

सामुदायिक वनहरूको वार्षिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन विश्लेषण प्रतिवेदन २०८२/०८३

प्रकाशकः

डिभिजन वन कार्यालय राप्ती

मनहरी, मकवानपुर

बागमती प्रदेश

मनकामना सामुदायिक वनमा दिगो वन व्यवस्थापन पञ्चातकी पुनरुत्पादन

डिभिजन वन कार्यालयको नवनिर्मित भवन

डिभिजन वन कार्यालयबाट विगतमा रोपण भएको वाँसको हालको अवस्था मनहरी ६ डिपाट

श्री सुनाचुरी सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह मनहरी ६ को बाटगद्दी स्थल

सामुदायिक वनहरूको वार्षिक अनुगमन तथा मूल्याङ्कन विश्लेषण प्रतिवेदन २०८२/०८३

प्रकाशक:

डिभिजन वन कार्यालय राप्ती

मनहरी, मकवानपुर

बागमती प्रदेश

दुई शब्द

नेपालको वन व्यवस्थापनमा जनताको प्रत्यक्ष संलग्नता हुनु पर्दछ भन्ने कुरा राष्ट्रिय वन योजना २०३३ मा प्रतिबिम्बित भएको हो । २०३५ सालमा वन ऐन २०१८ लाई संसोधन गरि वनको व्यवस्थापन गर्ने अधिकार र जिम्मेवारी स्थानीय निकायलाई सुम्पने प्रकृया सुरु भएको थियो । नेपाल केन्द्रीकृत शासन प्रणालीबाट संघीयतामा प्रवेश गरेसँगै मन्त्रालय र मातहतका निकायहरूको संस्थागत संरचनाका साथै कानून कार्यान्वयनको भूमिकामा समेत परिवर्तन भएका छन् । नेपालको संविधानले व्यवस्था गरे अनुरूप वन, जैविक विविधता, भूसंरक्षण, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन सम्बन्धी व्यवस्थालाई आपसी सहयोग समन्वय र सहकार्यमा कार्यान्वयन गर्ने संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका सहितको राष्ट्रिय वन नीति २०७५ जारी भएको छ । उक्त नीतिले मार्गदर्शन गरे बमोजिम वन सम्बर्द्धन प्रणालीमा आधारित वनको दिगो व्यवस्थापन, वन उद्यम, वातावरणीय सेवा र कार्बन व्यापार, पर्यापर्यटन, सामाजिक सुरक्षा लैंगिक समानता समावेशीकरण तथा सुशासन जस्ता विषयहरूलाई कार्यान्वयन गर्ने वन ऐन २०७६ तथा वन नियमावली २०७९ र प्रदेश राष्ट्रिय वन ऐन २०७६ तयार पारी कार्यान्वयन गरिएका छन् । हाल हामी संग सामुदायिक वन मार्गदर्शन २०८१ समेत तयार भई कार्यान्वयन समेत भएको छ । यसरी सामुदायिक वन व्यवस्थापनको प्रकृयामा सुशासन र सहभागीतालाई आत्मसात गर्ने प्रयास गरिदै आइएको छ ।

यस डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा २०८२/८३ सम्म २०५ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू गठन भएका छन् । वन व्यवस्थापनको प्रकृयामा अनुगमन एउटा महत्वपूर्ण पाटो हो जस मार्फत सामुदायिक वन हस्तान्तरण पश्चात् वनको अवस्था, उपभोक्ता समूहबाट गरीएका व्यवस्थापनका कार्यहरू कुन दिशा तर्फ उन्मुख भै रहेको छ, आशातीत सफलता, समस्या तथा कठिनाइ, फाइदा, सुशासन र सहभागीताको अवस्था, वन पैदावार तथा कोषको उपयोग आदिका बारेमा थाहा पाइराख्ने गरेको छ भने सो अनुगमन कार्यले कार्यक्रम कार्यान्वयनको अवस्था पहिचान गरि भावी कार्यदिशा सुधार तर्फ उन्मुख गराउदछ ।

हाल सम्म हस्तान्तरण गरीएका सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू मध्ये ११४ वटा समूह (१४.६ प्रतिशत) को अनुगमन गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको थियो । यसै आधारमा प्राप्त तथ्यांकलाई विश्लेषण गरी डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा रहेका सामुदायिक वनहरूको अवस्था चित्रण गर्ने प्रयास गरिएको छ । सामुदायिक वनको अनुगमन गर्ने कार्य प्रत्येक वर्ष अनिवार्य रुपमा गर्ने पर्ने भएता पनि विभिन्न कठिनाइले गर्दा हरेक वर्ष यो कार्य सबै समूहमा गर्न सकिएको छैन । यस वर्ष सम्भव भएसम्मका समूहमा गरीएको अनुगमनबाट प्राप्त तथ्यांकको आधारमा यो प्रतिवेदन तयार पारिएको छ । यसले आगामी दिनमा सामुदायिक वन सम्बन्धि कार्यक्रम संचालनमा सहयोग पुग्न जाने विश्वास लिइएको छ । अनुगमनबाट प्राप्त परिणामहरूको सबल पक्षहरूलाई सुधार गर्नमा सम्बद्ध सरोकारवालाहरूलाई यो पुस्तिकाबाट उचित जानकारी मिल्ने नै छ भन्ने विश्वास लिइएको छ ।

यस पुस्तिकामा विश्लेषण गरीएका तथा सुझाइएका बूँदाहरूमा केही त्रुटीहरू तथा कमी कमजोरीहरू भए औल्याइ पृष्ठपोषणको मौका दिनु भएमा आभारी हुने थियौं । सूचना संकलन गर्न सहयोग गर्ने सम्पूर्ण उपभोक्ता तथा सूचना संकलन गर्ने सम्पूर्ण सब डिभिजन वन कार्यालयका कर्मचारीहरू लगायत विवरण विश्लेषण गर्न सहयोग गर्ने वन अधिकृत दामोदर पाण्डे, रेञ्जर अनिशा अधिकारी लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू र यस कार्यमा प्रत्यक्ष तथा परोक्ष रुपमा सहयोग गर्नुहुने सम्बद्ध सबैलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

विषयसूची

भाग-१

मकवानपुर जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

१.	जिल्लाको संक्षिप्त परिचय	१
१.१	जिल्लाको परिचय	१
१.२	वन श्रोतको अवस्था	५
१.३	वन पैदावारको आपूर्ति अवस्था	७
१.४	मकवानपुर जिल्लाको डिभिजन कार्यालय राप्ती अन्तर्गत पाइने प्रमुख काष्ठ तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरू	८
१.५.	वन्यजन्तुहरू	९

भाग-२

वन कार्यालयको परिचय

२.१.	कार्यालयको स्थापना	१२
२.२	सांगठनिक ढाँचा	१३
२.३	डि.व.का राप्ती, मनहरी राप्तीमा हालसम्म कार्यरत डिभिजनल वन अधिकृतहरूको नामावली विवरण	१४

भाग-३

३.१.	सामुदायिक वन विकाश कार्यक्रम	१५
३.२.	डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरी अन्तर्गत सामुदायिक वन	१६

भाग-४

४.१.	सामुदायिक वनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन	१९
४.२.	सामुदायिक वनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको उद्देश्य	१९
४.३.	अनुगमन गरिएका सामुदायिक वनहरू	२१
४.४.	तथ्यांक संकलन विधि	२१
४.५.	तथ्यांक संकलन कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरू	२१
४.६.	अनुगमन बाट आएका तथ्याङ्कहरूको विश्लेषण	२१
४.७.	तथ्यांक संकलन गर्दा परेका अप्ठ्याराहरू	२२
४.८.	विश्लेषण कार्यमा परेका अप्ठ्याराहरू	२२
४.९.	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विश्लेषण कार्य	२२
४.१०	उपभोक्ता समूहको साधारण सभा	२३
४.११	उपभोक्ता समितिको बैठक	२४
४.१२	उपभोक्ता समूहको कार्यालय भवन	२५
४.१३	बैंक खाता संचालन तथा आर्थिक कारोबारको तरिका	२६
४.१४	आर्थिक कारोबारमा महिला पदाधिकारीको पहुँचको अवस्था	२७
४.१५	लेखा परिक्षण सम्बन्धी अवस्था	२८

४.१६	वार्षिक प्रतिवेदन पेश सम्बन्धी अवस्था	२९
४.१७	मुख्य जिम्मेवार पद (अध्यक्ष वा सचिव) र (उपाध्यक्ष वा कोषाध्यक्ष) पदमा महिला पदाधिकारीको पहुँचको अवस्था	३०
४.१८	कोष परिचालन तथा खर्च अनुपात	३१
४.१९	वन संरक्षणको व्यवस्था	३२
४.२०	वन व्यवस्थापन तथा वन विकासका कार्यहरू	३३
४.२१	सामाजिक विकास निर्माण कार्यको अवस्था	३४
४.२२	समूहका उपभोक्ताहरूको लागि वन व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि (तालिम/ गोष्ठी/भ्रमण/सीप) का लागि संचालित कृयाकलापहरूको अवस्था	३५
४.२३	समूहको कार्यालय संचालन अवस्था तथा प्रशासनिक खर्च विवरण	३६
४.२४	सामुदायिक वन क्षेत्रभित्र पानीको मुहान तथा मूलहरूको अवस्था	३७
४.२५	विश्लेषण अनुसार सामुदायिक वनको अवस्था (सक्रिय/ मध्यम/ निस्कृय)	३७

भाग-५

५.१	निष्कर्ष तथा सुझाव	३९
५.१.१	सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूलाई सुझाव	३९
५.१.२	सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयहरूलाई सुझाव	४०
५.१.४	डिभिजन वन कार्यालयलाई सुझाव	४२

अनुसूचीहरू

अनुसूची-१	: आ.व. २०८२/०८३ सम्म हस्तान्तरित सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विवरण	४३
अनुसूची-२	: आ.व. २०८२/०८३ सम्मको हस्तान्तरित कवुलियती वन उपभोक्ता समूहको विवरण	५७
अनुसूची-३	: आ.व. २०८२/०८३ सम्म हस्तान्तरित धार्मिक वन सम्बन्धि विवरण	६५
अनुसूची-४	: आ.व. २०८२/०८३ सम्म दर्ता रहेका निजी वन सम्बन्धि विवरण	६६
अनुसूची-५	: डि.व.का. राप्ती, मनहरीमा कार्यरत रहेका कर्मचारीहरूको सम्पर्क नम्बर सहितको विवरण	६७
अनुसूची-६	: डिभिजन वन कार्यालय राप्तीको आ.व. २०८२/०८३ को वस्तुगत प्रगति विवरण	७०
अनुसूची-७	: आ.व. २०८२/०८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्रगति विवरण	७५
	(क) वातावरण विभाग कार्यक्रम (संघ शसर्त)	७५
	(ख) डिभिजन वन कार्यालयहरू	७६
	(ग) वातावरण संरक्षण तथा शहरी वन कार्यक्रम	८१
	(घ) राष्ट्रिय वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम	८५
	(ङ) डिभिजन वन कार्यालयहरू (वन सुरक्षा शैनिक समेत) (संघ शसर्त)	९१
	(च) जडिवुटी विकास कार्यक्रम (संघ शसर्त)	९२
	(छ) राष्ट्रिय वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम (संघ शसर्त)	९३
अनुसूची-८	: वैज्ञानिक/दिगो वन व्यवस्थापन कार्यक्रम लागु गरिएको सा.वन क्षेत्रको विवरण (आ.व. ०७२/०७३ देखि आ.व. ०८२/०८३ सम्म)	९४
अनुसूची-९	: डि.व.का. राप्ती मनहरीको कार्यक्षेत्रका उदाहरणीय कार्यहरू	९५
	उल्लेख्य/उत्कृष्ट कार्यक्रमका तस्बिरहरू	९६

भाग-१

मकवानपुर जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

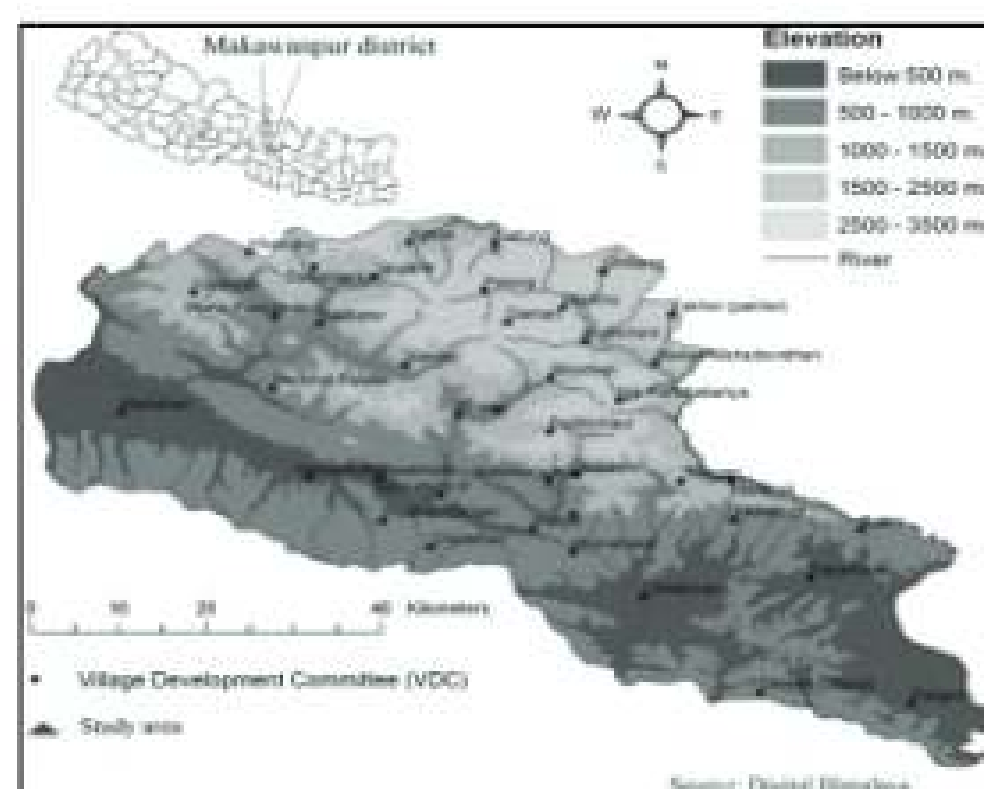
प्रस्तावना :

नेपालमा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमको प्रारम्भ भएको करीब तीन दशक हुदैछ । स्थानिय उपभोक्ता समूह गठन गरी सा.व.हस्तान्तरण गर्ने क्रम आ.व.२०४७/०४८ देखि शुरु भएको अभिलेख छ । सामुदायिक वन विकास प्रकृया नितान्त गतिशिल प्रकृया हो । नयाँ अनुभव र सिकाईलाई उपयोग र संस्थागत गर्दै सा.व.प्रकृयालाई निरन्तर नयाँ उचाइमा पु-याउन प्रत्येक वर्ष अनुगमन तथा मूल्यांकन गरी अनुभव र सिकाईलाई लिपिबद्ध गर्न जरुरी छ । यसै पृष्ठभूमीमा आ.व.२०८१/०८२ मा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुले गरेका क्रियाकलापहरु तथा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको संस्थागत र सामुदायिक वनको अवस्थाको बारेमा स्पष्ट भलक एवं सुधार गर्नुपर्ने पक्षहरुको सम्बन्धमा आवश्यक सुझावहरु समेत प्रस्तुत गर्ने उद्देश्यले यो अनुगमन मूल्याङ्कन पुस्तिका तयार गरिएको हो ।

१. जिल्लाको संक्षिप्त परिचय :

(१.१) जिल्लाको परिचय : -

देश कै ऐतिहासिक गौरव बोकेको र बागमती प्रदेशको राजधानीको रुपमा हेटौँडा शहर समेत रहेको मकवानपुर जिल्लाको नामाकरण सेनवंश राजा मुकुन्द सेनको नाम दर्शाउने गरी राखिएको र मुकुन्दपुरबाट अपभ्रंस हुदै मकवानपुर भएको जनश्रुतीमा प्रचलित छ । त्यस्तै हेटौँडाको सन्दर्भमा पनि ऐतिहासिक कथन प्रचलनमा रहेको छ । जस अनुसार वनबासको क्रममा पाँच पाण्डवहरु यस स्थानमा आई पुगेका र भीमसेनले हेडम्बा राक्षस मारेकोले यसैको नामबाट हेटौँडा हुँदै हेटौँडा नामाकरण भएको मान्यता रहेको छ ।

वि.सं.२०१६ सालदेखि राप्ती दुन वन डिभिजन कार्यालयको नामबाट वन कार्यालयका कामहरु सम्पादन हुँदै आएकोमा वि.सं.२०२६ सालमा प्रधान वन कार्यालयको नामबाट कार्यालय स्थापना भएको थियो । त्यस्तै वि.सं.२०३३ सालमा वन डिभिजन कार्यालय नाम रहेको कार्यालय २०४० सालमा जिल्ला वन कार्यालय, मकवानपुरको रुपमा नामाकरण भई वनको संरक्षण, व्यवस्थापन कार्यहरु सञ्चालन हुँदै आईरहेकोमा नेपाल सरकार (मन्त्री परिषद) को मिति २०७५/०३/३२ को निर्णय बमोजिम यस जिल्लामा डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुर, हेटौडा र डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरी गरी २ वटा डिभिजन वन कार्यालयमा रुपान्तरण भई कार्य सम्पादन भईरहेको छ ।

नेपालको मध्य पहाडी क्षेत्रमा पर्ने मकवानपुर जिल्ला प्राकृतिक स्रोतले सम्पन्न जिल्ला मानिन्छ । यस जिल्लाको सदरमुकाम हेटौडा उप-महानगरपालिका काठमाडौँबाट दक्षिण दिशामा ८९ कि.मि.को दुरीमा अवस्थित रहेको छ । यस जिल्लाले नेपालको १.६६% भू-भाग ओगटेको छ । जिल्लाको पश्चिमी भाग पूर्वी भागको तुलनामा बढि फराकिलो रहेको छ । यस जिल्लाको पूर्वमा : सिन्धुली, ललितपुर र काभ्रे जिल्ला साँध हुँदै बागमती नदी, पश्चिममा : चितवन जिल्ला साँध हुँदै लोथर खोला, उत्तरमा : धादिङ्ग र काठमाण्डौँ जिल्ला साँध हुँदै चन्द्रागिरी पर्वत तथा दक्षिणमा : बारा, पर्सा, र रौतहट जिल्ला साँध हुँदै चुरे पहाड पर्दछ । मकवानपुर जिल्ला २७° २१' देखि २७° ४०' उत्तरी आक्षांश र ८४° ४१' देखि ८४° ३१' पूर्वी देशान्तर बीचमा फैलिएको छ ।

यस जिल्लाको उच्च पहाडी भू-भागमा औसत न्यूनतम तापक्रम ७.६३ डिग्री सेल्सियस र औसत अधिकतम तापक्रम १७.६७ डिग्री सेल्सियस रहेको पाइन्छ । त्यसै जिल्लाको दक्षिणी भेग तथा चुरे क्षेत्रमा वार्षिक औसत न्यूनतम तापक्रम १५.६९ डिग्री सेल्सियस र औसत अधिकतम तापक्रम १८.५९ डिग्री सेल्सियस रहेको पाइन्छ । पहाडी भू-भागमा औसत सापेक्षित आर्द्रता ७३.५% रहेको पाइन्छ । त्यसै गरी हेटौडा उप-महानगरपालिका लगायत चुरे क्षेत्रमा वार्षिक औसत ७७.०६% सापेक्षित आर्द्रता रहेको पाइन्छ ।

यस जिल्लाको दक्षिणी भेगको हावापानी उष्ण (Tropical) र उत्तरी भेगमा पर्ने उच्च महाभारत भागको हावापानी शितोष्ण (Temperate) किसिमको छ । मौसमको हिसावले यस जिल्लालाई चिसो, गरम र वर्षा मौसम गरी ३ भागमा बाँड्न सकिन्छ । मकवानपुर जिल्ला चुरे, भित्री मधेश र मध्य पहाडी क्षेत्रमा अवस्थित भएकाले ठाउँ अनुसार विभिन्न किसिमको माटो तथा खनिज पदार्थहरु पाइन्छ । इन्द्रसरोवर गाउँपालिकाको फाखेल देखि थाहा नगरपालिकाको टिष्टुङ्सम्म फैलिएको चन्द्रागिरी, बागमती गाउँपालिकाको बेतिनीदेखि

राक्सिराङ्ग गाँउपालिकाको खैराङ्गसम्म फैलिएको महाभारत र बागमती गाँउपालिकाको राईगाउँ देखि मनहरीसम्म फैलिएको चुरे जिल्लाका मुख्य पर्वत श्रृंखलाहरु हुन् ।

उर्वरा माटोको क्षयीकरणले गर्दा जिल्लाको अधिकांश भागमा चिम्ट्याइलो, बलौटे र फुस्रो माटो देख्न सकिन्छ । यहाँ मुख्य रुपमा बलौटे दोमट (Sandy Loam) र क्ले सिल्ट लोम (Clay Silt Loam) गरी २ किसिमको माटो पाइन्छ भने कतै कतै सिल्ट लोम (Silt Loam) पनि देख्न पाइन्छ । यस जिल्लाको भित्री मधेशदेखि उच्च पहाडी भेगमा बलौटे माटो, बलौटे दोमट माटो, दोमट माटो, चिम्टाइलो दोमट माटो र चिम्टाइलो माटो गरी जम्मा ५ किसिमको माटो पाइन्छ ।

जिल्लाको पूर्वी सिमा नदीको रुपमा बागमती नदी पर्दछ भने पूर्वी मध्य भागबाट शुरु भई दक्षिण बकैया खोला बगेको छ । जिल्लाको मध्य भागबाट बग्ने राप्ती नदी, पश्चिम भागबाट बग्ने मनहरी र पश्चिम सिमा नदीको रुपमा लोथर खोला नै जिल्लाको प्रमुख नदीहरु हुन् । माथी उल्लेखित सबै खोलामा वर्षभरी नै पानी बगिरहन्छ । यस जिल्लाको अर्को ठूलो खोला बकैया हो । जो यस जिल्लाको पूर्वी क्षेत्रबाट शुरु भएर तराईको बारा जिल्लामा निस्कन्छ र अन्तमा बागमती नदीमा मिसिन्छ । जिल्लाको एक मात्र ताल जलविद्युत योजना संचालनको लागि निर्माण गरिएको ईन्द्र सरोवर हो ।

मकवानपुर जिल्लामा सडक यातायातको अवस्था तुलनात्मक रुपमा राम्रो रहेको पाइन्छ । यस जिल्लामा राष्ट्रिय राजमार्ग अन्तर्गत पूर्व-पश्चिम राजमार्ग, त्रिभुवन राजपथ, कान्ती राजपथ, धरान-चतरा मध्य पहाडी लोकमार्ग, काठमाण्डौ-तराई/मधेश द्रुतमार्ग, भैसे-भिमफेदी-कुलेखानी हुँदै काठमाण्डौ पहुँच सडक लगायतका सडक सञ्जालका कारण यातायातको पहुँच सहज हुनुका साथै जिल्ला भित्र थप सडक सञ्जाल सञ्चालन तथा विस्तारको क्रममा सडकको ट्रयाक खोल्ने कार्यका साथै स्तरोन्नतीको कार्य समेत भईरहेको छ । यातायात क्षेत्रमा जस्तै संचार क्षेत्रको सुविधामा समेत मकवानपुर जिल्लाको अवस्था राम्रो रहेको छ ।

जिल्लाको भू-उपयोग अन्तर्गत वन क्षेत्र, कृषि भूमि, भाडी क्षेत्र, वगर क्षेत्र तथा अन्य क्षेत्रहरु प्रमुख रुपमा रहेका छन् । वन अनुसन्धान तथा सर्वेक्षण विभागबाट प्रकाशित पछिल्लो तथ्याङ्क अनुसार यस जिल्लाको कूल क्षेत्रफल २,४५,०५२ हेक्टर क्षेत्रफल मध्ये वनको क्षेत्रफल १,६६,१४५ हेक्टर (६७.८७%) रहेकोमा डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरीको कार्य क्षेत्रभित्र ७०,३०० हेक्टर (७० %) वन क्षेत्र रहेको अभिलेखबाट देखिन्छ ।

संविधान सभा निर्वाचन प्रयोजनका लागि यस जिल्लालाई ४ वटा निर्वाचन क्षेत्रमा विभाजन गरिएको थियो भने हालको राजनीतिक विभाजन अनुसार यस जिल्लामा २ संसदीय निर्वाचन क्षेत्र र ४ प्रादेशिक निर्वाचन क्षेत्र तथा १ उप-महानगरपालिका, १ नगरपालिका र ८ गाउँपालिका गरी १० वटा स्थानिय तह रहेको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस जिल्लाको जनसंख्या ४,२०,४७७ रहेको छ । जसमध्ये पुरुष २,०६,६८४ महिला २,१३,७९३ र घरपरिवार संख्या ८६,१२७ रहेको छ । पुरुष-महिला जनसंख्या अनुपात ०.९७ रहेको छ । यस जिल्लाको जनघनत्व १७३ प्रति वर्ग कि.मी. रहेको र औसत परिवार संख्या ४.८८ जना प्रति घरधुरी रहेको छ । त्यसैगरी जनसंख्या वृद्धिदर ०.६९% रहेको छ ।

मकवानपुर बहुजातीय र बहुभाषिक जातजातिहरूको बसोबास रहेको जिल्ला हो । भण्डै ६५ जाति एवम् जनजातिहरूको बसोबास रहेको यो जिल्लामा तामाङ्ग जातिहरूको बाहुल्यता रहेको छ । यस पछि क्रमशः ब्राम्हण, क्षेत्री, नेवार, मगर, चेपाङ्ग तथा अन्य विभिन्न जातजातिहरूको बसोबास छ । यस जिल्लामा विभिन्न ४१ किसिमका भाषाहरू बोलिने भए तापनि मुख्यतया १६ किसिमका भाषाहरू यहाँ बढि प्रचलनमा रहेका छन् जस मध्ये तामाङ्ग भाषीहरू ४५.२५% छन् भने दोस्रो प्रमुख भाषा नेपाली हो जुन ४२.४२% ले प्रयोग गर्दछन् । राष्ट्रिय जनगणना, २०७८ अनुसार यस जिल्लामा कुल जनसंख्याको ४८.२६% मानिसहरू हिन्दु धर्म र ४५.५% बौद्ध धर्म मान्दछन् ।

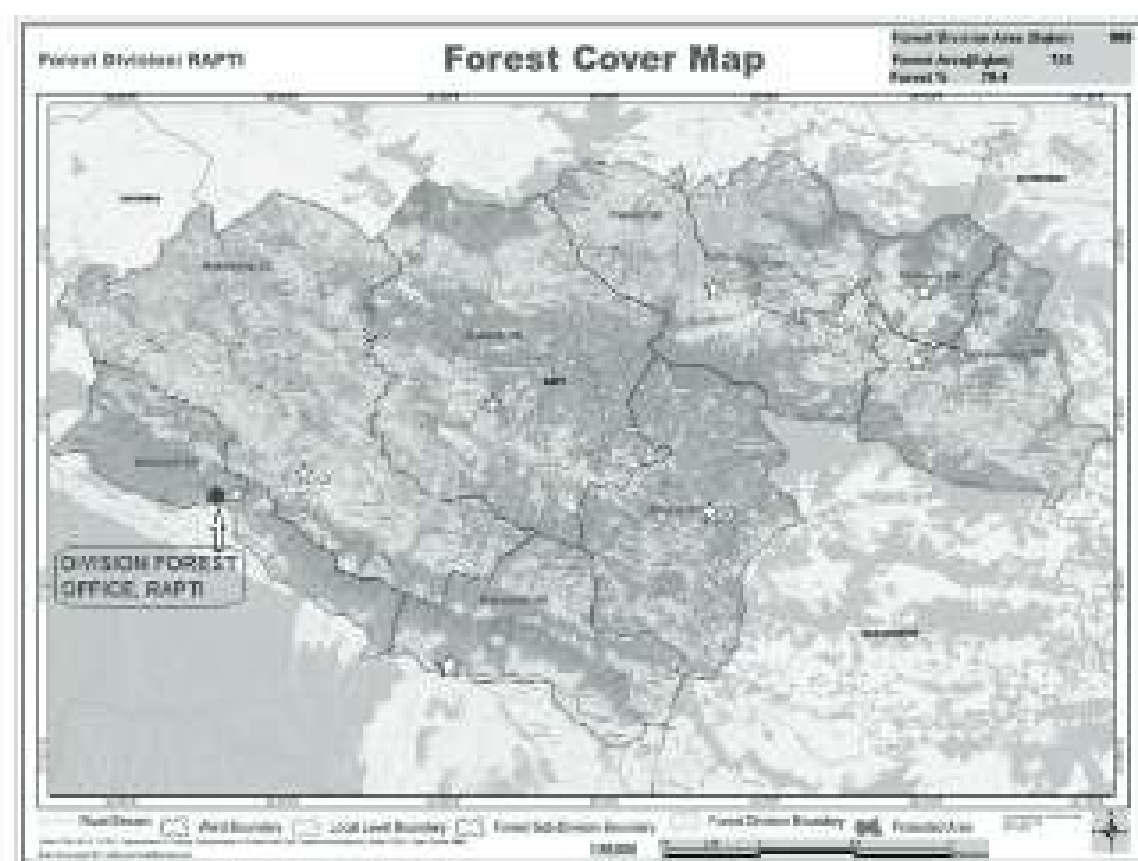
यस जिल्लामा कृषि र पशुपालनलाई नै प्रमुख पेशाको रूपमा लिईएको पाईन्छ । जिल्लाका १० वर्ष वा सो भन्दा माथीका जनसंख्या संलग्न पेशा अनुसारको विवरण हेर्दा जिल्लामा बसोबास गर्ने करिब ७६% मानिसहरू कृषि पेशामा संलग्न रहेको पाईन्छ । तर हाल आएर सडकको पहुँच, शिक्षाको चेतना आदि कारणले यहाँका मानिसहरू व्यापार-व्यवसाय, ठेक्कापट्टा, उद्योग, वैदेशिक रोजगार आदि पेशाहरूमा आवद्ध हुँदै आईरहेका छन् । यस जिल्लामा खेतियोग्य जग्गा २९,१०३.२ हेक्टर, अन्य खेतियोग्य जग्गा ३३९.५ हेक्टर, स्थायी बाली लागेको जग्गा ३५१.२ हेक्टर, स्थायी गौचरण भएको जग्गा २१८.४ हेक्टर, निजी वन १४७.२६ हेक्टर (दर्ता बाला) र अन्य जग्गा १७८९.३ हेक्टर छ ।

देशका अन्य क्षेत्रमा भैं शहरी सुविधा उपभोगका लागि गाउँबाट शहरी क्षेत्रमा बसाई सरी आउने क्रम यस जिल्लामा पनि कायमै रहेको पाईन्छ । विगत वर्षहरूमा पहाडी क्षेत्रहरूमा परेको द्वन्दको असरका कारण विस्थापित परिवारहरू पनि आन्तरिक बसाई सराई गरी शहरी क्षेत्रमा केन्द्रित भएको पाईन्छ । त्यस देखि बाहेक विगतको तराई आन्दोलनको प्रभाव रहेका

जिल्लाहरुबाट यस जिल्लामा बसाई सराई गरि आउनेको संख्या पनि त्यत्तीकै रहेको छ । जिल्लाको हेटौँडा उप-महानगरपालिका क्षेत्र औद्योगिक केन्द्रका रुपमा समेत रहेकाले रोजगारीका अवसर प्राप्त गर्न विभिन्न जिल्लाबाट बसाई सरी आएको समेत प्रशस्त देख्न सकिन्छ । हालका दिनमा शैक्षिक हवका रुपमा विकास हुँदा पनि हेटौँडा नगर क्षेत्र बसाईसराईका लागि आकर्षणको केन्द्र बनेको छ । यस्ता विविध कारणबाट बसाई सराई गरी आउने क्रम जारी रहेता पनि बसाई सराईको यकिन तथ्याङ्क भने उपलब्ध भएको पाईदैन ।

(१.२) वन श्रोतको अवस्था : -

यस जिल्लाको कुल वन क्षेत्र १,६६,१४५ हेक्टर रहेको छ । यस जिल्लामा पाईने वनलाई समग्रमा चुरे तथा सिवालिक वन र महाभारत वन गरी २ भागमा विभाजन गरिएको छ । यसै प्रकार प्रजाती बाहुल्यताको आधारमा यस जिल्लाको वनलाई साल वन, साल मिश्रित वन, खोटे सल्ला र चौडापाते मिश्रित वन तथा खस्रु र

खस्रु मिश्रित वन गरी चार प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ । सालको वन चुरे र शिवालिक क्षेत्रमा रहेको छ र जिल्लाको कूल वन क्षेत्र मध्ये ५९% ढाकेको छ । यसै प्रकार साल मिश्रित वनमा साल प्रजातिको अतिरिक्त अस्ना, कर्मा, बोटधयरो, जामुन आदि प्रजातिहरुको मिश्रण रहेको छ र यस्तो प्रकारको वनले कूल वन क्षेत्रको ७.२४% भूभाग ओगटेको छ । जिल्लाको महाभारतको तल्लो क्षेत्रका उचाईमा खोटे सल्लाका अलावा चिलाउने, कटुसका वनहरु पाईन्छ जसले यस जिल्लाको कूल वन क्षेत्रको २८.८२% क्षेत्रफल ओगटेको छ । खस्रु तथा यसका मिश्रित वन क्षेत्रले यस जिल्लाको कूल वन क्षेत्रको ४% क्षेत्रफल ओगटेको छ ।

जिल्लाको भौगोलिक अवस्थीतिको आधारमा वनलाई उष्ण पतझर वन (Tropical Deciduous Forest), उपोष्ण वन (Sub-Tropical Forest) र समशीतोष्ण वन (Temperate Forest) मा विभाजन गरिएको छ । उष्ण पतझर वन भित्री मधेश क्षेत्रका हेटौँडा उ.म.न.पा., बागमती, बकैया, मनहरी, राक्सिराङ्ग तथा जिल्लाका अन्य

क्षेत्रमा पाईन्छ जस अन्तर्गत साल, सिसौ, खयर, सिमल आदि प्रजातीहरु पर्दछन् । उपोष्ण वन भित्री मधेश क्षेत्रका साथै चुनियाँ, भैंसे, भिमफेदी तथा जिल्लाका अन्य भागमा पाईन्छ जसमा साल, असना, टुनी, साँदन, खोटे सल्ला, उत्तिस प्रजातीहरु पाईन्छन् । यसै गरी समशीतोष्ण वन दामन, सिमभञ्ज्याङ्ग, चित्लाङ्ग लगायतका क्षेत्रहरुमा पाईन्छ । यी वनहरुमा मुख्य गरी गोब्रे सल्ला, देवदार, लौठ सल्ला, काफल, बाँभ्रका प्रजातीहरु, गुराँस, खस्रु आदि प्रजातीहरु पाईन्छन् ।

भूगोलको आधारमा यस जिल्लाको वनलाई वेशी प्रदेशको वन, नदी तटीय वन र महाभारत पहाडको वन गरी तीन प्रकारमा विभाजन गर्न सकिन्छ । नदी तथा खोलाको आसपासका समतल भू-भागमा रहेको नदी तटीय वनमा प्रायः मिश्रित प्रजातिको वन जंगल रहेको छ जसमा साल, सिसौ, खयर, अस्ना, कर्मा, गुटेल, साँन्दन, सिमल, जामुन लगायतका रुख प्रजातिहरु पाईन्छन् । बकैया, बागमती र राप्ती नदी छेउछाउमा सिसौ, खयर र अन्य जातको मिश्रित वन पाईन्छ । यसै गरी महाभारत पहाडको भेगमा बाँभ्र प्रजातीहरु, लालीगुराँस र काफल जस्ता प्रजाती भएको मिश्रित वन पाईन्छ ।

वन ऐन, २०७६ अनुसार वनलाई राष्ट्रिय वन, निजी वन, सार्वजनिक जग्गामा रहेको वन र शहरी वन गरी चार भागमा विभाजन गरेको छ । साथै राष्ट्रिय वनलाई व्यवस्थापनको हिसाबले पुनः सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, संरक्षित वन, सामुदायिक वन, कबुलियती वन, धार्मिक वन, साम्भेदारी वन, चक्ला वन गरी ७ प्रकारमा बाँडेको छ । व्यवस्थापकीय स्वामित्वको आधारमा मकवानपुर जिल्लामा सरकारद्वारा व्यवस्थित वनको क्षेत्रफल ३४,९८३.३७ हेक्टर (वन क्षेत्रको ४९.७०%), हस्तान्तरित सामुदायिक वन क्षेत्र ३४,०१५.०४ हेक्टर (४८.३८%), कबुलियती वन क्षेत्र १,२३२.४६ हेक्टर (१.७८%) र धार्मिक वन ६.६७ हे. (०.०१%) रहेको छ भने निजी वन क्षेत्र ४३.४ हेक्टर (०.०६%) रहेको छ । यस जिल्लामा संरक्षित वन, साम्भेदारी वन र चक्ला वन हाल सम्म गठन भएको छैन । संख्यात्मक रुपमा मकवानपुर जिल्ला अन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरी अन्तर्गत कूल सामुदायिक वनको संख्या १९२ वटा, कबुलियती वन संख्या २५९ वटा, धार्मिक वन ३, निजी वन १०० वटा रहेका छन् । साथै जिल्लाको हेटौँडा उ.न.पा.मा पर्ने पदमपोखरी र हाँडीखोलाका सम्पूर्ण भू-भाग साथै चुरियामाईको आंशिक भू-भाग पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जबाट व्यवस्थापन हुँदै आईरहेको छ भने मनहरी गाउँपालिकाको केही भू-भाग पर्सा राष्ट्रिय निकुञ्जले, केही भू-भाग चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जद्वारा व्यवस्थापन हुँदै आईरहेको छ ।

यस जिल्लामा वन अतिक्रमण, काठ दाउराको चोरी निकासी, वन्यजन्तुको चोरी शिकार, वन डहेलो, अनियन्त्रित/अव्यवस्थित चरिचरन, अवैध रुपमा ढुंगा, गिटी, वालुवा संकलन तथा निकासी, गैर काष्ठ वन पैदावारको अवैध संकलन तथा ओसार पसार, दरबन्दी बमोजिम कर्मचारीहरुको अभाव, वन संरक्षणको सवालमा राजनैतिक प्रतिबद्धतामा कमी र वन क्षेत्रको जग्गा अन्य प्रयोजनका लागि प्रयोग तथा दर्ता हुनु लगायतका कारक तत्वहरु वनको संरक्षण, सम्बर्द्धन तथा दिगो व्यवस्थापनमा चुनौतिको रुपमा देखापरेका छन् ।

(१.३) वन पैदावारको आपूर्ति अवस्था : -

मकवानपुर जिल्लाको वन श्रोतलाई विश्लेषण गर्ने हो भने यस जिल्लाको वन जङ्गल जिल्ला भरी नै छरिएर रहेको छ । वनमा पहुँच पुगेका र परम्परादेखी नै वरिपरीको वनक्षेत्र प्रयोग गर्दै आएका स्थानिय उपभोक्तालाई सो वन क्षेत्र सामुदायिक वनको रुपमा उपलब्ध गराईएको छ । उत्पादनको हिसाबले महत्वपूर्ण चुरे तथा सिवालिक वन जिल्लाको दक्षिणी भेगमा पर्दछ । यस मध्ये केही वन क्षेत्र राष्ट्रिय निकुञ्ज क्षेत्रमा समेत पर्ने हुँदा संरक्षित वनको रुपमा संरक्षण गरिदै आएको छ । ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका जनताहरुका वनपैदावार सम्बन्धि आवश्यकताहरुलाई परिपुर्ति गर्न त्यस क्षेत्रमा गठन भई हस्तान्तरण भएका सामुदायिक वन मार्फत परिपुर्ती हुदै आएकोले सो क्षेत्रमा वन पैदावारको आपूर्ति सहज र सुलभ छ । तर यस जिल्लाको हेटौँडा उप-महानगरपालिका भित्रको शहरी क्षेत्रका जनताहरु वन क्षेत्रबाट टाढा रहेको र कतिपय घरपरिवार सामुदायिक वनमा आवद्ध नरहेको कारण उनीहरुको वन पैदावारमा सहज पहुँच हुन नसकेको अवस्था रहेको देखिन्छ । वन पैदावारको स्थानीय आवश्यकता पूरा गर्न नीतिगत, कानूनी तथा संस्थागत संरचनाहरु विद्यमान रहे पनि वन क्षेत्रको पहुँचबाट बञ्चित शहरी क्षेत्रका उपभोक्ताहरुलाई सर्वसुलभ रुपमा वन पैदावार उपलब्ध गराउने कार्यको कार्यगत समस्याहरुका कारण अपेक्षित रुपमा प्रभावकारी व्यवस्थापन हुन सकेको देखिँदैन । यस्ता उपभोक्ताहरुले बजारबाट वन पैदावार खरिद गर्दा बढी मूल्य तिर्नु पर्ने अवस्था छ । नेपाल वन निगम लिमिटेड (साविक टी.सि.एन.) को नीतिगत एवं संगठनात्मक व्यवस्था तथा पर्याप्त श्रोतको उपलब्धता हुन नसकेका कारणले समेत स्थानीय समुदायको पहुँच भन्दा टाढा रहेको देखिन्छ । डिभिजन वन कार्यालयले यदाकदा गर्ने राष्ट्रिय वनको काठ/दाउरा लिलाम बढाबढ कार्य बजार मूल्य र प्रतिस्पर्धाकै आधारमा गर्नु पर्ने कानूनी र नीतिगत बाध्यताले गर्दा मध्यम र गरीब

बर्गको पहुँचमा काठ/दाउरा हुन सक्ने अवस्था देखिँदैन । निजी क्षेत्रले बिक्री गर्ने वन पैदावार स्वतः नाफामुखी एवं बजारमुखी हुने हुनाले त्यस्ता वन पैदावार जिल्लाका उपभोक्ता भन्दा बजारमुखी रहेको देखिन्छ । यस परिस्थितिमा उपयुक्त पद्धति अपनाई सर्वसाधारण जनताको घरकाज, जनसहभागिताद्वारा सञ्चालन गरिने सानातिना विकास निर्माण कार्य, दैवी प्रकोप र कृषि औजारका लागि आवश्यक पर्ने काठ दाउरा जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समिति मार्फत उपलब्ध गराउने कार्यलाई व्यवस्थित, पारदर्शी, सरल एवं छिटोछरितो उपलब्ध गराउने उद्देश्यले यस जिल्लामा पनि जिल्ला वन पैदावार आपूर्ति समितिको गठन तथा कार्यान्वयनमा रहेको छ ।

(१.४) मकवानपुर जिल्लाको डिभिजन कार्यालय राप्ती अन्तर्गत पाइने प्रमुख काष्ठ तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु :-

१.४.१ वनस्पति प्रजातिहरुको विवरण

जिल्लामा चुरे, भित्री मधेशदेखि उच्च पहाडी भागसम्म पाइने विभिन्न प्रजातिका वनस्पति प्रजातिहरुको विविधता रहेको छ । केही प्रजातिहरुको छोटकरी विवरण निम्नानुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

(क) प्रमुख काष्ठ वन पैदावार प्रजातीहरु

यस क्षेत्रका प्रमुख काष्ठ वन पैदावार प्रजातीहरुमा निम्नानुसार भौगोलिक क्षेत्र अनुसार उल्लेख गरिएको छ । साल (*Shorea robusta*), अस्ना (*Terminalia tomentosa*), कर्मा (*Adina cordifolia*), बाँभी (*Anogeissus spp*), बोटघायरो (*Ljgerstroemia parviflora*), जामुन (*Syzygium cumini*), भलायो (*Semicarpus anacardium*), खोटे सल्ला (*Pinus roxburghii*), उत्तीस (*Alnus nepalensis*), बाभ्रु, खस्रु, फलाट (*Quercus species*), काउलो (*Persea species*), मुसुरे कटुस (*Castanopsis tribuloides*), काफल (*Myrica esculenta*), गुरास (*Rhododendron arboreum*) आदि हुन् । साथै यहाँ सान्दन, देवदार, चिलाउने, चाँप, विजय साल, सतिसाल, सेतो सिरिष हरो, बरो, टुनी, गुटेल, सिमल, लौठ सल्लो, गोब्रे सल्लो, जस्ता प्रजातीहरु पनि पाइन्छन् ।

(ख) प्रमुख जडिवुटी एवं गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु

यस जिल्लामा पाइने मुख्य गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुमा सालको वीऊ (*Shorea robusta*), गिटठा, भ्याकुर, तरुल (*Dioscorea species*), कुरिलो (*Asparjgus racemosus*),

गुर्जोगानो (*Tinospora sinensis*), रातीगेडी (*Abrus precatorius*), हरो (*Terminalia chebula*), तेजपात (*Cinnamomum tamala*), अमला (*Emblica officinalis*), भलायो (*Semecarpus anacardium*), चिराइतो (*Swertia chirayita*), लोक्ता (*Daphne bholua*), समायो, सिम्मे (*Valeriana wallichii*), ठुलो ओखती (*Astilbe rivularis*), पेलजडी (*Thalictrum species*), मुस्ली (*Curculigo orchoides*), छतिवन (*Alstonia scholaris*), खोटेसल्ला (*Pinus roxburghii*), चुत्रो (*Berberis aristata*), पाखनवेद (*Bergenia ciliata*), रिद्धा (*Sapindus mukorossi*), सतुवा (*Paris polyphylla*), काउसो (*Mucuna pruriens*), टटेलो (*Oroxylum indicum*), ढटेलो (*Prinsepia utilis*), मजीठो (*Rubia manjith*), टिमुर (*Zanthoxylum armatum*), अमारो (*Spondias pinnata*), खिरो (*Sapium insigne*), बरो (*Terminalia bellirica*) आदि प्रजातीहरु हुन् । यसका अलावा भ्याउ, सुगन्धवाल, काउलो, बोभो, कचुर, बिष जरा, अल्लो, सुनाखरी प्रजातीहरु, लौठसल्ला, विष्फेज, काकरसिंगी, बाँस, खयर, वेल, वन हल्दी, निगालो, चिउरी, सेतक चिनी, हलहले, वन लसुन, हडचूर, दार, पिप्ला, लोक्ता, टटेलो, पानी अमला, आदि प्रजातीहरु पनि पाइन्छन् ।

१.५. वन्यजन्तुहरु

जैविक विविधताको दृष्टिले धनी यस जिल्लामा विभिन्न प्रजातिका वन्यजन्तु, चराचुरुङ्गी, सरसृपहरु पाइन्छन् । यस सम्बन्धी विवरण निम्न प्रस्तुत गरिएको छ ।

मकवानपुर जिल्लामा पाइने प्रमुख चरा प्रजातिहरु

क्र.सं	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम	कैफियत
१	मयुर	<i>Pavo cristatus</i>	
२	कालिज	<i>Lophura leucomelana</i>	
३	वन कुखुरा	<i>Gallus gallus</i>	
४	न्याउली	<i>Megalaima virens</i>	
५	कालो चिल	<i>Milvus migrans</i>	
६	काग	<i>Carvus macrorhynchos</i>	
७	जुल्फे जुरेली	<i>Pycnonotus leucogenys</i>	
८	घर भंगेरो	<i>Passer domesticus</i>	
९	चिवे	<i>Dicrurus spp</i>	
१०	रानीचरी	<i>Pricrocotus flammeus</i>	
११	कोइली	<i>Cuculus micropterus</i>	
१२	लाटो कोसेरो	<i>Tyto alba</i>	
१३	फिष्टो	<i>Orthotomus sutorius</i>	
१४	सेतो परेवा	<i>Columba livia</i>	
१५	पानी हाँस	<i>Aythya nyroca</i>	

जिल्लामा पाइने प्रमुख स्तनधारी वन्यजन्तुहरु

क्र.सं	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम	कैफियत
१	स्याल	<i>Canis aureus</i>	
२	फ्याउरो	<i>Vulpes bengalensis</i>	
३	मलसाप्रो	<i>Martes flavigula</i>	
४	लोखर्के	<i>Funambulus pennant</i>	
५	दुम्सी	<i>Hystrix indica</i>	
६	न्याउरीमुसो	<i>Herpestes edwardisii</i>	
७	रतुवा मृग	<i>Muntiacus muntjak</i>	
८	चमेरो	<i>Pteropus species</i>	
९	खरायो	<i>Lupus species</i>	
१०	रातो बाँदर	<i>Macaca mulatta</i>	
११	लंगुर बाँदर	<i>Presbytes entellus</i>	
१२	जरायो	<i>Cervus unicolor</i>	
१३	बाँदेल	<i>Sus scrofa</i>	
१४	सालक	<i>Manis pentadactyla</i>	
१५	बाघ	<i>Panthera tigris tigris</i>	मध्यवर्ती क्षेत्र
१६	गैंडा	<i>Rhinoceros unicornis</i>	मध्यवर्ती क्षेत्र
१७	चितुवा	<i>Panthera uncia</i>	

जिल्लामा पाइने प्रमुख घसने जनावरहरु

क्र.सं	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम	कैफियत
१	साधारण सर्प	<i>Bioga trigonata</i>	
२	धामन सर्प	<i>Ptyas mucosus</i>	
३	गोहोरो	<i>Varanus flavescens</i>	
४	छेपारो	<i>Calotes versicolor</i>	
७	माउसुली	<i>Hamidactylus spp</i>	
८	भ्यागुता	<i>Rana tigrina</i>	
९	अजिङगर	<i>python python</i>	

मकवानपुर जिल्लामा पाइने माछा प्रजातीहरुको विवरण

क्र.सं	नेपाली नाम	वैज्ञानिक नाम	कैफियत
१	कल्ले	<i>Acrossocheilus hexagonolepis</i>	
२	फगेटा	<i>Barillus shacra</i>	
३	असला	<i>Schizothorax molesworthii</i>	
४	वम	<i>Amphiphous cuchia</i>	

मकवानपुर जिल्लामा पाईने किरा फट्याग्रा प्रजातीहरुको विवरण

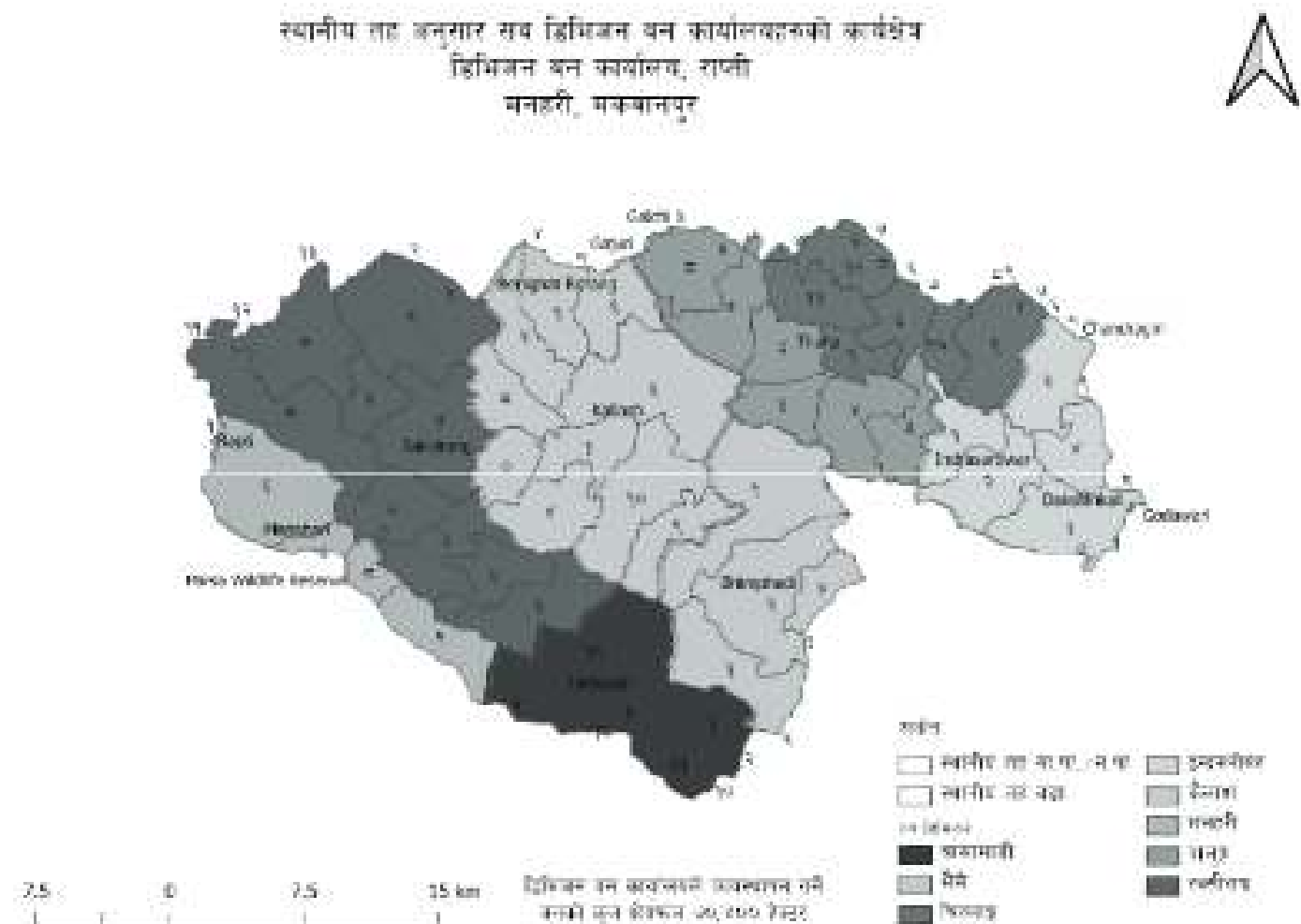
क्र.सं	नेपाली नाम	अंग्रेजी नाम	वैज्ञानिक नाम
१	वगैँचे शंखेकिरा	Garden snail	<i>Helix aspersa</i>
२	कागती पुतली	Lima Swallow Tail Butterfly	<i>Papilio demoleus</i>
३	सेतो पुतली	Cabbjge Butterfly	<i>Pieris brassica</i>
४	कैलो पुतली	Common Evening Brown Butterfly	<i>Melanitis leda</i>
५	फट्याइग्रा	Short Horn Grasshopper	<i>Cantato spp</i>
६	भमरा	Bumble Bee	<i>Xylocope spp</i>
७	भिर माहुरी	Rock Bee	<i>Apis dorsata</i>
८	सालको गुवो खाने किरा	Sal Heartwood borer	<i>Hoplocerambyx spinicornis</i>
९	खुर्कुलो	Cockchafers	<i>Melolantha species</i>
१०	भुसिल्लिरा	Cutworms	<i>Jgrotis species</i>
११	बाँझको बीउ खाने किरा	Quercus acorn affected insect	<i>Curculio species</i>

भाग-२

वन कार्यालयको परिचय

२.१. कार्यालयको स्थापना

वि.सं. २०१६ सालदेखि राप्ती वन डिभिजन कार्यालयको नामबाट कार्यालयका कामहरु सम्पादन हुदै आएकोमा वि.सं. २०२६ सालमा कार्यालयको नाम परिवर्तन भई प्रधान वन कार्यालय नामकरण भएको पाईन्छ । कार्य प्रकृति एउटै भएता पनि समय अन्तरालमा भिन्न नामकरण भई कार्य सम्पादन भएको पाईन्छ ।

वि.सं.२०३३ सालमा पुन वन डिभिजन कार्यालय नामकरण गरी कार्य सम्पादन भई आएकोमा २०४०/०४१ सालबाट २०७५ साल सम्म जिल्ला वन कार्यालय मकवानपुरको नामबाट कार्य सम्पादन भई आएको थियो । नेपालमा संघियता आई देशको पुनर्संरचना भई रहेको अवस्थामा साविक जिल्ला वन कार्यालय मकवानपुर मिति २०७५।०८।२६ गते दुई वटा डिभिजन वन कार्यालयमा विभाजित भएको थियो । त्यसै दिन देखि मकवानपुर जिल्लामा अवस्थित राप्ती नदिबाट सिमाना छुट्टिई डिभिजन वन कार्यालय राप्तीको नाममा यो कार्यालय स्थापना तथा नामाकरण भई नियमित कार्यसम्पादन भई आएको छ ।

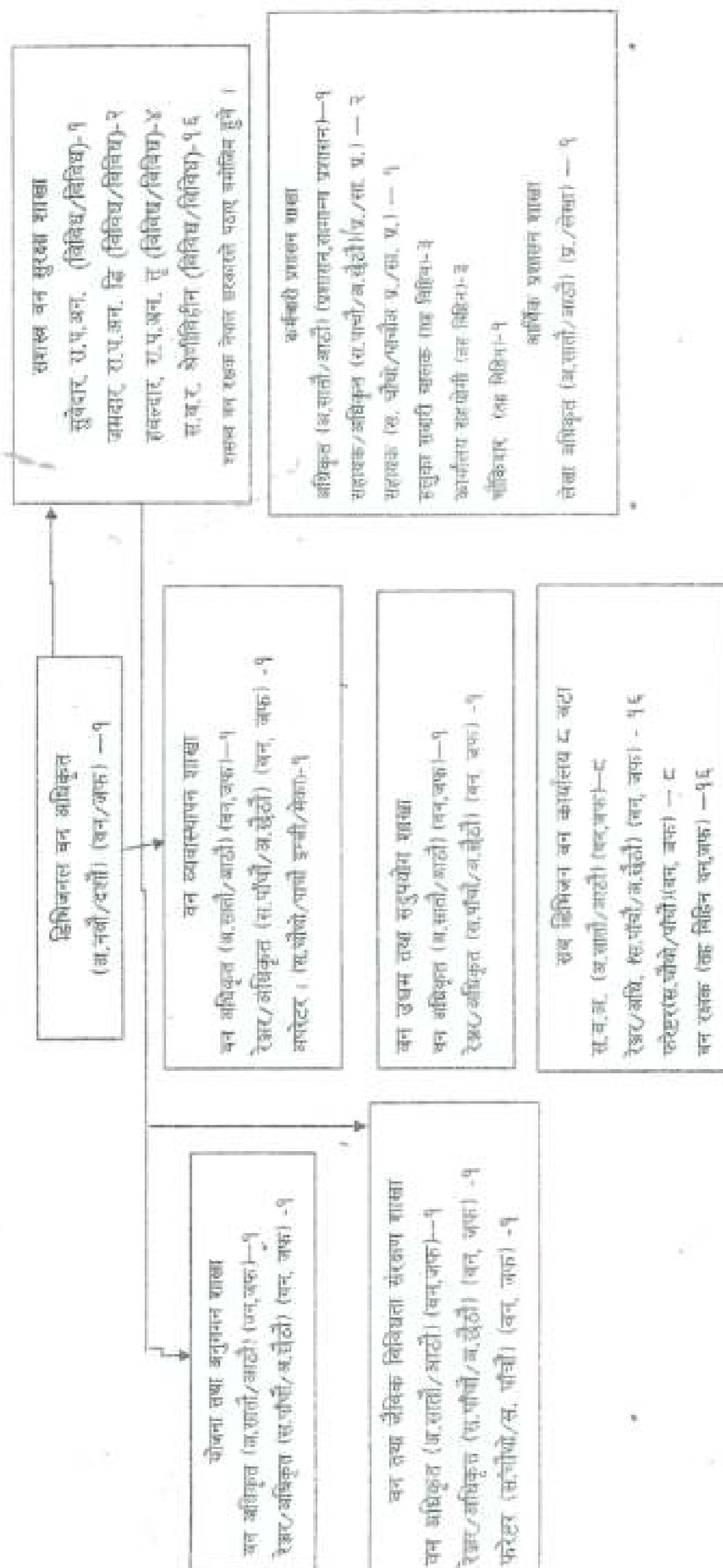
२.२ सांगठनिक ढाँचा

- डिभिजन वन कार्यालय - १
- सब डिभिजन वन कार्यालय - ८
- सशस्त्र वन सुरक्षा शाखा - १

वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय

द्विभिजन वन कार्यालय, राप्ती
मकवानपुर, मनहरी

(कार्य क्षेत्र:- मनहरी, राकसीराह, कैलास, इन्द्रसरोवर र त्रिमफेदी गाउँपालिकाको वडा नं. १, २, ४, ९, थाहा नगरपालिका र हेटौडा उपमहानगरपालिकाको वडा नं. १ को राप्ती नदी पश्चिमको भाग, वडा नं. ३, ११ र १६)

नाम	पुकास	नाम	सुकास	नाम	पुकास	नाम	सुकास
बराभाडी	सप्तान टार	मनहरी	मनहरी	इन्द्रसरोवर	मार्सु वजार	पारुण	जम्के खी
राविसराह	चैनार	बित्लाह	बड़ाबराही	कैलाश	नामटार	मैसे	मैसे बजार

नोट:- डिभिजन वन कार्यालय अन्तर्गत परिचालन हुने माथि संरचनामा देखाइएको सशस्त्र वन रक्षकहरु स्वीकृत वन तथा भू-संरक्षण विभागको संघीय कार्यालय अन्तर्गत रहने ।

२.२ डि.व.का राप्ती, मनहरी राप्तीमा हालसम्म कार्यरत डिभिजनल वन अधिकृतहरुको नामावली विवरण :

वि.सं. २०७५ सालमा डिभिजन वन कार्यालय मकवानपुर,राप्ती स्थापना भए देखि हालसम्म कार्यरत डिभिजनल वन अधिकृतहरुको नामावली विवरण निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

हालसम्म कार्यरत डि.व.अ.हरुको नामावली विवरण

सि.नं.	नाम	कार्यरत अवधि		कैफियत
		देखि	सम्म	
१	श्री उमा पौडेल	२०७५।०१।२६	२०७६।२।१	डिभिजनल वन अधिकृत
२	श्री दीर्घनारायण कोइराला	२०७६।२।१	२०७८।६।२४	डिभिजनल वन अधिकृत
३	श्री विष्णु प्रसाद आचार्य	२०७८।१।३	२०८०।६।२१	डिभिजनल वन अधिकृत
४	लोकराज नेपाल	२०८०।६।२२	२०८१।१०।१	डिभिजनल वन अधिकृत
५	सुरेश प्रसाद गुप्ता	२०८१।१०।२	२०८१।१२।६	नि.डिभिजनल वन अधिकृत
६	हेम बहादुर थापा	२०८१।१२।७	हालसम्म	डिभिजनल वन अधिकृत

डिभिजन वन कार्यालय राप्ती मनहरीको कर्मचारीहरुको दरबन्दी तथा पदपूर्ति अवस्था

क्र.स.	श्रेणी	पद	जम्मा दरबन्दी	पदपूर्ति	रिक्त	करार	अन्य केहि भए
१	नवौं/दशौं तह	डि.व.अ.	१	१	०		
२	सातौं/आठौं तह	व.अ.	१२	११	१		
३	सातौं/आठौं तह	ले.अ.	१	१	०		
४	सातौं/आठौं तह	शा.अ.	१	१	०		
५	पाँचौं/छैठौं तह	रेन्जर	२०	१९	१		
६	पाँचौं/छैठौं तह	ना.सु.	२	१	१		
७	चौथो/पाँचौं तह	फरेष्टर	९	७	२		
८	चौथो/पाँचौं तह	अप्रेटर	१	१	०		
९	तहबिहिन	वन रक्षक	१६	११	५		
१०	तहबिहिन	ह.स.चा.	३	२	१	२	करार सेवामा कार्यरत
११	श्रेणिविहिन	चौकिदार	१	१	०	१	
१२	तहबिहिन	का.स.	४	४	०	४	
११	रा.प. अनं.प्रथम	सुवेदार	१	०	१		
१२	रा.प. अनं.द्वितीय	जमदार	२	१	१		
१३	रा.प. अनं.तृतीय	हवल्दार	४	०	४		
१४	श्रेणिविहिन	स व र	१६	७	९		करार ७
	जम्मा		९४	६८	२६	७	

भाग-३

३.१. सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम :

● सामुदायिक वनको अवधारणा :

(क) वन ऐन, २०१८ :

२०१८ सालको ऐनमा सामुदायिक वनको अवधारणा सम्बन्धी व्यवस्था भएता पनि सो अन्तर्गतका नियमको अभावमा कार्यान्वयन हुन सकेन । २०३० सालदेखि यस सम्बन्धी क्रियाकलापहरु शुरु भएको थियो । साविक गाउँ पञ्चायतलाई पञ्चायती वन तथा पञ्चायत संरक्षित वनको रूपमा हस्तान्तरण गर्न सकिने व्यवस्था सहितको पञ्चायती वन तथा पञ्चायत संरक्षित वन नियमावली प्रारम्भ भएको थियो । सो नियमावलीका केहि प्रावधानहरु (क्षेत्रफलको हद, राजनैतिक सिमाना, वास्तविक उपभोक्ताको पहुँच भन्दा बाहिर) अव्यवहारिक भई वनको उचित व्यवस्थापन हुन सकेन । किनकि यी वनहरुलाई स्थानिय निकायहरुले कानूनी मान्यता प्राप्त गरे तापनि स्थानिय उपभोक्ताहरुको प्रत्यक्ष संलग्नताको अभावमा वन संरक्षण तथा व्यवस्थापनमा आशातीत सफलता प्राप्त गर्न सकिएन । फलस्वरूप स्थानिय जनताहरुको पहुँच पुग्ने किसिमले वनको नीतिमा परिवर्तनको टड्कारो आवश्यकता महशुस गरी वन विकास गुरुयोजना तयार गरी सोही नीतिलाई कार्यान्वयन गर्ने प्रयास भयो ।

(ख) वन विकास गुरुयोजना, २०४५ :

साविकको वन नीतिले वनहरुको संरक्षण र व्यवस्थापनमा स्थानिय जनसमुदायहरुको पहुँच पुर्‍याउने नीति अनुरूप वन विकास गुरुयोजना, २०४५ को प्रादुर्भाव भयो । वन विकास गुरुयोजना, २०४५ ले ६ वटा प्रमुख र अन्य ६ वटा सहायक कार्यक्रमहरुको तर्जुमा गरेको छ । यसका मुख्य कार्यक्रमहरु - सामुदायिक र निजी वन विकास कार्यक्रम, राष्ट्रिय वन तथा कबुलियती वन कार्यक्रम, काठमा आधारित उद्योग सम्बन्धी विकास कार्यक्रम, जडिबुटी तथा लघु वन पैदावार उत्पादन र प्रशोधन सम्बन्धी विकास कार्यक्रम, भू-संरक्षण तथा जलाधार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यक्रम र पारिस्थितिक तथा जैविक विविधताको संरक्षण सम्बन्धी कार्यक्रम हुन । यसका सहायक कार्यक्रमहरुमा नीति तथा कानूनी सुधार कार्यक्रम, संगठनात्मक सुधार कार्यक्रम, वन सम्बन्धी सक्षम जनशक्ति उत्पादन कार्यक्रम, वन अनुसन्धान तथा प्रचार प्रसार कार्यक्रम, वन तथ्याङ्क संकलन तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी कार्यक्रम र वन सम्बन्धी अनुगमन तथा मूल्याङ्कन

कार्यक्रम रहेका छन् । सामुदायिक निजी वन विकास कार्यक्रम पहिलो प्राथमिकता प्राप्त तथा महत्वपूर्ण कार्यक्रम हो । यो कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने सिलसिलामा सहायक कार्यक्रम मध्येका नीतिगत तथा कानूनी सुधार कार्यक्रम र संगठनात्मक सुधार कार्यक्रम कार्यान्वयनमा रहेका छन् । वन ऐन, २०४९ र वन नियमावली, २०५१ वन विकास गुर्योजनाले निर्दिष्ट गरेको अवधारणा अनुरूप कै प्रतिफल हुन भने वन तथा भू-संरक्षण विभाग (तत्कालिन वन विभाग) को संगठन, २०५० ले समेत यसलाई अङ्गिकार गरेको छ ।

(ग) वन ऐन २०४९ एवं वन ऐन २०७६ तथा वन नियमावली, २०७९:

वन विकास गुर्योजना, २०४५ ले निर्देशित गरे बमोजिम सामुदायिक वन विकासका क्रियाकलापलाई सरल, छिटो छरितो किसिमले स्थानिय समुदायलाई राष्ट्रिय वनको केहि भाग सामुदायिक वनको रूपमा सुम्पन सक्ने कानूनी अधिकार जिल्ला वन अधिकृतलाई (हाल डिभिजनल वन अधिकृत) वन ऐन, २०४९ एवं वन ऐन २०७६ तथा वन नियमावली, २०७९ ले प्रदान गरेको छ । वन ऐन, २०७६ ले वन उपभोक्ता समूह र सामुदायिक वनका बारेमा छुट्टै व्यवस्था गरेको छ । साथै यसलाई अझ प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि सामुदायिक वनको निर्देशिका २०५२, वन श्रोत सर्वेक्षण मार्ग दर्शन २०६१, सामुदायिक वनको मार्गदर्शन २०८१ तयार भई कार्यान्वयनको अवस्थामा रहेका छन् । यी निर्देशिका, मार्गदर्शनहरुले वन उपभोक्ता समूह गठन, समूह दर्ता प्रक्रिया, वन कार्ययोजना तयारी तथा सामुदायिक वन दर्ता प्रक्रियाका बारेमा स्पष्ट किटानी व्यवस्था गरेको छ ।

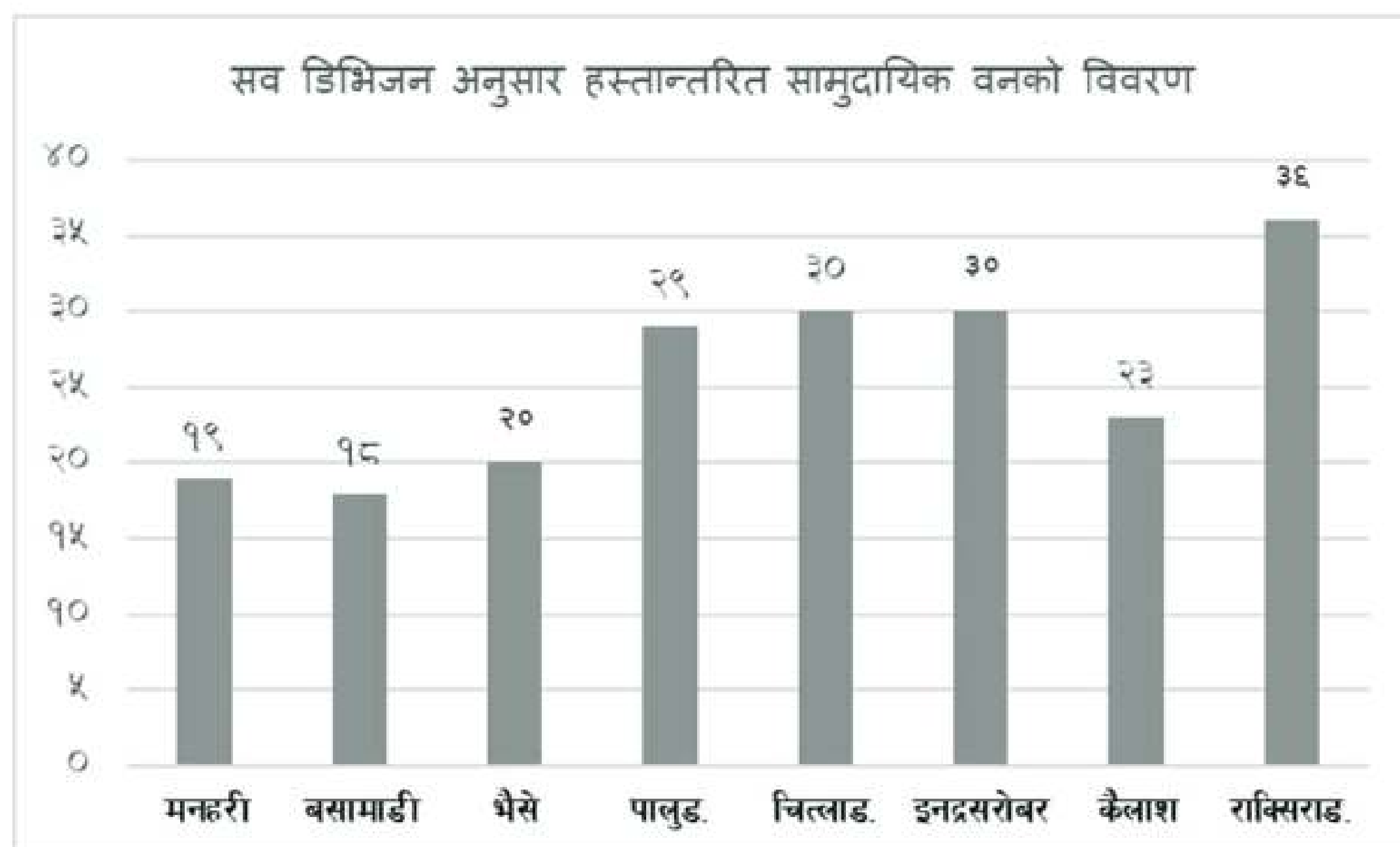
३.२. डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरी अन्तर्गत सामुदायिक वन :

३.२.१ पृष्ठभूमि :

नेपालमा सामुदायिक वन कार्यक्रमको प्रारम्भ करीब तीन दशक अघि देखि शुरु भएता पनि मकवानपुर जिल्लामा आ.व. २०४७/०४८ साल देखि विधिवत् रूपमा सामुदायिक वन दर्ता भएको कुरा कार्यालयको रेकर्डबाट देखिन्छ । आ.व. २०४७/०४८ देखि आ.व.२०८२/०८३

सम्म डिभिजन वन कार्यालय राप्ती,अन्तरगत हस्तान्तरित सामुदायिक वनको विवरण निम्न अनुसार रहेको छः (चित्र नं.१)

- **सामुदायिक वन संख्या :-** आ.व.२०८२/०८३ सम्म दर्ता रहेको कूल २०५ वटा स.व.उ.स.हरूलाई निम्नानुसार वन क्षेत्र सा.व.को रुपमा हस्तान्तरण भएको छ । यस सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूची-१ र अनुसूची-१ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।
- **क्षेत्रफल :-** ३४५५६.४२ हे.
- **लाभान्वित घरधुरी :** ३९६२६ (केही दोहोरिएको समेत)

३.२.२ व्यवस्थापनको आधारमा वनको विवरण

यस डिभिजन अन्तरगत जम्मा क्षेत्रफलको करिव ७० प्रतिशत क्षेत्र वनक्षेत्रले ढाकेको छ । जिल्लाको भू-धरातल र हावापानी अनुसारको वन प्रजातिहरूको उपस्थिति र बाहुल्यता रहेको छ । चुरे र सिवालिक क्षेत्र मा साल प्रजाती को उपस्थिति बढी हुने हुदा यस डिभिजनको कूल वन क्षेत्र मध्ये बहुमत प्रतिशत क्षेत्रफल सालले ओगटेको छ । जम्मा वन क्षेत्रको करिव ५० प्रतिशत भुभाग समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन प्रणाली अन्तरगत सामुदायिक तथा कवुलियति वनको रुपमा व्यवस्थापन गरिदै आईएको छ । व्यवस्थापकिय आधारमा वनको विवरण तपसिल अनुसारको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका नं. ८ व्यवस्थापनको आधारमा वनको विवरण

सि. नं.	वनको किसिम	संख्या	क्षेत्रफल		संलग्न घरधुरी	कैफियत
			हेक्टर	प्रतिशत		
१	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन		३४,४४०.५	४८.९९%		
२	सामुदायिक वन	२०५	३४,५५६.४२	४९.९६%	३९६२६	
३	कवुलियती वन	२५९	१,२३२.४६	१.७५%	१७६१	
४	निजी वन	१००	४३.४	०.०६%	१००	केहि मध्यवर्ति क्षेत्रको समेत रहेको
५	धार्मिक वन	४	१२.६४	०.०२%		
जम्मा			७०,३००	१००.०%		

दिगो वन व्यवस्थापनको अवस्था

यस कार्यालय अन्तर्गत जम्मा २६ गोटा सामुदायिक वनहरूको जम्मा क्षेत्रफल ९०५१.५७ हेक्टर वन क्षेत्रमा दिगो वन व्यवस्थापन अवधारणामा आधारित वन व्यवस्थापन प्रणाली लागु भएको छ ।

वन पैदावारको उत्पादन, बिक्रि वितरण तथा राजश्व संकलन आ.व. ०८२।०८३ मा जम्मा सामुदायिक वनबाट ८८०३२.९७ क्युफिट काठ र २०८.२५ चट्टा दाउरा मात्र लिलाम बिक्रि भएको थियो । गैह्रकाष्ठ वन पैदावार अन्तर्गत १३८६२२ केजि खोटो संकलन गरिएको थियो । निजी वनक्षेत्रबाट जम्मा ५०४६०।०३ क्युफिट काठ र ९।३४ चट्टा दाउरा उत्पादन भएको थियो ।

३.२.३ डि व.का.राप्ती, मनहरी अन्तर्गत रहेका सब डिभिजन वन कार्यालय तथा अन्तर्गत पर्ने गा.पा./न.पा.हरू

सि.नं	सब डिभिजन	मुकाम	कार्य क्षेत्र अन्तर्गत रहने स्थानीय तहहरू
१	इन्द्रसरोवर	माखुबजार	इन्द्रसरोवर गा.पा. को वडा नं. १,२,३,४ र ५ सम्मको क्षेत्र ।
२	चित्लाङ्ग	बज्रवाराही	थाहा न.पा. को वडा नं. १,६,९,१०, ११ र १२ सम्मको क्षेत्र ।
३	पालुङ्ग	भुम्वेश्वरी	थाहा न.पा. को वडा नं. २,३,४,५, ७ र ८ सम्मको क्षेत्र ।
४	भैँसे	भैँसे बजार	भिमफेदी गा.पा. को वडा नं. १,२,४ र ९ सम्मको क्षेत्र ।
५	कैलाश	कालिकाटार	कैलाश गा.पा. को वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८,९ र १० सम्मको क्षेत्र ।
६	राक्सिराङ्ग	चैनपुर	राक्सिराङ्ग गा.पा. को वडा नं. १,२,३,४,५,६,७,८ र ९ सम्मको क्षेत्र ।
७	मनहरी	मनहरी शिवावरटोल	मनहरी गा.पा. को वडा नं. ६,७,८ र ९ सम्मको क्षेत्र ।
८	बसामाडी	सान्नान्टार	हेटौडा उपमहानगर पालिकाको वडा नं. १,३,११ र १९ सम्मको क्षेत्र

भाग-४

४.१. सामुदायिक वनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन :

सामुदायिक वनको अवधारणा वि.स.२०३० सालदेखि लागु भए तापनि यसलाई कानूनी रुपमा अगाडी बढाउने काम वन विकास गुरुयोजना २०४६ पश्चात भएको हो । वन विकास गुरु योजना नेपालको ऐतिहासिक आन्दोलन २०४६ पछि आएको परिवर्तन पश्चात मुर्त रुपमा अगाडी आएको देखिन्छ । तत्कालिन अवस्थामा वन ऐन २०४९ तथा वन नियमावली २०५१ लागु भई सकेपछि उपभोक्ताहरुले संरक्षण र सम्बर्द्धन गर्न सक्ने जति राष्ट्रिय वनको भागलाई कानूनी रुपमा स्थानिय उपभोक्तालाई सामुदायिक वनको रुपमा हस्तान्तरण गर्ने प्रकृया द्रुत गतिमा अगाडी बढेको देखिन्छ ।

वन तथा वातावरण मन्त्रालयले लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशिकरण रणनीतिलाई आत्मसात गरेको सन्दर्भमा वन व्यवस्थापन र वन पैदावारको उपभोगमा महिला, गरिब, विपन्न वर्गहरुको प्रभावकारी सहभागिता बढाउन र आर्थिक तथा सामाजिक श्रोतको पहुँच र नियन्त्रणमा रहेको लैङ्गिक तथा वर्गिय असमानता हटाउन वन विकाससंग सम्बन्धित सबै कार्यक्रमहरुमा लैङ्गिक समानताको चेतना अभिवृद्धि गरी नेतृत्व तहमा समेत महिलाहरुको प्रभावकारी सहभागिता बढाउने सोचलाई कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।

विगत दुई दशकदेखि सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमले व्यापक सफलता पाएको कुरा सामुदायिक वन प्रति उपभोक्ताहरुको बढ्दो आकर्षण र वन हस्तान्तरण पछि सुधिएको वनको हैसियतले देखाएको छ । यसको अतिरिक्त सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम वनको विकासमा मात्र सिमित नरहेर वनको दीगो व्यवस्थापनका लागि एउटा नमूनाको रुपमा देखा परेको छ । साथै वन विकासको माध्यमबाट गरिबी निवारण, सुशासन र दीगो वन व्यवस्थापनलाई अभूत दरिलो रुपमा समेट्न सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमलाई व्यापक रुपमा लागु गर्नु पर्ने आवश्यकता महसुस गरिएको छ ।

४.२. सामुदायिक वनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको उद्देश्य :

सामुदायिक वनहरुको अनुगमन गर्दा वन विभागले लागु गरेको सामुदायिक वन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फारमको प्रयोग गरिएको छ । अनुगमनको उद्देश्य यस प्रकार रहेको छ ।

- डि.व.का.राप्ती मनहरी,अन्तर्गत रहेका सामुदायिक वनहरुको बारेमा तथ्याङ्क संकलन गरि विश्लेषण गर्ने ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुले वनको संरक्षणको लागि अपनाएको विधि, वनबाट प्राप्त आम्दानी र खर्च गर्ने तरिका, वन पैदावारको संकलन तथा सदुपयोगको अवस्थाका लागि उपभोक्ता समूहहरुले अपनाएका तरिकाहरु सम्बन्धमा जानकारी प्राप्त गर्ने ।
- सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको संस्थागत विकास तथा अवस्थाको जानकारी प्राप्त गर्ने ।
- उपभोक्ताहरुलाई आवश्यक पर्ने तालिम तथा गोष्ठीको पहिचान गर्ने ।
- समूहमा देखा परेका समस्या तथा सामाधानका उपायहरु पत्ता लगाउने ।
- अनुगमनको आधारमा समूहहरुको स्तरिकरण गरी सशक्तिकरण गर्ने ।
- सामुदायिक वनको विधान तथा वन कार्ययोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न गराउनको लागि सहयोग पुऱ्याउने ।
- सामुदायिक वनको संस्थागत विकासका विभिन्न पक्षहरुको अध्ययन, विश्लेषण गरी संस्थागत विकासका विभिन्न पक्षहरुको सुधारात्मक उपायहरु अपनाउन सम्वद्ध पक्षहरुलाई अभिप्रेरित गर्ने ।
- समूहमा आवद्ध गरिब, विपन्न, दलित, महिला, आदिवासी, जनजाति, पिछ्छाडिएका एवं पछाडि पारिएका वर्गहरुलाई सामुदायिक वनको हरेक क्रियाकलापमा समावेश गराई वन विकासको मूलधारमा ल्याउन तथा सामाजिक समावेशीकरणको सिद्धान्तलाई व्यावहारमा उतार्न सा.व.उ.स.हरुलाई अभिप्रेरित गर्ने ।
- सामुदायिक वनको वन पैदावारको संकलन, विक्रि वितरण, आर्थिक श्रोत परिचालन तथा लाभांशको न्यायोचित रुपमा वितरण गर्न समूहहरुलाई प्रेरित गर्ने ।
- सामुदायिक वनको निर्णय प्रक्रियामा देखा परेका सबल तथा कमजोर पक्षहरुलाई उजागर गरी सा.व.उ.स.को निर्णय प्रक्रियालाई अभि बढी पारदर्शी, लोकतान्त्रिक एवं समावेशी गराउने तर्फ समूहहरुलाई अभिप्रेरित एवं सहजीकरण गर्ने ।
- सामुदायिक वनको आयव्ययको विवरण पारदर्शी गराउने तर्फ समूहहरुलाई जागरुक गराई आयव्ययको लेखा परिक्षण एवं सार्वजनिक लेखापरिक्षण गराउने तर्फ समूहलाई सहजीकरण गर्ने ।
- सामुदायिक वन सम्बन्धी सरकारी नीति, ऐन, नियम एवं मार्गदर्शन बमोजिम सामुदायिक वनको कोषको रकम विभिन्न प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्रहरु जस्तै: गरिबी न्यूनिकरण र आयआर्जन, सामुदायिक वन विकास, सामाजिक विकास आदिको क्षेत्रमा के कसरी गर्नु पर्दछ भन्ने बारेमा सबै सरोकारवालाहरुलाई जानकारी गराउने ।

४.३. अनुगमन गरिएका सामुदायिक वनहरु

डिभिजन वन कार्यालय राप्ती,मनहरी अन्तर्गत आ.व. २०८२/०८३ सम्म हस्तान्तरित २०५ गोटा सामुदायिक वनहरु मध्ये वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार डिभिजन वन कार्यालय, राप्ती, स्थित विभिन्न ८ वटा स.डि.व.का अन्तरगतका १९४ गोटा सामुदायिक वनहरुको अनुगमन गरिएको छ । अनुगमन गरिएका सा.व.उ.स.हरुको नामावली अनुसूची- १ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

४.४. तथ्यांक संकलन विधि :

- सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम कार्यान्वयन मार्ग दर्शनमा निर्दिष्ट गरिएका अनुसूची अनुसारको फारामको प्रयोग गरी तथ्यांक संकलन ।
- उपभोक्ता समूहसंग प्रत्यक्ष भेटघाट, छलफल र सा.व.को अवलोकन ।
- उपभोक्ता समूहहरुको अभिलेख जस्तै : विधान, वन कार्य योजना, लेखा परिक्षण प्रतिवेदन, निर्णय पुस्तिका र आय व्यय रजिष्टरहरु समेतको अध्ययन ।
- समितिका पदाधिकारीहरूसंग छलफल ।
- सब डिभिजन वन कार्यालय स्तरिय बैठकमा छलफल ।
- फिल्ड अवलोकन ।

४.५. तथ्यांक संकलन कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरु :

सामुदायिक वनहरुको अनुगमन गर्ने क्रममा सामुदायिक वन अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फारामको प्रयोग गरिएको छ । तथ्यांक संकलन तथा रुजु गर्ने कार्यमा सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयका सहायक वन अधिकृत, रेञ्जर, फरेष्टर, वन रक्षकहरुको सभागिता रहेको छ । आ.व.२०८२/०८३ सम्मको कूल १९४ वटा सामुदायिक वनहरुको अनुगमन गरि विश्लेषण गर्ने उद्देश्यले अनुगमन फाराम तयार पारि सम्बन्धित सबै सब.डि.व.का.हरुलाई उपलब्ध गराईएको र सो अनुगमन गरी प्राप्त हुन आएको १९४ वटा सा.व.उ.स.हरुको विश्लेषण गरिएको छ ।

४.६. अनुगमन बाट आएका तथ्याङ्कहरुको विश्लेषण

अनुगमनको लागि सामुदायिक वनको मार्गदर्शन २०८१ मा निर्दिष्ट गरिएको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फारामको प्रयोग गरि अनुगमन गरिएका १९४ सामुदायिक वनहरुको अनुगमन

फाराममा भरिएका तथ्याङ्कहरूलाई गम्भिरताका साथ विश्लेषण गरी शीर्षक अनुसार विवरण तालिका, पाईचार्ट, ग्राफको रूपमा समेत प्रस्तुत गरि स्पष्ट पार्न भरपुर कोशिश गरिएको छ ।

४.७. तथ्यांक संकलन गर्दा परेका अप्ठ्याराहरू :

- कतिपय समूहहरूको आफ्नो भवन नहुदा अभिलेख व्यवस्थित रूपमा राख्न नसकेको ।
- उपभोक्ताहरूले पर्याप्त समय दिन नसके ।
- कतिपय समूहहरूमा निर्णय गरि अभिलेख राख्ने पद्धतिको राम्रो विकास नहुनु ।
- नियमित एवम् तोकिएको समयमा बैठक बस्ने परिपाटीको पूर्ण रूपमा विकास नहुनु ।
- सम्बन्धित कर्मचारीबाट अनुगमन फारामको महत्वलाई गम्भिरतापूर्वक नलिइनु वा आफ्नै काम प्रति उदासिन हुनु ।
- कोभिडको लकडाउनले गर्दा सबै ठाउँमा पहुँचमा कठिनाई ।

४.८. विश्लेषण कार्यमा परेका अप्ठ्याराहरू :

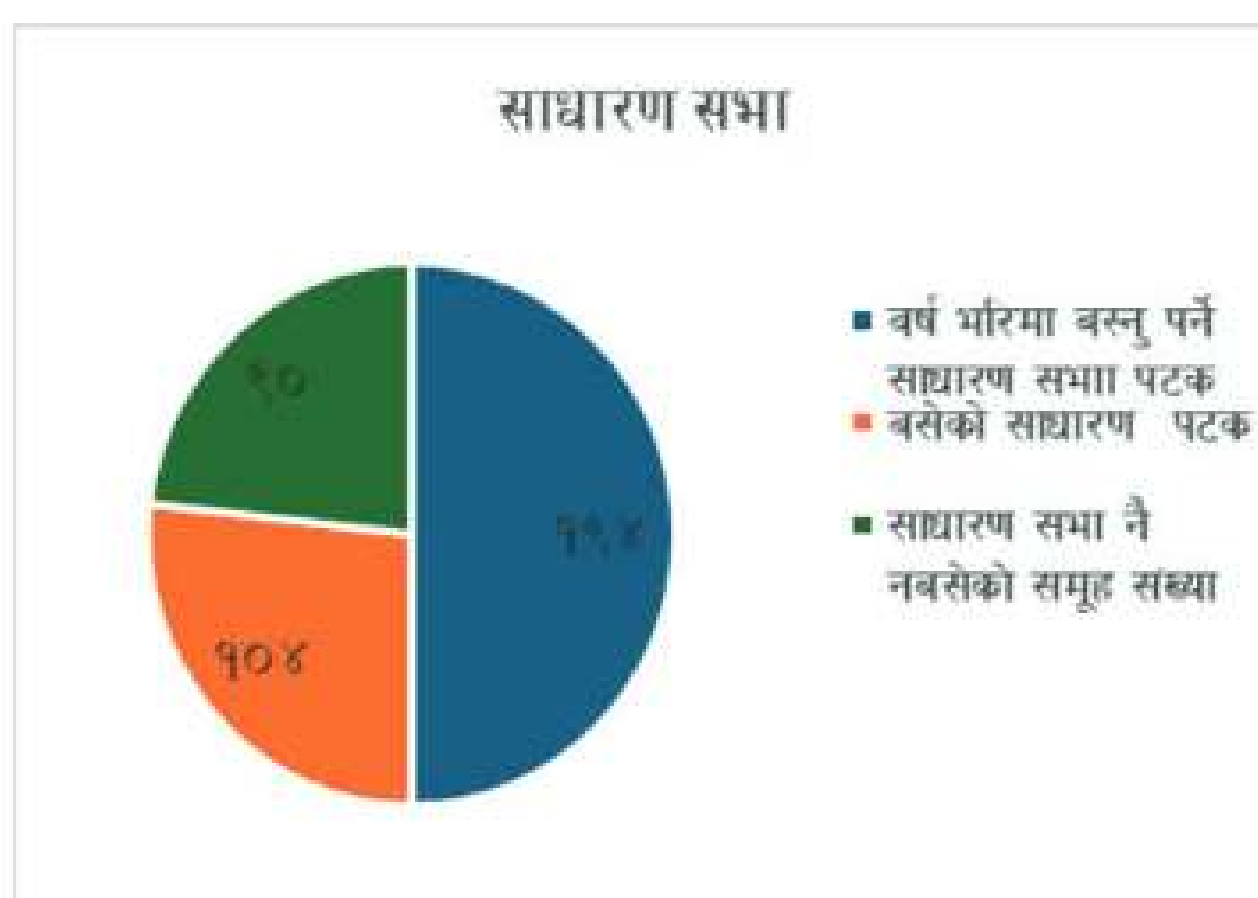
- फाराममा उल्लेखित सम्पूर्ण बुदाहरूसित सम्बन्धित रेकर्ड विवरणहरू उपलब्ध नहुनाले विश्लेषण कार्यमा अप्ठ्यारो परेको ।
- अनुगमन फारामका सबै सूचनाहरू सबैले एउटै इकाई र उल्लेखित महलहरूमा सम्पूर्ण विवरण उल्लेख नगरेको ।
- कतिपय ठाउँको सामुदायिक वनमा पुग्न मौसम तथा भौगोलिक कठिनाईले गर्दा वनको अवलोकन गर्नमा बाधा उत्पन्न भएको

४.९. सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विश्लेषण कार्य :

अनुगमन गरिएका सा.व.उ.समूहहरूको प्राप्त अनुगमन फाराममा उल्लेखित तथ्याङ्कहरू मध्ये उपभोक्ता समूहको साधारण सभा, उपभोक्ता समितिको बैठक, समूहको कार्यालय व्यवस्थापन, सा.व.उ.समूहको आर्थिक कारोबारको तरिका (बैंक मार्फत वा नगद), लेखा परिक्षण तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन, समितिको मुख्य जिम्मेवार पदमा (अध्यक्ष, सचिव, कोषाध्यक्ष) महिला तथा विपन्न वर्गको पहुँच, वन पैदावारको सदुपयोग (उत्पादन तथा विक्रि) क्रियाकलाप तथा खर्च अनुपात, वनको संरक्षण व्यवस्था, समूहको संस्थागत विकास जस्ता मुख्य मुख्य आधारहरूलाई जोड दिई विश्लेषण कार्य गरिएको छ । जस अनुसार प्राप्त नतिजाहरूको अवस्था शीर्षक अनुसार चार्ट, विवरण, ग्राफ आदी जस्ता चित्रहरू समेत प्रस्तुत गरि स्पष्ट भल्काउन कोशिश गरिएको छ ।

४.१० उपभोक्ता समूहको साधारण सभा :

समूहको विधान अनुसार वर्षमा कम्तीमा दुई पटक साधारण सभा बस्ने व्यवस्था रहेको देखिए पनि प्रायः थोरै सदस्य संख्या रहेको र काठ दाउरा संकलन तथा विक्री वितरण गर्ने समूहहरूमा तोकिए अनुसार भेला बसेको देखिन्छ भने धेरै सदस्यहरू रहेको र काठ दाउरा विक्री वितरण नगर्ने समूहहरूमा तोकिए भन्दा कम पटक र समयमा भेला नबस्ने गरेको देखिन्छ । अनुगमन गरिएका १९४ वटा समूहहरूको स्वीकृत विधान अनुसार वर्षमा कम्तीमा १ पटकसम्म

१९४ पटक भेला बस्नु पर्नेमा १०४ वटा समूहहरूको मात्र भेला बसेको देखिन्छ । साथै तोकिएको भन्दा ९० वटा समूहहरूमा १ पटकसम्म पनि साधारण सभा नै नबसेको देखिएकोले त्यस्ता समूहहरूमा नियमित साधारण सभा बसाल्न अभिप्रेरित गर्नुको साथै कडा निर्देशन समेत दिनुपर्ने देखिन्छ । साधारण सभा बैठक सम्बन्धि विवरण तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

साधारण सभा सम्बन्धी विवरण तालिका : (क)

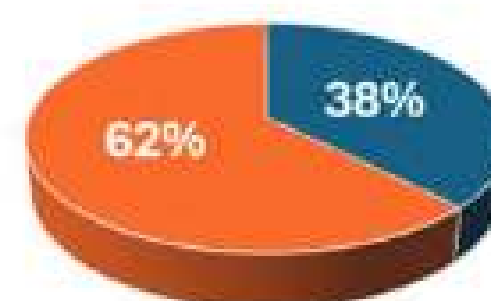
सि. नं.	स.डि.व.का.	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	वर्ष भरिमा बस्नु पर्ने साधारण सभा पटक कम्तीमा	बसेको साधारण पटक	साधारण सभा नै नबसेको समूह संख्या
१	मनहरी	१९	१९	१७	२
२	बसामाडी	१८	१८	१३	५
३	भैसे	१९	१९	१३	६
४	पालुङ	२३	२३	१	२२
५	चित्लाङ	२९	२९	६	२३
६	इन्द्रसरोवर	२७	२७	६	२१
७	कैलाश	२३	२३	१२	११
८	राक्सिराङ	३६	३६	३६	०

४.११ उपभोक्ता समितिको बैठक :

विधान अनुसार प्रत्येक समितिको बैठक मासिक तथा कातपय समूहमा द्वैमासिक हिसाबले बस्ने व्यवस्था रहेको छ । तर केहि समूहहरुमा नियमित बैठक बसेको देखिदैन । अनुगमन गरिएको कूल १९४ वटा समूहमा वर्षमा १२ पटकको हिसाबले २३२८ पटक बैठक बस्नु पर्नेमा १६६८ पटक (१३९ वटा समूहमा) मात्र बैठक बसेको र ५५

वटा समूहमा बैठक नै नबसेको देखिन्छ । तथापि माहिनामा नियमित रुपमा बैठक नबस्ने सा.व.उ.समूहहरुलाई अनिवार्य रुपमा मासिक बैठक बस्नको लागि अभिप्रेरित गर्नु पर्ने देखिन्छ । कार्य समितिको बैठक सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वर्ष भरिमा बस्नुपर्ने समितिको बैठक संख्या/ पटक

- बसेको समितिको बैठक संख्या/ पटक
- नबसेको समितिको बैठक संख्या/ पटक

कार्य समितिको बैठक सम्बन्धी विवरण तालिका : (क)

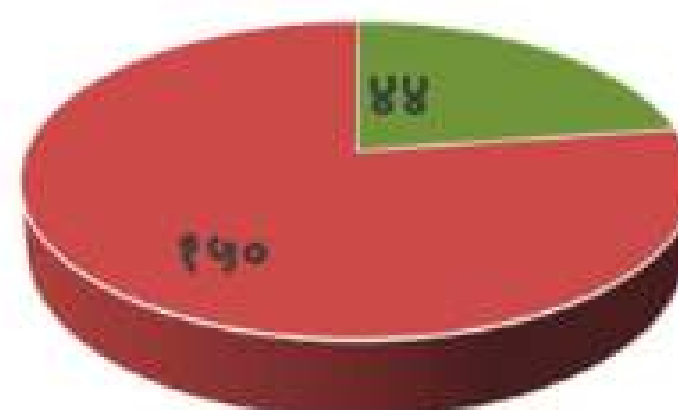
सि. नं.	स.डि.व.का.	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	वर्ष भरिमा बस्नु पर्ने कार्य समितिको बैठक संख्या/पटक	बसेको बैठक संख्या /पटक	बैठक नबसेको समूह संख्या	कैफियत
१	मनहरी	१९	१९	२२८	२६०	०	
२	बसामाडी	१८	१८	२१६	१६४	३	
३	भैसे	२०	१९	२२८	८६	६	
४	पालुङ	२९	२३	२७६	१	२२	
५	चित्लाङ	३०	२९	३४८	४१	१७	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	३२४	८५	४	
७	कैलाश	२३	२३	२७६	४८	३	
८	राक्सिराङ	३६	३६	४३२	१८९	०	
	जम्मा	२०५	१९४	२३२८	८७४	५५	

४.१२ उपभोक्ता समूहको कार्यालय भवन :

अनुगमन गरिएका कूल १९४ वटा समूहहरु मध्ये ४४ वटा (२३ %) समूहको आफ्नो कार्यालय भवन रहेको र १५० (७७ %) समूहहरुको आफ्नो कार्यालय भवन नरहेकोले अन्य व्यवस्था गरी कार्यालय संचालन भए गरेको देखिन्छ । आफ्नो भवन नभएका समूहहरुको कागजात श्रेस्ता लगायत समूहका जिन्सी सामानहरुको सुव्यवस्थितमा कठिनाई हुने स्वभाविक हो । तसर्थ त्यस्ता

सा.व.उ.समितिहरुले श्रेस्ता तथा समूहका जिन्सी सामानहरु व्यवस्थित गर्ने तर्फ विशेष ध्यान दिनु पर्ने देखिन्छ । सा.व.उ.समूहको आफ्नै भवन भएको र अन्य व्यवस्था गरी कार्यालय संचालन गरेको भवन सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

उपभोक्ता समूहको कार्यालय भवन

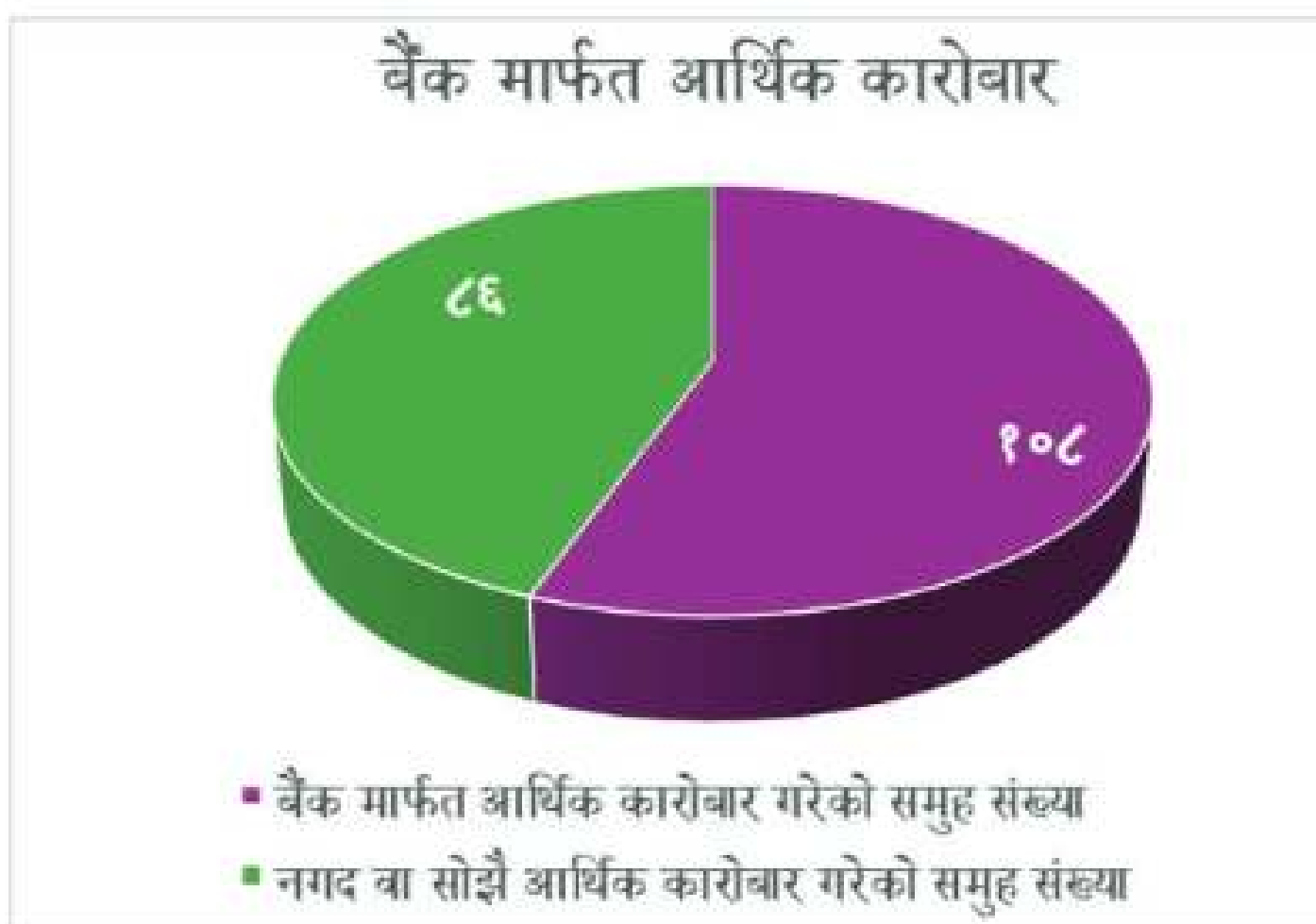
- सा.व.उ. समूहमा आफ्नै भवन रहेको समूह संख्या
- आफ्नै भवन नरहेको र अन्य व्यवस्था गरी कार्यालय संचालन गरेको समूह संख्या

भवन सम्बन्धी विवरण तालिका :

सि. नं.	स.वि.व.का. हेतौडा	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	सा.व.उ.समूहमा आफ्नै भवन रहेको समूह संख्या	आफ्नो भवन नरहेको र अन्य व्यवस्था गरी कार्यालय संचालन गरेको समूह संख्या	कैफियत
१	मनहरी	१९	१९	८	११	
२	बसामाडी	१८	१८	१०	८	
३	भैसे	२०	१९	१०	९	
४	पालुङ	२९	२३	६	१७	
५	चित्लाङ	३०	२९	६	२३	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	०	२७	
७	कैलाश	२३	२३	१	२२	
८	राक्सिराङ	३६	३६	३	३३	
	जम्मा	२०५	१९४	४४	१५०	

४.१३ बैंक खाता संचालन तथा आर्थिक कारोबारको तरिका :

समूहको विधानमा आर्थिक कारोबार बैंकमा खाता खोली संचालन गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । अनुगमन गरिएको १९४ वटा समूहहरू मध्ये ५६% (१०८ वटा समूह) समूहहरू आफुलाई पाइक पर्ने स्थानको बैंकमा खाता संचालन गरि बैंक मार्फत आर्थिक कारोबार गरिरहेको विश्लेषणबाट देखिन्छ भने ४४% (८६ वटा) सा.व.उ.समूहहरू बैंक मार्फत आर्थिक कारोबार नगरी सोभै नगद रुपमा कारोबार गर्ने गरेको देखिन्छ । समूह बाहिर व्यापारिक प्रयोजनका लागि काठ, दाउरा बिक्रि नगर्ने, आर्थिक श्रोत धेरै नहुने, आर्थिक कारोबार कम हुने र बैंक टाढा हुने जस्ता कारणले गर्दा बैंकमा खाता नखोली सोभै नगद रुप मै आर्थिक कारोबार गर्ने गरेको कारण देखाइएको छ । तथापि सा.व.उ.समूहहरूले बैंक मार्फत नै आर्थिक कारोबार गर्दा आर्थिक हिनामिनाको सम्भावना न्यून हुने र खर्चमा पारदर्शिता हुने हुदा त्यस तर्फ ध्यान दिनु जरुरी देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

आर्थिक कारोबार विवरण तालिका :

सि.न.	स.डि.व.का.	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	बैंक मार्फत आर्थिक कारोबार गरेको समूह संख्या	नगद वा सोभै आर्थिक कारोबार गरेको समूह संख्या	कैफियत
१	मनहरी	१९	१९	१९	०	
२	बसामाडी	१८	१८	१८	०	
३	भैसे	२०	१९	१६	३	
४	पालुङ	२९	२३	६	१७	
५	चित्लाङ	३०	२९	८	२१	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	०	२७	
७	कैलाश	२३	२३	५	१८	
८	राक्सिराङ	३६	३६	३६	०	
	जम्मा	२०५	१९४	१०८	८६	

४.१४ आर्थिक कारोबारमा महिला पदाधिकारीको पहुँचको अवस्था :

नेपाल सरकारले सामुदायिक वनको मार्गदर्शन २०८१ मा गरेको प्रावधान बमोजिम समूहको खाता संचालन तथा आर्थिक कारोबारमा कम्तीमा १ जनाको महिलाको सहभागिता अनिवार्य गरेको छ । तदनुरूप अनुगमन गरिएका १९४ वटा सा.व.उ.समूहहरू मध्ये १४३ वटा (७३.७१ %) सा.व.उ.समूहमा महिला अध्यक्ष वा सचिव र १४७ वटा (७५.७७ %) समूहमा महिला कोषाध्यक्ष वा उपाध्यक्ष रहेका र खाता संचालन तथा आर्थिक कारोबारमा महिला पदाधिकारीको सहभागिता हुने गरेको विश्लेषणबाट देखिन्छ । तर ५१ वटा (२६.२८ %) सा.व.उ.समूहमा महिला अध्यक्ष वा सचिव र ४७ वटा (२४.२२ %) समूहमा महिला कोषाध्यक्ष वा उपाध्यक्ष नरहेको हुदाँ ती सा.व.उ.समूहहरूमा यो प्रावधान लागु नभएको देखिएकोले सो समूहहरूमा पनि खाता संचालन तथा आर्थिक कारोबारमा अनिवार्य रूपमा महिला सहभागिता गराउन निर्देशन दिनुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

आर्थिक कारोबारमा महिला पदाधिकारीको सहभागिता सम्बन्धी विवरण तालिका :

सि.नं.	स.डि.व.का.	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	आर्थिक कारोबारमा महिला पदाधिकारीहरूको सहभागिता (जना)		कैफियत
				अध्यक्ष/सचिव	कोषाध्यक्ष/उपाध्यक्ष	
१	मनहरी	१९	१९	१७	१४	
२	बसामाडी	१८	१८	१५	१६	
३	भैसे	२०	१९	१३	१५	
४	पालुङ	२९	२३	१९	१८	
५	चित्लाङ	३०	२९	२४	२०	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	२०	२२	
७	कैलाश	२३	२३	१३	१५	
८	राक्सिराङ	३६	३६	२२	२७	
	जम्मा	२०५	१९४	१४३	१४७	

४.१५ लेखा परिक्षण सम्बन्धी अवस्था :

अनुगमन गरिएका १९४ वटा सा.व.स.समूहहरू मध्ये ५४ वटा (२७.८३%) सा.व.उ.समूहहरूले लेखा परिक्षण गराएको र १४० वटा (७२.१७%) सा.व.उ.समूहहरूले लेखापरिक्षण नगराएको विवरण विश्लेषणबाट देखिन्छ । तसर्थ सा.व.उ.समूहहरूले स्वीकृत वन कार्ययोजनामा भएको व्यवस्था बमोजिम समय मै लेखा परिक्षण गराई सो को जानकारी तथा कागजात विवरणहरू सम्बन्धित निकायमा समय मै पेश गर्न त्यस्ता सा.व.उ. समूहहरूलाई सुझाव तथा निर्देशन दिनुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

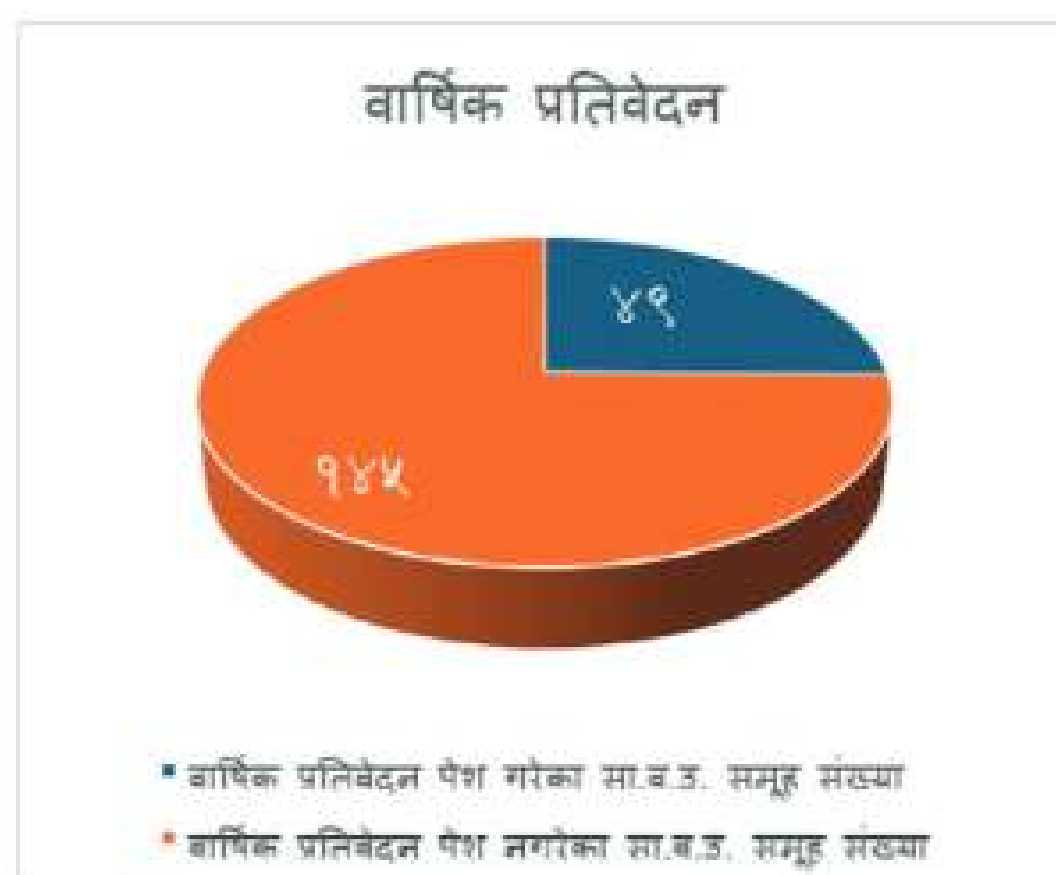

लेखा परिक्षण गराएका/नगराएका सा.व.उ.समूहको विवरण तालिका

सि.नं.	स.डि.व.का.	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	लेखा परिक्षण गराएको सा.व.उ.समूह संख्या	लेखा परिक्षण नगराएको सा.व.उ.समूह संख्या	कैफियत
१	मनहरी	१९	१९	१३	६	
२	बसामाडी	१८	१८	१५	३	
३	भैसे	२०	१९	१३	६	
४	पालुङ	२९	२३	१	२२	
५	चित्लाङ	३०	२९	४	२५	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	०	२७	
७	कैलाश	२३	२३	२	२१	
८	राक्सिराङ	३६	३६	६	३०	
	जम्मा	२०५	१९४	५४	१४०	

४.१६ वार्षिक प्रतिवेदन पेश सम्बन्धी अवस्था

प्रचलित वन ऐन तथा नियमावली र कार्यान्वयन अवस्थामा रहेको सामुदायिक वनको मार्गदर्शन २०८१ मा उल्लेखित प्रावधान अनुसार सा.व.उ.समूहहरूले आर्थिक वर्ष समाप्त भएको १ महिना भित्र सा.व.उ.समूहले सम्पन्न गरेको कृयाकलापहरूको विवरण उल्लेख गरी वार्षिक प्रतिवेदन समय मै डिभिजन वन कार्यालय लगायतका निकायहरूमा पेश गर्नुपर्ने र सो आधारमा डिभिजन वन कार्यालयले सम्बन्धित समूहलाई सुझाव दिनुपर्ने कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था रहेको छ । तदनुरूप अनुगमन गरिएका १९४ वटा

सा.व.उ.समूहहरू मध्ये ४९ वटा (२५.२६ %) सा.व.उ.समूहहरूले मात्र वार्षिक प्रतिवेदन पेश गरेको र १९४ वटा (७४.७४%) सा.व.उ.समूहहरूले वार्षिक प्रतिवेदन पेश नगरेको विवरण विश्लेषणबाट देखिन्छ । तसर्थ हालसम्म वार्षिक प्रतिवेदन पेश नगरेको सा.व.उ.समूहहरूलाई समय मै वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्नको लागि अभिप्रेरित तथा निर्दिष्ट गर्नु पर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

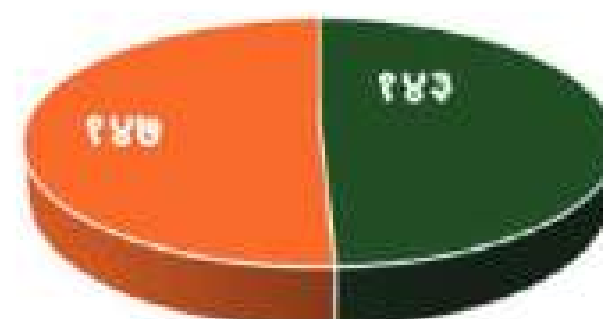
वार्षिक प्रतिवेदन पेश गरेको/नगरेको सा.व.उ.समूहहरूको विवरण तालिका

सि.नं.	स.डि.व.का.	कुल सा.व.उ.समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	वार्षिक प्रतिवेदन पेश गरेको सा.व.उ.समूह संख्या	वार्षिक प्रतिवेदन पेश नगरेको सा.व.उ.समूह संख्या	कैफियत
१	मनहरी	१९	१९	१३	६	
२	बसामाडी	१८	१८	१४	४	
३	भैसे	२०	१९	१२	७	
४	पालुङ	२९	२३	०	२३	
५	चित्लाङ	३०	२९	२	२७	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	०	२७	
७	कैलाश	२३	२३	२	२१	
८	राक्सिराङ	३६	३६	६	३०	
	जम्मा	२०५	१९४	४९	१५५	

४.१७ मुख्य जिम्मेवार पद (अध्यक्ष वा सचिव) र (उपाध्यक्ष वा कोषाध्यक्ष) पदमा महिला पदाधिकारीको पहुँचको अवस्था :

हाल कार्यान्वयनमा रहेको सामुदायिक वन विकास मार्ग दर्शन २०८१ (संशोधित) मा उल्लेखित प्रावधान अनुसार सा.व.उ.समूहको कार्य समिति अन्तरगत अध्यक्ष वा सचिव) र (उपाध्यक्ष वा कोषाध्यक्ष) मध्ये कम्तीमा १ पदमा महिलाको सहभागितालाई अनिवार्य गरेको छ । अनुगमन गरिएका १९४ वटा सा.व.उ.समूहहरू मध्ये १४३ वटा (७३.७१ %) सा.व.उ.समूहमा महिला अध्यक्ष वा सचिव र १४७ वटा (७५.७७ %) समूहमा महिला कोषाध्यक्ष वा उपाध्यक्ष रहेको विवरण विश्लेषणबाट देखिन्छ । तर ५१ वटा (२६.२९ %) सा.व.उ.समूहमा महिला अध्यक्ष वा सचिव र ४७ वटा (२४.२३ %) समूहमा महिला कोषाध्यक्ष वा उपाध्यक्ष महिला नरहेको देखिन्छ । तसर्थ हालसम्म नीतिगत त्यस्ता व्यवस्था लागु नभएका सा.व.उ.समूहहरूलाई उक्त व्यवस्था कार्यान्वयनको लागि निर्दिष्ट गर्नु पर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

मुख्य जिम्मेवार पदमा महिलाको सहभागिता

- अध्यक्ष वा सचिव पदमा महिला रहेका सा.व.उ. समूह संख्या
- उपाध्यक्ष वा कोषाध्यक्ष पदमा महिला रहेका सा.व.उ.

समूहको अध्यक्ष तथा सचिव पदमा महिलाको सहभागिता स्थिती विवरण तालिका

सि.नं.	स.डि.व.का.	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	अध्यक्ष तथा सचिव पदमा महिला पदाधिकारीहरूको सहभागिता (जना)		कैफियत
				अध्यक्ष/सचिव	कोषाध्यक्ष/उपाध्यक्ष	
१	मनहरी	१९	१९	१७	१४	
२	बसामाडी	१८	१८	१५	१६	
३	भैसे	२०	१९	१३	१५	
४	पालुङ	२९	२३	१९	१८	
५	चित्लाङ	३०	२९	२४	२०	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	२०	२२	
७	कैलाश	२३	२३	१३	१५	
८	राक्सिराङ	३६	३६	२२	२७	
	जम्मा	२०५	१९४	१४३	१४७	

४.१८ कोष परिचालन तथा खर्च अनुपात :

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूले कार्य योजना अनुसार आयआर्जन गरेको रकमको २५% रकम वन विकाश कार्यहरूमा र बाँकी रकम महिला तथा गरिब विपन्न वर्गको उत्थानको लागि आयमुलक, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धी लगायत विद्यालय, बाटो, खानेपानी, विद्युत, आदी इत्यादी जस्ता सामाजिक विकास निर्माण कार्यहरूमा खर्च गर्नु पर्ने व्यवस्था सा.व.को मार्गदर्शन २०८१ तथा सा.व.उ.समूहको आर्थिक कार्यावाधि निर्देशिका,

२०७३ समेत उल्लेख रहेको छ । तथापी यस डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रभित्र पर्ने एवं वन पैदावार विक्री लगायत विभिन्न शीर्षकमा आम्दानी गरेका कूल ६० वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू मध्ये ३१ वटा (५१.६६ %) सामुदायिक वन उपभोक्ताहरूले आम्दानीको २५% भन्दा बढी, १६ वटा (२६.६७ %) सा.व.उ.स.ले २५% भन्दा कम, १३ वटा (२१.६७ %) सा.व.उ.समूहले वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यमा खर्च नगरेको तथ्यांक विश्लेषणले देखाएको छ। यसरी विश्लेषणले देखाएको विवरण अनुसार वन पैदावारको विक्री लगायत विभिन्न शीर्षकमा आम्दानी गर्ने तर वन विकास कार्यमा २५% भन्दा कम रकम वा रकम नै खर्च नगरेको सा.व.उ.समूहहरूलाई समेत सो अनुसार कोष परिचालन तथा खर्च प्रावधानको लागि कडा निर्देशन दिनुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वन विकास कार्यमा रकम खर्चको अवस्था

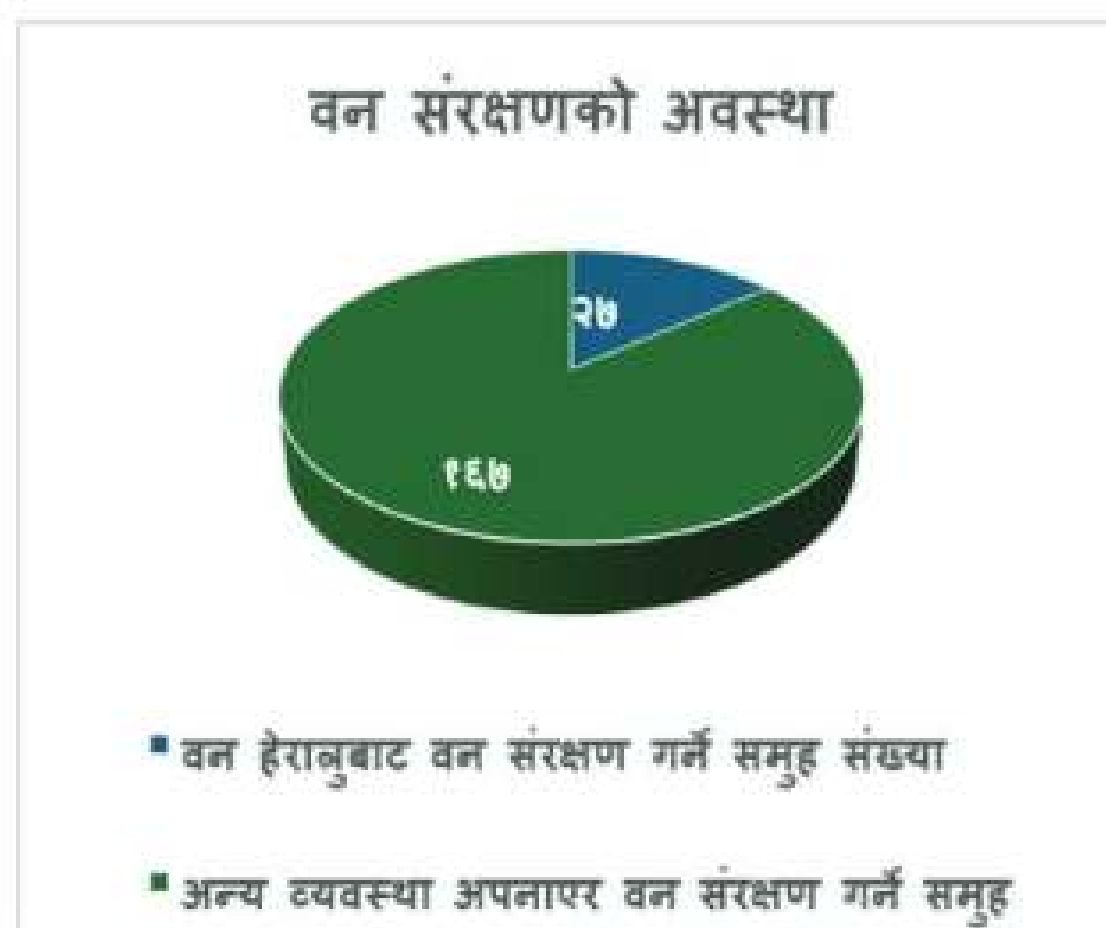
कोष परिचालन तथा खर्च अनुपात :

सि. नं.	स.वि.व.का.	कूल सा.व.उ. समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	आम्दानी गर्ने समूह संख्या	वन विकास कार्यमा रकम खर्चको अवस्था			कैफियत
					२५ प्रतिशत भन्दा बढी खर्च गरेको समूह संख्या	२५ प्रतिशत भन्दा कम रकम खर्च गरेको समूह संख्या	वन विकास कार्यमा रकम खर्च नगरेको समूह संख्या	
१	मनहरी	१९	१९	१३	६	७	०	
२	बसामाडी	१८	१८	१४	११	३	०	
३	भैसे	२०	१९	१२	९	२	१	
४	पालुङ.	२९	२३	२	०	०	२	
५	चित्लाङ.	३०	२९	११	२	२	७	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	-	-	-	-	
७	कैलाश	२३	२३	२	०	०	२	
८	राक्सिराङ.	३६	३६	६	३	२	१	
	जम्मा	२०५	१९४	६०	३१	१६	१३	

४.१९ वन संरक्षणको व्यवस्था :

अनुगमन गरिएको १९४ समूहहरूमा वनको संरक्षणको तरिका फरक फरक रहेको पाईयो । २७ वटा (१३.९१%) सा.व.उ.समूहहरूले वन हेरालु राखि वनको संरक्षण गरेको र बाँकी १६७ वटा (८६.०९%) समूहले अन्य व्यवस्था आत्मअनुसाशन, पालैपालो र समूहगत) अनुरूप वनको संरक्षण गरिरहेको कुरा विश्लेषणबाट देखिन्छ । सामुदायिक वन विकासको मर्मलाई

हेर्ने हो भने सा.व.हरूको संरक्षणको सवालमा हरेक उपभोक्ताहरूमा मनको बार हुनु जरुरी छ । तसर्थ आत्मअनुसासन व्यवस्थालाई बढावा दिन सा.व.को उद्देश्य, फाइदा र जिम्मेवारी बोध गराउन तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रिया जस्ता कार्यक्रम संचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

सि.नं.	स.वि.व.का.	कूल सा.व.उ.समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	वन विकास कार्यमा रकम खर्चको अवस्था		कैफियत
				हेरालुबाट वनको संरक्षण गर्ने समूह संख्या	अन्य व्यवस्था अपनाएर वनको संरक्षण गर्ने समूह संख्या (आत्मअनुसाशन, पालैपालो र समूहगत)	
१	मनहरी	१९	१९	१६	३	
२	बसामाडी	१८	१८	८	१०	
३	भैसे	२०	१९	२	१७	
४	पालुङ	२९	२३	०	२३	
५	चित्लाङ	३०	२९	०	२९	
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	०	२७	
७	कैलाश	२३	२३	०	२३	
८	राक्सिराङ	३६	३६	१	३५	
	जम्मा	२०५	१९४	२७	१६७	

४.२० वन व्यवस्थापन तथा वन विकासका कार्यहरु :

यस डिभिजन वन कार्यालयको कार्य क्षेत्र अन्तर्गतका केहि सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरु ले वन विकासका कार्यहरु (जस्तै विरुवा उत्पादन, वृक्षारोपण, गोडमेल, वन सम्बर्द्धन, अग्नीरेखा निर्माण, गैरकाष्ठ वन पैदावार खेती/जडिबुटी खेती जस्ता कार्यक्रमहरु) सम्पन्न गरेको देखिन्छ । तथापि स्वीकृत वन कार्य योजनामा तय गरिएको वार्षिक कार्यक्रम (वन व्यवस्थापन कार्यक्रम कार्य तालिका) अनुसारका परिमाणका कार्यक्रमहरु संचालन/सम्पन्न गर्नुपर्नेमा सो अनुसार अधिकांश सा.व.उ.समूहहरुले सम्पन्न गरे, गराएको देखिदैन । अनुगमन गरिएका कूल १९४ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरु मध्ये ३९ वटा (करीब २०.१ %) सामुदायिक वन उपभोक्ताहरुले वन व्यवस्थापन कार्यमा रकम खर्च गरेको देखिन्छ । समष्टिगत रुपमा हेर्दा वन पैदावारको विक्री लगायत विभिन्न शीर्षकमा आम्दानी गर्ने ६० वटा समूहहरुले रु.१३६५५००६.७५ आम्दानी गर्न सफल भएकोमा त्यस मध्ये वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्यमा ३९ वटा समूहले मात्र रु.३९८३४५८५.५३ (२९.१७%) मात्र रकम खर्च गरेको देखिन्छ । यसरी विश्लेषणले देखाएको विवरण अनुसार वन विकास कार्यमा कम्तीमा २५% रकम खर्च नगरेको सा.व.उ.समूहहरुलाई सो अनुसार कोष परिचालन तथा खर्च प्रावधानको लागि कडा निर्देशन दिनुपर्ने देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि. नं	स.डि.व.का.	कूल सा.व.उ. स.संख्या	अनुगमन गरिएका समूह संख्या	वन व्यवस्थापन तथा वन विकास कार्यमा खर्चको अवस्था				खर्च प्रतिशत
				गरेको समूह संख्या	नगरेको समूह संख्या	आम्दानी रकम रु.	खर्च रकम रु.	
१	मनहरी	१९	१९	१३	६	९३८५१४०१.०५	२१०७८५२०.८७	२२.४५
२	बसामाडी	१८	१८	१२	६	२४६६२११६.९७	१४०९२०२९.२१	५७.१४
३	भैसे	२०	१९	५	१४	४९११६८६	२६५३७७३.४५	५४.०२
४	पालुङ	२९	२३	०	२३	२८७०४७	०	०
५	चित्लाङ	३०	२९	४	२५	७३३४८५	७२५००	९.८८
६	इन्द्रसरोवर	३०	२७	०	२७	-	-	-
७	कैलाश	२३	२३	०	०	१८५९३३१.४७	०	०
८	राक्सिराङ	३६	३६	५	३१	१०२४५०००	१९३७७६२	१८.९१
	जम्मा	२०५	१९४	३९	१५५	१३६५५००६७.५	३९८३४५८५.५३	२९.१७

४.२१ सामाजिक विकास निर्माण कार्यको अवस्था :

सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूले कार्य योजना अनुसार आय आर्जन गरेको रकमको २५% रकम वन विकास तथा वन व्यवस्थापन कार्यमा र ३५% रकम महिला तथा गरिब विपन्न वर्गको उत्थानको लागि आयमुलक, सीप विकास तथा क्षमता अभिवृद्धी लगायतका कार्यमा खर्च गरि तत्पश्चात बाँकी रहेको रकम समूहको साधारण सभाको निर्णय अनुसार सामाजिक विकास निर्माण जस्तै-विद्यालय, बाटो, खानेपानी, विद्युत, आदी जस्ता सामाजिक विकास निर्माण कार्यहरूमा खर्च गर्ने नीतिगत व्यवस्था रहेकोमा अनुगमन गरिएका कूल १९४ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू मध्ये ६० वटा समूहहरूले प्राप्त गरेको कूल आम्दानी रु.१३,६५,५०,०६७.५५ मध्ये २८ वटा समूहले रु.१,६७,४५,८६६.५५ रकम विभिन्न सामाजिक विकास निर्माण कार्यमा खर्च गरेको देखिन्छ । नेपाल सरकारले अख्तियार गरेको नीति अनुरूप सा.व.उ.समूहले कूल आम्दानीको ४०% को दायराभित्र रहि (वन विकास तथा आय आर्जनको २५%+३५%=६०% बाहेक) मात्र सामाजिक विकास निर्माण कार्यमा रकम खर्च गर्नुपर्ने प्रावधान रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सामाजिक विकास निर्माण कार्यको अवस्था

सि. नं	स.वि.व.का.	अनुगमन गरिएका समूह संख्या	सामाजिक विकास निर्माण कार्यमा खर्चको अवस्था				सामाजिक विकास निर्माणमा खर्च रकम रु.	खर्च प्रतिशत
			आम्दानी गर्ने समूह संख्या	विकास निर्माणमा सहभागी समूह संख्या	विकास निर्माणमा सहभागी नभएको समूह संख्या	आम्दानी रकम रु.		
१	मनहरी	१९	१३	११	८	९३८५१४०१.०५	१२२६९०५१	१३.०७
२	बसामाडी	१८	१४	९	९	२४६६२११६.९७	३३०३४०४.९	१३.३९
३	भैसे	१९	१२	०	१९	४९११६८६	०	०
४	पालुङ.	२३	२	०	२३	२८७०४७	०	०
५	चित्लाङ.	२९	११	१	२८	७३३४८५	०	०
६	इन्द्रसरोवर	२७	०	०	२७	०	०	-
७	कैलाश	२३	२	२	२१	१८५९३३१.४७	१२७६०.६	०.६८
८	राक्सिराङ.	३६	६	५	३१	१०२४५०००	११६०६५०	११.३२
	जम्मा	१९४	६०	२८	१६६	१३६५५००६७.५	१६७४५८६६५	१२.२६

४.२२ समूहका उपभोक्ताहरुको लागि वन व्यवस्थापन तथा क्षमता अभिवृद्धि (तालिम/गोष्ठी/भ्रमण/सीप) का लागि संचालित कृयाकलापहरुको अवस्था :

सा.व.उ.समूहले आफ्नो सा.व.भिन्न रहेका खास गरेर महिला, विपन्न, गरिब उपभोक्ताको क्षमता अभिवृद्धि तथा आय आर्जन एवम् सीप विकासका लागि उपभोक्ताको चाहना अनुसारका कार्यक्रमहरु संचालन गर्नुपर्ने हुन्छ । तदनुरूप अनुगमन गरिएका १९४ वटा सा.व.उ.स.हरु मध्ये ६० वटा समूहहरुले रु. १३.४ आम्दानी गरेको देखिन्छ र त्यस मध्ये ३५ (४९.६६%) सा.व.उ.स.ले रु. ७२०४९६१.८ (५.४० %) रकम खर्च गरी वन व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम/गोष्ठी, सीप तथा क्षमता अभिवृद्धि एवम् जनचेतना लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गरेको देखिन्छ । त्यस सम्बन्धी विवरण निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिम/गोष्ठी/अध्ययन भ्रमण संचालित कृयाकलापहरुको अवस्था :

सि. नं	स.वि.व.का.	कुल सा.व.उ.स. संख्या	आम्दानी गर्ने समूह संख्या	प्राप्त आम्दानी रकम रु.	तालिम/गोष्ठी, सीप/ क्षमता अभिवृद्धि एवम् जनचेतना कार्यक्रम संचालन गरेको समूह संख्या	खर्च रकम रु	खर्च प्रतिशत
१	मनहरी	१९	१३	९३८५१४०१.०५	४	४९६२४६१	४.४३
२	बसामाडी	१८	१४	२४६६२११६.९७	०	०	-
३	भैसे	२०	१२	४९११६८६	०	०	-
४	पालुङ	२९	२	२८७०४७	०	०	-
५	चित्लाङ	३०	११	७३३४८५	१	१५२००	२.०७
६	इनद्रसरोवर	३०	०	०	०	०	-
७	कैलाश	२३	२	१८५९३३१.४७	०	०	-
८	राक्सिराङ	३६	६	१०२४५०००	०	०	-
	जम्मा	२०५	६०	१३६५५००६७.५	५	४९७५६६१	३.०५

४.२३ समूहको कार्यालय संचालन अवस्था तथा प्रशासनिक खर्च विवरण:

सा.व.उ.समूह प्रचलित ऐनद्वारा अधिकार प्राप्त एउटा स्वशासित संस्था भएकोले विधानले तोके अनुसार हरेक सा.व.उ.समूहले नियमित मासिक तथा साधारण सभा बस्नु जरुरी छ । सक्षम सा.व.उ.स.ले आवश्यकता अनुसार कर्मचारी (प्राविधिक/कार्यालय सहयोगी) राखेमा सुनमा सुगन्ध जस्तो हुन्छ । समूहले कार्यालय संचालनको क्रममा आवश्यक पर्ने विभिन्न किसिमका मसलन्दहरु खरीद तथा बैठक समारोह (साधारणसभा) लगायतका कृयाकलापहरु पनि संचालन गरेको हुन्छ । समष्टिगत रुपमा हेर्दा वन पैदावार सदुपयोग गर्ने समूहहरुमा नियमित बैठक तथा साधारण सभा हुने र त्यस्ता समूहहरुले नियमित रुपमा कार्यालय संचालन गर्ने हुनाले प्रशासनिक तथा कार्यालय संचालनमा तुलनात्मक रुपमा बढी खर्च गरेको देखिन्छ । सोही अनुरूप अनुगमन गरिएका १९४ वटा समूहहरु मध्ये ५३ वटा समूहहरुले कूल आम्दानीको रु. २८६७८९३५ (२१ %) रकम कार्यालय संचालन अर्थात प्रशासनिक खर्च गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

कार्यालय संचालन/प्रशासनिक खर्च सम्बन्धि विवरण तालिका :

सि.नं.	स.डि.व.का.	कूल समूह संख्या	अनुगमन गरिएको समूह संख्या	प्राप्त आम्दानी रकम रु.	प्रशासनिक कार्यमा रकम खर्च गर्ने समूह संख्या	कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक कार्यमा समूहले खर्च गरेको रकम	खर्च प्रतिशत
१	मनहरी	१९	१९	९३८५१४०१.०५	१३	२३११४७००	२४.६२
२	बसामाडी	१८	१८	२४६६२११६.९७	१४	४४२४१४१.०७	१७.९३
३	भैसे	२०	१९	४९११६८६	१३	७४४३०९.६१	१५.१५
४	पालुङ	२९	२३	२८७०४७	२	२५२४७	८.७९
५	चित्लाङ	३०	२९	७३३४८५	४	९९०८२.९७	१३.५
६	इनद्रसरोवर	३०	२७	०	०	०	-
७	कैलाश	२३	२३	१८५९३३१.४७	२	७१८५४.४	३.८६
८	राक्सिराङ	३६	३६	१०२४५०००	५	१९९६००	१.९४
	जम्मा	२०५	१९४	१३६५५००६७.५	५३	२८६७८९३५	२१

४.२४ सामुदायिक वन क्षेत्रभित्र पानीको मुहान तथा मूलहरुको अवस्था :

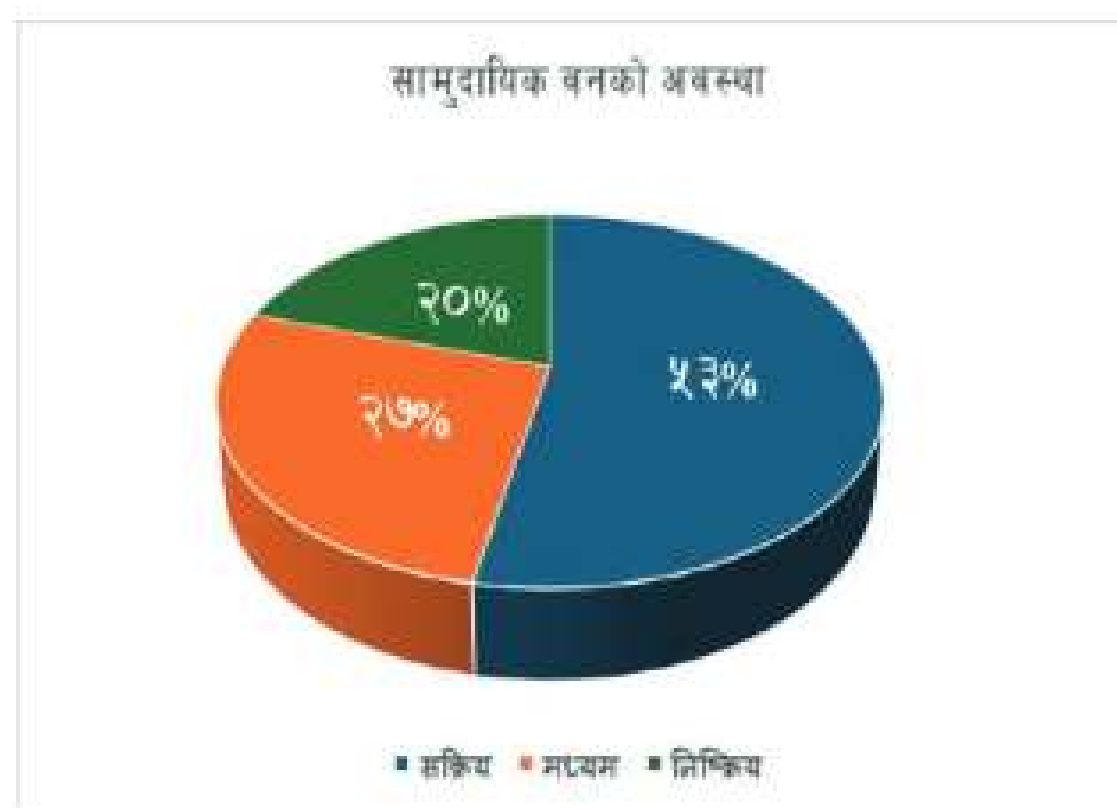
यस जिल्ला अन्तरगत विगतमा अनुगमन गरिएका सामुदायिक वनहरुमध्ये ८६ वटा (४४.३२ %)सामुदायिक वन क्षेत्रहरुमा ४९६ वटा पानीका मुहान/मूल रहेको देखिन्छ । कतिपय स्थानको त्यस्ता पानीको श्रोतको उचित व्यवस्थापनका अभावमा क्रमिक रुपमा मूल सुक्दै गएको अवस्था रहेको छ । तसर्थ सा.व.क्षेत्रभित्र रहेका पानीका मुहान/मूललाई उचित व्यवस्थापन गरी दीगोपना कायम राख्न स्वीकृत वन कार्य योजना अनुसार समूहको नियमित कृयाकलाप भित्र नै पर्ने गर्दछन् । तसर्थ सा.व.क्षेत्रभित्र रहेका पानीका मुहान/मूलहरुको नियमित संरक्षण तथा व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित सा.व.उ.समूहहरुले आवश्यक्ता अनुसारका कृयाकलापहरु संचालन गर्नुपर्ने जरुरी देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न अनुसार प्रस्तुत गरिएको छ ।

सा.व.क्षेत्रभित्र रहेका पानीका मुहान/मूल सम्बन्धी विवरण विवरण

सि.नं.	स.वि.व.का.	पानीको मुहान/मूल रहेको समूह संख्या	मुहान/मूल संख्या	कैफियत
१	मनहरी	१०	१५	
२	बसामाडी	१०	८७	
३	भैसे	८	२०	
४	पालुङ	५	१५	
५	चित्लाङ	१२	५५	
६	इनद्रसरोवर	१९	१८७	
७	कैलाश	९	१६	
८	राक्सिराङ	१३	२१	
	जम्मा	८६	४९६	

४.२५ विश्लेषण अनुसार सामुदायिक वनको अवस्था (सक्रिय/मध्यम/निष्कृय) :

यस महल अन्तरगत सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुको साधारण सभा, कार्य समितिको नियमित/मासिक बैठक, समूहको संस्थागत विकास (आफ्नो भवन), आर्थिक कारोबारको किसिम (बैंक मार्फत वा सोभै), कोष परिचालन तथा खर्चको अनुपात २५% रकम वन विकास कार्यमा खर्च गरेको/नगरेको), लेखा परिक्षण गराएको नगराएको, वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पेश गरेको नगरेको लगायतका विविध कुराहरुलाई मूल्यांकन विधिको औजारको रुपमा आधार लिई अनुगमन

गरिएका १९४ वटा समूहहरूको विश्लेषण गर्दा १०३ वटा (५३.१%) सा.व.उ.समूह सकृय, ५२ वटा (२६.८%) सा.व.उ.समूह मध्यम (संतोषजनक) र ३९ वटा (२०.१%) सा.व.उ.समूह निस्कृय अवस्थाको दायरा भित्र परेको देखिन्छ । तसर्थ मध्यम र निस्कृय स्तरको दायरामा परेका सा.व.उ.समूहहरूलाई स्वीकृत वन कार्ययोजनामा भएको व्यवस्था तथा नेपाल सरकारले लागु गरेका कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थालाई कडाईका साथ पालन र स्वीकृत वन कार्य योजनाको कार्यान्वयन गर्न गराउन निर्देशन दिन नितान्त जरुरी रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण निम्न तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सा.व.उ.समूहको अवस्था विश्लेषण विवरण तालिका

सि.नं	स.डि.व.का.	कुल सा.व.उ. स.संख्या	अनुगमन गरिएका समूह संख्या	सा.व.उ.समूहको अवस्था			कैफित
				सकृय	मध्यम (संतोषजनक)	निस्कृय	
१	मनहरी	१९	१९	१४	४	१	
२	बसामाडी	१८	१८	१२	४	२	
३	भैसे	२०	१९	१०	६	३	
४	पालुङ	२९	२३	८	७	८	
५	चित्लाङ	३०	२९	१०	१२	७	
६	इनद्रसरोवर	३०	२७	१३	९	५	
७	कैलाश	२३	२३	११	३	९	
८	राक्सिराङ	३६	३६	२५	७	४	
	जम्मा	२०५	१९४	१०३	५२	३९	

मुलुककै अन्न भण्डारको रूपमा सुविख्यात तराई र भित्री मधेशको कृषि उत्पादनमा सहयोगी चुरेक्षेत्र र यसक्षेत्रका प्राकृतिक संपदाहरूको संरक्षण गरी आफू बाँची र भावी पुस्तालाई सरक्षित भविष्य प्रदान गरौं ।

“चुरेलाई बुझौं र बुझऔं”

भाग-५

५.१ निष्कर्ष तथा सुझाव :

आ.व.२०८२ / ०८३ मा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रम अनुसार डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरी अन्तरगतको सामुदायिक वनको अनुगमन तथा प्रतिवेदन तयार गर्ने सन्दर्भमा आ.व.२०८२/०८३ सम्म हस्तान्तरित २०५ वटा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको लागि वन विभागले तोकेको ढाँचाको अनुगमन फाराम उपलब्ध गराई सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयका वन प्राविधिक कर्मचारी मार्फत अनुगमन कार्य भई प्राप्त हुन आएको विवरणहरूलाई केलाएर हेर्दा र सो को मूल्यांकन गर्दा सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरू सुधारात्मक रुपमा अगाडी बढेको देखिन्छ ।

सामुदायिक वनको संरक्षण व्यवस्थापनमा प्रत्यक्ष रुपले सकारात्मक प्रभाव परिरहेको र आर्थिक व्यवस्थापनमा सक्रियता बढिरहेको देखिन्छ । प्रत्येक सामुदायिक वनमा सहभागितात्मक प्रणालीको विकास हुदै गएको साथै वन संरक्षण प्रणालीमा सुधार हुदै गएकोले पुनरुत्पादनको बृद्धि हुदै गएको देखिन्छ । काठ दाउरा लगायतका वन पैदावारहरूको वितरणमा सुलभ तरिकाले आपूर्ति भईरहेको छ ।

गैर सरकारी तथा स्थानिय निकायहरूको समन्वय तथा सहयोगमा एककृत रुपमा कार्यक्रम संचालन गरि समूहमा आबद्ध गरिब, विपन्न, महिला तथा पिछडीएका वर्गहरूको आय आर्जन बढाउने कार्यलाई टेवा पुग्ने खालका कार्यक्रमहरू संचालन गर्नु पर्ने देखिनुको साथै निम्नानुसारका कार्यहरूलाई आत्मसात गरि अगाडी बढनु पर्ने देखिन्छ ।

५.१.१ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूलाई सुझाव :

- हरेक क्षेत्रमा अग्नी नियन्त्रण सञ्जालको स्थापना गरि उपभोक्ताहरूलाई सकृय रुपमा परिचालनको व्यवस्था मिलाई वनलाई डढेलोबाट बचाउने ।
- वैज्ञानिक वन व्यवस्थापनको अवधारणामा वनको सकृय व्यवस्थापन तथा विकास गर्ने ।
- लोपोन्मुख तथा बहुमूल्य प्रजातिका वनस्पति तथा जडिबुडीको विशेष रुपमा संरक्षणको व्यवस्था मिलाउने ।
- विशेष गरेर सा.व.भिन्न पाउने लोपोन्मुख तथा संरक्षित वन्यजन्तुहरूको संरक्षण तथा पानी खाने मुहान/मूलहरूको विशेष संरक्षण गर्ने । सम्भव भएमा

वन्यजन्तुहरुलाई पानी खान सहजताको लागि वन क्षेत्रभित्रै ठाउँ ठाउँमा साना साना पोखरी निर्माण गर्ने ।

- बैकल्पिक श्रोतको विकास गरि वन माथिको निर्भरता कम गर्दै जाने ।
- वनक्षेत्र भित्र खुला चरिचरन मुक्त गर्ने र आगलागी (वन डहेलो) बाट वनलाई बचाउन पूर्व तयारी प्रति सचेत हुने ।
- चुरे क्षेत्रमा पर्ने अति सम्बेदनशिल क्षेत्रमा रहेको सामुदायिक वनहरुबाट न्यूनतम आवश्यकता परिपूर्ति प्रति केन्द्रित भई वन पैदावार संकलन तथा सदुपयोग गर्ने र सो को लागि अन्य बैकल्पिक श्रोतको विकास गर्ने ।
- समूहहरुले अनिवार्य रुपमा वर्षेनी लेखा परिक्षण गराई समय मै वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन डि.व.का.मा पेश गर्ने ।
- समूहहरुको कोष परिचालन गर्दा समूह भित्रको गरिब, विपन्न तथा महिला वर्गलाई बढी भन्दा बढी फाइदा पुग्ने किसिमले लक्षित गरि कार्यक्रम तय तथा कार्यान्वयन गर्ने ।
- प्रचलित नीति नियम अनुसार कार्य समितिमा अध्यक्ष वा सचिव पद मध्ये कुनै एकमा अनिवार्य रुपमा महिलाको सहभागिता गराउने ।
- खाता संचालनमा एक जना महिला पदाधिकारीको अनिवार्य रुपमा व्यवस्था गर्ने ।
- वन विकास तथा वन व्यवस्थापन कार्य र गरिबी न्यूनिकरण कार्यमा सामुदायिक वन विकास कार्यक्रमको मार्ग दर्शनले तोके अनुसारको अनुपातमा कोष परिचालन तथा रकम खर्च गर्ने ।
- सामाजिक विकास निर्माणको साथै वन विकास तथा व्यवस्थापन कार्य समेतमा त्यति कै जोड दिने ।
- सक्षम सा.व.उ.समूहहरुले आफ्नो कार्यालय भवनको व्यवस्था गर्ने ।
- स्वीकृत विधान अनुसार तोकिएको समयमा र संख्यात्मक हिसाबमा अनिवार्य रुपमा साधारण सभा तथा कार्य समितिको बैठक सम्पन्न गर्ने ।

५.१.२ सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयहरुलाई सुभाब :

- Data को विश्वसनियता तथा पूर्णता जति बलियो हुन्छ, त्यसबाट निकालिएका विश्लेषण तथा निश्कर्षहरु पनि त्यति नै भरपर्दो हुन्छ । तथापी प्राप्त हुन आएका त्यस्ता कतिपय समूहको Record विवरणहरु अस्पष्ट, अपुरो र केरमेट भए गरेको देखिएको हुदाँ त्यस्ता विवरणहरु बुझ्नमा कठिनाई हुदाँ यसले समग्र अनुगमनको निश्कर्षमा समेत प्रभाव पार्न सक्ने देखिन्छ । तसर्थ स.डि.व.का.प्रमुखहरुले फाराम रुजु गर्ने क्रममा त्यस तर्फ गम्भिर हुनुपर्ने देखिएकोले आगामी दिनमा त्यसलाई सुधार गर्दै जानुपर्ने देखिन्छ ।

- Data संकलनको क्षमताको सवालमा भन्ने हो भने लेखपढ गर्न सक्ने र सकृय वन रक्षकहरुबाट भरिएका फारामहरु तुलनात्मक रुपमा सन्तोषजनक देखिएको तर कतिपय फारामहरु अस्पष्ट, अधुरा विवरण, मेल नखाने विवरण (जस्तै : साधारण सभा १२ पटक बसेको, कार्य समितिको बैठक २ पटक बसेको, साधारण सभा वा कार्य समितिको बैठक बसेको तर उपस्थिति उल्लेख नभएको.....आदी इत्यादी) र केरमेट गरिएको अवस्था पाईएकोले त्यस्ता फारामहरुका Data ले समग्र विश्लेषणलाई प्रभाव नपारेको होला भन्न सकिन्छ । तसर्थ आगामी दिनहरुमा अनुगमन मूल्याङ्कन फाराम भने कार्यमा जिम्मेवारी सुम्पिने कर्मचारीलाई स.डि.व.का प्रमुखले फाराम भने तरिका सम्बन्धमा अनुगमन फाराममा उल्लेखित बुदांगतहरुको बारेमा बुदांगत छलफल गरेर कार्यको शुरुवात गर्दा वा गराउँदा स्पष्ट हुने देखिन्छ ।
- सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयहरुले आ-आफ्नो क्षेत्र अन्तरगतको सा.व.उ.स./कबुलियती वन/धार्मिक वन/नीजि वन तथा विकास निर्माण लगायतका क्रियाकलापहरुको आवश्यक विवरण भर्नुको प्रोफाइल तयार पार्ने र अद्यावधिक गर्दै जानुपर्ने देखिएको ।
- समूहहरुले अनिवार्य रुपमा वर्षेनी लेखा परिक्षण गराई समय मै वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन सहितका कागजातहरु डि.व.का.मा पेश गर्ने पर्ने कानूनी प्रकृया कार्यान्वयनको लागि आ-आफ्नो स.डि.व.का.अन्तरगत सा.व.उ.स.हरुलाई आर्थिक वर्ष समाप्ती लगत्तै पत्राचार गरि अभिप्रेरित गर्नु पर्ने ।
- माथि उल्लेखित सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरुलाई दिईएको सुझाव कार्यान्वयनमा समन्वयात्मक भूमिका खेल्ने ।
- नीति निर्देशनका कुराहरु र स्वीकृत वन कार्य योजना पूर्ण रुपमा लागु तथा कार्यान्वयन गराउन अभिप्रेरित र सहजिकरण गर्ने ।
- समूहबाट संचालन हुने साधारण सभामा स.डि.व.का.को तर्फबाट प्रतिनिधिको रुपमा अनिवार्य उपस्थितिको व्यवस्था मिलाउने र सहजिकरण गर्ने ।
- आफ्नो स.डि.व.का.अन्तर्गतका अडिट नगर्ने, वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन पेश नगर्ने, साधारण सभा नगर्ने समूहहरुको सूची बनाई समूहलाई उक्त कार्यहरु गर्न सहजिकरण गर्ने ।
- कार्य योजना नविकरण हुन बाँकी सा.व.उ.समूहको सूची तयार पारी क्रमशः वन कार्य योजनाको नविकरण गर्दै जाने ।
- प्रत्येक पटकको Field Visit मा समूहलाई लिखित सुझाव दिने ।
- जिल्लाका २०५ गोटा सा.व.उ.समूहहरुले किन साधारण सभा गर्न सकेका छैनन् ? साधारण सभा गर्न नसक्ने सा.व.मा सम्बन्धित सब डिभिजन वन कार्यालयका कर्मचारीले स्थलगत भ्रमण गरी तत्काल कारण पत्ता लगाई समस्या समाधान गरी साधारण सभा राख्न सहजिकरण गर्ने ।

- धेरै सा.व.उ.समूहमा समितिको बैठक बसेको देखिदैनन् । प्रत्येक स.डि.का. मार्फत Follow up गरी सहजिकरण गर्नु पर्ने र त्यसबाट सिकेका पाठ लिपिबद्ध गर्नुपर्ने ।
- त्यस्तै १२३ गोटा समूहले लेखा परिक्षण नगराएको देखिएकोले त्यस्ता समूहहरूलाई अविलम्ब लेखा परिक्षण गराउन निर्देशन दिने ।
- वार्षिक प्रतिवेदन नबुझाउने समूहहरूलाई अविलम्ब वार्षिक प्रतिवेदन पेश गर्न सहजिकरण गर्ने ।
- ६१ वटा सा.व.क्षेत्रभित्र ४१४ वटा पानीका मूलहरू रहेको विवरण प्राप्त हुन आएकोले सम्बन्धित समूहको वन कार्य योजनामा पानीको मूल संरक्षण सम्बन्धि प्रावधान राखि पानीको मूल संरक्षण कार्यमा अभिप्रेरित गर्ने ।
- पानीको मूलको GPS Location लिई जिल्लामा नाम सहित पेश गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

५.१.४ डिभिजन वन कार्यालयलाई सुझाव :

- कार्यान्वयनमा रहेको अनुगमन मूल्याङ्कन Formate अनुसारको Software Design गरि लागु गराउँदा वस्तुपरक हुन सक्ने ।
- Data को विश्वसनीयता तथा पूर्णताको सवालमा भन्ने हो भने भरेर ल्याएको Data को विश्वसनीयता जति बलियो हुन्छ त्यसबाट निकालिएका विश्लेषण तथा निश्कर्षहरू पनि त्यति नै भरपर्दो हुन्छ । यदपी डि.व.का.आफैले तयार गरेको त्यस्ता कतिपय समूहको Record विवरणहरू अद्यावधिक नभएको (नविकरण हुँदाको बखत थपघट भएको क्षेत्रफल, घरधुरी संख्या आदि) देखिँदा यसले समग्र अनुगमनको निश्कर्षमा समेत प्रभाव पार्न सक्ने देखिन्छ । त्यस्ता समस्या न्युनिकरणका लागि रेकर्ड विवरणहरू दुरुस्त अवस्थामा अध्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- Data संकलनको क्षमताको सवालमा भन्ने हो भने लेखपढ गर्न सक्ने र सकृय वन रक्षकहरूबाट भरिएका फारामहरू तुलनात्मक रूपमा सन्तोषजनक देखिन्छन् तर कतिपय फारामहरू अस्पष्ट, अधुरा विवरण भरिएको र केरमेट गरिएको अवस्था पाईएकोले त्यस्ता फारामहरूका Data ले समग्र विश्लेषणलाई प्रभाव नपारेको होला भन्न सकिन्न । तसर्थ आगामी दिनहरूमा अनुगमन मूल्याङ्कन फाराम भर्ने जिम्मेवारी सुम्पिनु भन्दा अगाडी नै कम्ती हरेक स.डि.व.का.को १/१ जना वन रक्षक कर्मचारीलाई कोचिङ्गको व्यवस्था मिलाउने र सिकेर गएका वन रक्षक कर्मचारीले आफ्नो स.डि.व.का.अन्तरगतका अरु कर्मचारी/सार्थीभाईहरूलाई सो सम्बन्धी ज्ञान दिदा फारामहरू स्पष्ट तथा तथ्यपरक हुने विश्वास लिएकोले सो सम्बन्धी व्यवस्था मिलाउन आवश्यक देखिएको ।

अनुसूची- १
डिभिजन वन कार्यालय राप्ती,मनहरी
आ.व.२०८१/०८२ सम्म हस्तान्तरित सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहको विवरण
सामुदायिक वनहरूको विवरण

सि.नं	समुदायिक वनको नाम	स्थानीय तह	समुह दर्ता मिति	हस्तान्तरण मिति	स.पा. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको बलस्थ	समुदायिक वन व्यवस्थापन कार्यविवरण अनुसार					जनसंख्या		
										रक्षित	जनवती	अन्य	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
१	ताडका सल्लाघारी	थाला न.पा. १२	२०१९/०१/१८	२०१९/०१/१८	२०१९/०१/१८	४०.१३	खोटेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्राकृतिक	ठिकै	१	७०	४	७५	२२४	२०१	४३३	
२	कालीदेवी	थाला न.पा.११	२०१९/३/२९	२०१९/३/२९	२०१९/३/२९	१९.१०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	०	९३	०	९३	३४०	२७६	५८६	
३	खानीगाउ	थाला न.पा. १	२०१९/१/१९	२०१९/१/१९	२०१९/१/१९	३१.३९	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	०	८४	१०	९४	२८४	३२७	६१०	
४	रमाइलोडाडा	थाला न.पा. १	२०१८/३/३१	२०१८/३/३१	२०१८/३/३१	२.९०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	०	२०	१०	३०	८०	९४	१७४	
५	भाम्केश्वरी	थाला न.पा. १	२०१९/०१/३१	२०१९/०१/३१	२०१९/०१/३१	१०.१०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	ठिकै	०	८५	०	८५	२८९	२६१	५५०	
६	डोबदह	थाला न.पा. १	२०१९/०१/३१	२०१९/०१/३१	२०१९/०१/३१	७.१०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	०	८०	०	८०	२८९	२६१	५५०	
७	कोटथूम्की	थाला न.पा. १	२०१९/११/११	२०१९/११/११	२०१९/११/११	१३०.७०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	०	१७३	९	१८२	५७०	६१९	११८९	
८	चूलीप्राण	थाला न.पा. ६	२०१३/१/३	२०१३/३/३०	२०१३/३/३०	१२७.१२	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	०	१४	१००	११४	३०६	३३२	६४२	
९	लामीडाडा	थाला न.पा. ६	२०१८/३/३	२०१८/३/३	२०१८/३/३	९.८०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	२७	३	८८	११८	३२४	३२७	६५२	
१०	बजबाराही	थाला न.पा. ६	२०१८/३/३	२०१८/३/३	२०१८/३/३	४१.९०	गोब्रेसल्ला, अतिस, चिलखउने, बाभर, कटुस	प्रा. / वृक्षारोपण	राम्रो	९	१२२	०	१३१	३९७	५३३	९००	

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय तह	समुह स्तरीय मिति	स.ग. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको अवस्था	प्रचुरी					जनसंख्या		
									रक्षित	जनवारी	मार्च	जुन	अक्टोबर	महिला	पुरुष	जम्मा
११	भट्टवाल	ध्याही न.पा. ६	२०१८/३/२१	२०१८/३/२१	२११.९७	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	२४	१२३	२७४	३५६	१००२	१०००	२००२	२००२
१२	नमूनाडाडा	ध्याही न.पा. १	२०१९/७/२६	२०१९/७/२६	३९२	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	१०७	०	१०७	३००	२९७	५९७	५९७
१३	दोभानखोला	ध्याही न.पा. १	२०१९/७/२६	२०१९/७/२६	६०.३३	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	२६६	०	२६६	७४८	७४६	१४९४	१४९४
१४	सिरनेरी कटूञ्जे	ध्याही न.पा. ६	२०१७/१/१४	२०१७/१/१४	२०८.७४	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	२९९	५३	२७८	८६०	९०८	१७६८	१७६८
१५	विसिन्धेल	ध्याही न.पा. १०	२०१४/१/११	२०१४/१/११	२९७.८८	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	३	१२९	१०२	२२१	७९१	७९३	१४९२	१४९२
१६	नौलगाउ	ध्याही न.पा. १०	२०१४/१/११	२०१४/१/११	२८.९६	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	३९	१	९०	२०७	२२३	४३०	४३०
१७	विशवा वन	ध्याही न.पा. १०	२०१४/१/११	२०१४/१/११	९१.००	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	२२१	९	२२७	७७३	७८३	१५३९	१५३९
१८	विचारीथोक	ध्याही न.पा. ९	२०१३/३/२१	२०१३/३/२१	१४.९३	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	०	२८	२८	८३	८७	१७२	१७२
१९	चौमाडाडा। गोलिखपाखा	ध्याही न.पा. १०	२०१३/३/२१	२०१३/३/२१	३.७७	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	४४	१७७	०	२२१	८२८	९८७	१८१५	१८१५
२०	हपसीघारी	ध्याही न.पा. १०	२०१३/३/२१	२०१३/३/२१	१.३८	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	२	९८	९३	१९३	१०९	११३	२१२	२१२
२१	नाकीपर्वत	ध्याही न.पा. ९	२०१३/३/२१	२०१३/३/२१	१९६.२९	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	४	८९	३३	१४३	४२७	४३१	९०२	९०२
२२	श्रीश्री	ध्याही न.पा. १०	२०११/३/२४	२०११/३/२४	२.१३	गोद्वेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाँफ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	३३	०	३३	११५	११८	२३३	२३३

दिने	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय तह	समुह दर्ता मिति	स मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको अवस्था	प्रचुरी					जनसंख्या		
									रक्षित	जनवती	झर्या	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	
२३	हिटी	धाला न.पा. १०	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	१.४३	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	३५	०	३५	११५	११८	२३३	
२४	मार्भिन	धाला न.पा. ९	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	११६.९१	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	४०	१९०	५१	२८१	११३५	११७१	२३०६	
२५	महाचूनी	धाला न.पा. ९	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	२४३.११	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	५	२२७	१२	२९४	१००५	९५२	१९५७	
२६	भिलिन्चो	धाला न.पा. ९	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	१३०.००	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	२१४	५९	२७३	१११६	१०७५	२१९२	
२७	तिमाज	धाला न.पा. ९	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	१०.००	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	२६	५	४१	१५१	१४५	२९६	
२८	चन्द्रागिरी	धाला न.पा. ९	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	१९५.१०	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	०	७४	९	८३	२६४	२६२	५२६	
२९	कालीबञ्जार	धाला न.पा. १०	२०१९/१०/२९	२०१९/१०/२९	१६.१८	गोब्रेसल्ला, खतिय चिलाउने, बाभ्फ, कटुस	प्रा. वृक्षारोपण	राम्रो	१२	१०२	३	११७	३००	२९९	५९९	
३०	बोके व्ह	भिमफेदी १	२०१९/१२/१६	२०१९/१२/१६	१९.१७	चिलाउने, साल	प्राकृतिक			१०४	८	११२	३२८	३२७	६५५	
३१	पार्वती महिला	भिमफेदी १	२०१९/१०/३०	२०१९/१०/३०	२३८.११	चिलाउने, साल	प्राकृतिक		०	२६	०	२६	८८	१११	१९९	
३२	सालघारी	भिमफेदी १	२०१९/०९/३०	२०१९/०९/३०	१८१.३२	साल, अरना, चिलाउने, कटुस,	प्राकृतिक	राम्रो				१०३	३२६	३३६	६६२	
३३	बगेचौर	भिमफेदी १	२०१९/१२/२६	२०१९/१२/२६	२१६.११	साल, अरना, चिलाउने, बोटघोगैरी, प्रलाथी	प्राकृतिक	ठिकै				०			०	
३४	दरवार डाँडा	भिमफेदी १	२०१९/१०/१८	२०१९/१०/१८	२९९.११	साल, साब, चिलाउने, कटुस	प्राकृतिक	राम्रो	०	१९७	१६	१८३	५५४	५८०	११३४	
३५	सुन्दरीमाई	भिमफेदी २	२०१९/१२/११	२०१९/१२/११	८१.००							०			०	
३६	आफनै	भिमफेदी २	२०१९/१०/१९	२०१९/१०/१९	१८३.१७	साल, सल्ला, चिलाउने	प्राकृतिक	ठिकै	१७	९५	२७	१२९	४६६	३८७	८५३	

सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय गठ	समुह रर्ता मिति	स.नं. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको व्यवस्था	पशुरी				प्रतिवेदन		
									सहित	जनवरी	मन्थ	चम्प	महिला	पुल	चम्पा
३७	रिठ्ठे	बिमफेदी २	२०१२/१२/२१	२०१२/१२/२१	४१०.२१	साळ, चिलाउने, कटुस	प्राकृतिक तथा चौडापाते	ठिकै				१०५	२७२	२७२	७२२
३८	अधोरी बगर	बिमफेदी २	२०१४/०३/३०	२०१४/०३/३०	३२१.३२							०			०
३९	कालिका चौण्डिका	बिमफेदी २	२०१२/१/०५	२०१२/१/०५	८०१.२०	चाँप, साळ, कटुस, चिलाउने			०	९२	१९	११२	४३४	४९९	९००
४०	गुण्डइ	बिमफेदी १	२०१२/३/३०	२०१२/३/३०	१२८.७३	साळ, खोटेसल्ला चिलाउने र जामुन	प्राकृतिक तथा वृक्षारोपण	राम्रो	१	५७	२	९५	११४	१४४	३०८
४१	सरस्वती	बिमफेदी ४	२०१२/१०/३०	२०१२/१०/३०	११०.९९	साळ, साज, चिलाउने, सल्ला, अरुना	प्राकृतिक मिश्रित वन	राम्रो				७७	२९५	२९५	४९१
४२	सितापाइला	बिमफेदी ४	२०१२/१२/	२०१२/१२/	२८२.३६	साळ, सल्ला, चिलाउने, भलायो, साजू कसामुन	प्राकृतिक मिश्रित वन	राम्रो	०	१२९	२५	१५४	४२८	४२८	८२५
४३	भिरघारी	बिमफेदी ९	२०१२/०३/३०	२०१२/०३/३०	४१०.००	बाँफ, खसु, गुराँस, उतिस	प्राकृतिक	ठिकै				१०१	२४७	२४७	४९९
४४	देउराली	बिमफेदी ९	२०१०/९/२९	२०१०/९/२९	२४०.३९	खोटे सल्ला, साळ, चिलाउने, गुराँस, चाँप	प्राकृतिक	ठिकै	०	४३	४३	८५	२५७	२८८	५४५
४५	अधोर महभिर	बिमफेदी ९	२०१२/१/०५	२०१२/१/०५	४९२.३२	चिलाउने, सल्ला, कटुस, चाँप, बाँफ, खसु, चिउरी	प्राकृतिक	ठिकै				१२०			०
४६	लोथर	मनहरी ६		२०१२/३/३०	११२.४८	साळ, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				२५८	२९०	२९१	१२३१
४७	हिलदमार	मनहरी ६		२०१२/१२/१०	७१.९९	साळ, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				५०	१५२	१४८	३००
४८	चिलाउनेटार	मनहरी ६		२०१२/७/२१	११२.००	साळ, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				७४	२४०	२२१	४९१
४९	भुटनदेवी	मनहरी ६		२०१२/८/१२	८०.९१	साळ, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				४५	१५१	१४८	२९९
५०	सितादेवी	मनहरी ६		२०१२/२/१५	१७.००	साळ, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				१९	१२५	२०१	३९५
५१	वालुवा भञ्ज्याङ	मनहरी ६		२०१२/१/२३	१३८.०१	साळ, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				७१			०

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय तह	समुह रता मिति	स.नं. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रकृति	वनको किसिम	वनको व्यवस्था	पशुरी				प्रतिवेदन		
									रहित	जनकती	अन्य	अन्य	महिला	पुल	अन्य
५२	रुपाचुरी	मनहरी ६		२०११/३/१९	२९७.१७	साख, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				१४४	४८३	३९९	७८३
५३	शिकारीवासपाखा	मनहरी ६		२०१२/१२/१९	७८.८४	साख, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				४८	१०९	१२७	२३९
५४	पोलाघारी	मनहरी ६		२०१२/११/१९	१३८.००	साख, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				४७	१३३	१२९	२४९
५५	बाघभैरुड	मनहरी ६		२०१९/१२/१९	७६.३०	साख, अरुना	प्राकृतिक	ठिकै				११३	३३८	३१९	६५४
५६	बुद्धशान्ती	कैलाश गा.पा. ८	२०१२/११/८	२०१२/११/८					८	१६८	२	१७८	३५१	३९९	१११७
५७	बागेश्वरी	कैलाश गा.पा. ७	२०१२/९/९	२०१२/९/९	१०९.११	साख, अरुना, अन्य	प्राकृतिक	राम्रो	१	३२	०	३३	१९१	१५८	३१९
५८	भार्ता बिलाउने	कैलाश गा.पा. ७	२०११/२/१४	२०११/२/१४	१७७.१७	साख, चाँप, अरुना, सल्लो	प्राकृतिक	ठिकै	०	४२	०	४२	१०४	१२१	२२५
५९	सुकुभन्ज्याङ	कैलाश गा.पा. ७	२०११/२/१४	२०११/२/१४	२१८.४९	साख, अरुना, चाँप, अन्य	प्राकृतिक	ठिकै	०	७५	०	७५	२२७	२२५	४५२
६०	देखारी	कैलाश गा.पा. ७	२०७१/३/३१	२०७१/३/३१	२८३.००	साख, अरुना, जामुन, कर्मा, बाँझो, बर्रो	प्राकृतिक	ठिकै	०	१०९	०	१०९	३९२	३९४	७५९
६१	सैबा	कैलाश गा.पा. ८	२०११/१२/१०	२०११/१२/१०	१३८.००	साख, अरुना, कर्मा, चाँप	प्राकृतिक	ठिकै	०	४३	०	४३	१२८	१२९	२५४
६२	कृष्ण	कैलाश गा.पा. ३	२०७०/३/३१	२०७०/३/३१	३५.७६	साख, चाँप, अरुना, सल्लो	प्राकृतिक	ठिकै	०	१७७	०	१७७	३१८	३१३	१०८१
६३	मुहनादेवि	कैलाश गा.पा. ७	२०१२/११/८	२०१२/११/८	१०२.००	साख, चिलाउने, सौंज, कर्मा, खयर आदि	प्राकृतिक	ठिकै	०	९०	०	९०	२५२	२९९	५२१
६४	दक्षिणकाली	कैलाश गा.पा. ७	२०१२/११/८	२०१२/११/७	११७.००	सला, साख, चिलाउने अन्य	प्राकृतिक	ठिकै	०	११९	०	११९	३९९	३९९	७६८
६५	सलिका	कैलाश गा.पा. ८	२०७७/३/३०	२०७७/३/३०	२१.९४	साख, खोटेसल्ला, चिलाउने, क्यामुना आदि	मिश्रित प्राकृतिक	ठिकै	२	१९८	०	२००	९१९	७५२	१३७५
६६	बालीकन्या	कैलाश	२०१७/१/१९	२०१७/१/१९	१७९.०२	साख, सल्ला र	प्राकृतिक	ठिकै	०	९१	०	९१	१९५	१७९	३७४

समुदायिक वन व्यवस्थापन कार्यवेदन अनुसार															
सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्वामिय तह	समुह दर्ता मिति	स.व. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको वनस्था	प्रचुरी				जनसंख्या		
									रक्षित	जनबती	अन्य	बन्मा	महिला	पुरुष	बन्मा
	महिला	गा.पा. ८				अन्य									
६७	जनआश्रित	कैलाश गा.पा. ८	२०१४/१०/८	२०१२/९/१३	१६.००	खैरा, अरना, कर्मा, साल, चिलाउने र अन्य	प्राकृतिक	ठिकै	२३	१२४	०	१४७	४९१	४९४	९४५
६८	मूलखोला	कैलाश गा.पा. ५	२०१४/३/१९	२०१४/३/१९	११९.८९	चिलाउने, रानीसल्ला, अगेरी, गुराँस, उतीस, बाँफ	प्राकृतिक	ठिकै	०	१३३	०	१३३	२७५	२९९	७७२
६९	कालीखोला	कैलाश गा.पा. ५	२०१३/३/३१	२०१३/३/३१	८९.१०	खैरा, फलौट, चिलाउने, गुराँस, काफल	प्राकृतिक	कमसल	०	१२१	०	१२१	४०९	३९४	८०३
७०	कटहरे	कैलाश गा.पा. ५	२०१८/३/१७	२०१८/३/१७	१७.९२	खोटेसल्ला, साल, चिलाउने, बलायो, काफल, गुराँस	प्राकृतिक	ठिकै	०	१४९	०	१४९	४३३	४०७	९९०
७१	गोलढुगा सौवास	कैलाश गा.पा. ५	२०१४/३/१७	२०१४/३/१७	९९.००	सल्ला, चिलाउने, उतीस, साल, काफल, अगेरी, गुराँस	प्राकृतिक	ठिकै	०	९२	०	९२			०
७२	महाकाल	कैलाश गा.पा. ५	२०७०/३/३१	२०७०/३/३१	१९९.४२	खोटेसल्ला, चिलाउने, कटुस, साल	प्राकृतिक	ठिकै	०	९०	०	९०	२७३	३१०	२८३
७३	जतनकालीका	कैलाश गा.पा. २	२०१२/१२/१९		१९९.३१	खोटेसल्ला, खैरा, साल	प्राकृतिक	ठिकै	९	१३३	०	१४२	४००	३३५	७३५
७४	जनआश्रित	कैलाश गा.पा. ४	२०१२/१२/१९	२०१२/१२/१९	११७.३७	साल, अरना, चिलाउने, कर्मा	प्राकृतिक	ठिकै	१	९९	०	९७	३२५	३४२	९९७
७५	सर्वाङ पाखा	इन्द्रसरोवर गा.पा. ९	१०/१९/२०१०	११/१/२०११	४.२३	गोबे सल्ला, उतिस	वृक्षारोपण	ठिकै	०	९७	८	७५	२७२	२९०	५३२
७६	भलायोभिर	इन्द्रसरोवर गा.पा. ९	१०/१९/२०१०	११/१/२०११	१३	सल्लो, उतिस, मौवा	अभिकाश वृक्षारोपण आशिक प्राकृतिक	ठिकै	०	२९	२१	५०	१७०	१४३	३२३
७७	दुलोचौर	इन्द्रसरोवर गा.पा. ९	१४/११/२०११	११/१/२०११	८.१	सल्लो, उतिस, चिलाउने, कटुस, फलौट	प्राकृतिक	ठिकै	०	९०	४	९४	२१७	३०३	५२०
७८	देविस्थान	इन्द्रसरोवर गा.पा. ९	३/३०/२०१२	३/३०/२०१२	३५.३९	सल्लो, उतिस, मौवा	प्राकृतिक					०			०

समुदायिक वन व्यवस्थापन कार्यवेदन अनुसार															
सि.नं	समुदायिक वनको नाम	स्थानीय तह	समुह दर्ता मिति	ख.वा. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको वनस्पति	प्रचुरी				जनसंख्या		
									रक्षित	जनवती	अन्य	चम्प	महिला	पुरुष	जम्मा
७९	कालिसङ पाखा	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३०/२०१२	३/३०/२०१२	९०	गोबे सल्ला, खोटे सल्ला	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	१९	१७	११५	१९९	१८२	३८१
८०	नारायणस्थान	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/२१/२०१२	३/२१/२०१२	८४	गोबेसल्लो, उतिस, कटुस	मिश्रित	ठिकै	०	२३	१	२४	८३	७५	१५९
८१	इन्द्रसरोवर	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३१/२०१२	३/२२/२०१२	९	सल्लो, उतिस	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	२१	२९	१०	१७०	१५२	३२३
८२	गोठपाखा	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/२१/२०१२	३/२१/२०१२	४०.३	सल्लो, उतिस	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	४५	१	४७	१५४	१२९	२८३
८३	दलिसङपाखा	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३१/२०१२	३/३१/२०१२	१५	गोबेसल्लो, रानी सल्ला, गुर्गस	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	१०	०	१०	१८७	१९६	३८३
८४	नागेपाखा	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	२०१२/४/३१	३/२१/२०१२	४१	गोबे सल्लो, उतिस, खोटे सल्लो	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	१६	८	७४	२३४	२१२	४४७
८५	छुर्दारछहरे पाखा	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३१/२०१२	३/२१/२०१२	१९.३१	सल्लो, उतिस, चिलाउने	प्राकृतिक	ठिकै	०	७४	०	७४	२३८	२३८	४७६
८६	बूढी	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३१/२०१२	३/२१/२०१२	१६.०४	गोबेसल्लो, उतिस	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	७२	१	७७	२२१	२२७	४४८
८७	मैरी	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३१/२०१२	३/२१/२०१२	११.२		प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	१५	१	१७	४६	३९	८५
८८	निगालेमिर	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३१/२०१२	३/२१/२०१२	३१.७६	सल्लो, उतिस, चिलाउने, कटुस, बाँफ	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	४	१२५	४५	१७३	१९३	१३८	१२०१
८९	तुलोवन	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	१/२०/२०१४	१/१९/२०१२	९	गोबे सल्लो, चिलाउने, कटुस, उतिस	प्राकृतिक	राम्रो	०	२२	१५	३७	१४६	१३४	२८०
९०	वरौपिट	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३/२०१८	३/३/२०१८	२१.३८	गोबे सल्ला, रानि सल्ला, उतिस	वृक्षारोपण	ठिकै	०	९६	९	१०२	३८५	३८०	७६५
९१	भिरखर्क	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३/२०१८	३/३/२०१८	४	गोबे सल्ला, खोटे सल्ला, लालिगुराँस	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	राम्रो	०	३२	०	३२	१२२	११७	२३९
९२	वनदेवी	इन्द्रसरोवर गा.पा. १	३/३/२०१८	३/३/२०१८	१३.९९	सल्लो, उतिस, चिलाउने, कटुस, बाँफ	प्राकृतिक	ठिकै	०	७४	२६	१००	३२५	३१८	६८३

सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय तह	समुह दर्ता मिति	स.व. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रकृति	वनको किसिम	वनको व्यवस्था	प्रचुरी					जनसंख्या		
									रक्षित	जनवती	श्रम	चरमा	महिला	पुरुष	चरमा	
									१	९१	०	९२	२९७	२९८	५९५	
९३	लेखपताल	इन्द्रसरोवर गा.पा. २	११/१/२०११	११/१/२०११	२३.८१	सल्लो, उतिस, चिलाउने	प्राकृतिक मिश्रित	ठिकै	१	९१	०	९२	२९७	२९८	५९५	
९४	पाप्लीमज्जाडा	इन्द्रसरोवर गा.पा. २	३/११/२०१३	३/११/२०१३	९०.११		प्राकृतिक	ठिकै	०	३४	०	३४	१०२	१०८	२१०	
९५	सल्लेरी	इन्द्रसरोवर गा.पा. ३	१२/१२/२००९	१२/१२/२००९	८८.३१	खोटेसल्लो, मुसुरे कटुस, उतिस	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	५	४५	२२	७२	१७५	१८३	३५८	
९६	कालीदेवी	इन्द्रसरोवर गा.पा. ४	३/१४/२०११	३/१४/२०११	३२.११	चिलाउने, गुरास गोबे सल्ला	प्राकृतिक	ठिकै	०	२१७	०	२१७	९५०	९२५	१२७५	
९७	वाक्कीगैरी	इन्द्रसरोवर गा.पा. ५	११/११/२०१०	११/११/२०१०	१०.०१	चिलाउने, गुरास गोबे सल्ला	प्राकृतिक	ठिकै	४	१२	१३	२९	८७	८४	१७१	
९८	उल्लादेवी	इन्द्रसरोवर गा.पा. ५	३/२१/२०१२	३/२१/२०१२	२३.०४	चिलाउने, गुरास गोवसल्लो, उतिस	प्राकृतिक	ठिकै	०	१७७	०	१७७	५३०	५४४	१०७४	
९९	कोलेडाडा	इन्द्रसरोवर गा.पा. ५	१/११/२०११	१/११/२०११	८.०१	रानी सल्लो, उतिस, चिलाउने	प्राकृतिक	ठिकै	०	७२	५	७७	२२१	२२७	४४८	
१००	राक्सपहरा	इन्द्रसरोवर गा.पा. ५	१२/११/२०११	१२/११/२०११	७९.६३	गोबे सल्लो, बाँमर, गुराँस	प्राकृतिक	ठिकै	१	७१	४२	११४	३२९	३४७	६७६	
१०१	भालेश्वर	इन्द्रसरोवर गा.पा. ५	१२/१२/२००९	१२/१२/२००९	१२.७१	बाँमर, कटुस, लालीगुराँस, काफल	प्राकृतिक आंशिक वृक्षारोपण	ठिकै	०	८३	०	८३	२२९	२३२	४६१	
१०२	सुन्दरीदेवी	इन्द्रसरोवर गा.पा. ५	१/९/२०१२	१/९/२०१२	२७.९	सल्लो, कटुस, फलाट, बाँमर	प्राकृतिक	राम्रो	०	१४०	०	१४०	३९५	३९२	७८७	
१०३	महेन्द्रोलिङ सा.ब.	रावडसीराङ गा.पा. १	२०५७/१२/१४	२०५७/१२/१४	४९.१०	साल, अरना, चिलाउने, चाप, जामुन	प्राकृतिक	ठिकै	०	३९५	०	३९५	१३९४	१३३५	२९९९	
१०४	सुराई सा.ब.	रावडसीराङ गा.पा. २	२०५८/४/१८	२०५८/४/१८	३४.०२	साल, अरना, चिलाउने, चाप	प्राकृतिक	ठिकै	१५	१५५	०	१८०	५०७	५२५	१०४२	
१०५	सिद्धार्थ हरियाली सा.ब.	रावडसीराङ गा.पा. ३	२०५९/२/१४	२०५९/२/१४	३७.८०	साल, अरना, चिलाउने, चाप	प्राकृतिक	ठिकै	०	२२१	०	२२१	५८९	६२९	१२१८	
१०६	गुफादेवी सा.ब.	रावडसीराङ गा.पा. ३	२०५९/१२/१९	२०५९/१२/१९	३३.९८	साल, अरना, चिलाउने, चाप	प्राकृतिक	ठिकै	०	१७८	०	१७८	५२२	५९०	१०८२	
१०७	बनकाली सा.ब.	रावडसीराङ गा.पा. ३	२०५९/१०/१७	२०५९/१०/१७	१२.११	साल, अरना, चिलाउने, चाप	प्राकृतिक	ठिकै	७	९०	५०	१४७	३८९	४१८	८०७	

सि.नं	सामुदायिक सन्को नाम	स्वामिप तह	समुह दर्ता मिति	स.व. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	सन्को किसिम	सन्को ब्यवस्था	प्रचुरी					जनसंख्या		
								वसति	जनवती	श्रम्य	चम्या	महिला	पुरुष	जम्मा	
१०८	फुलदेवी सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. २	२०६१/०८/२२	२०६१/०८/२२	११६.००	प्राकृतिक	ठिकै	०	२१८	०	२१८	१३२	७३२	१२८४	
१०९	ठाडेचुरी सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ३	२०६८/०८/१७	२०६८/०८/१७	१२१.७१	प्राकृतिक	राम्रो	४	२१५	०	२१९	७३२	७८९	१५१२	
११०	दक्षिणकाली सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ५	२०५९/०८/९	२०५९/०८/९	२२२.९९	प्राकृतिक	ठिकै	१	२१९	२	२२४	२५८	११४	११७२	
१११	सामाजीक सेवा सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ५	२०५९/०८/१९	२०५९/०८/१९	२३०.००	प्राकृतिक	ठिकै	०	८२	०	८२	२८४	२८९	२७३	
११२	नमुना सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ५	२०६३/०८/१९	२०६३/०८/१९	५८.९०	प्राकृतिक	ठिकै	१	२९	०	४२	१३७	१३७	२७४	
११३	महादेव सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ५	२०६३/०८/२	२०६३/०८/२	१२८.१०	प्राकृतिक	राम्रो	०	११७	०	११७	३७४	४०८	७८२	
११४	लालीपुरास सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ४	२०६३/०८/२	२०६३/०८/२	१७१.१२	प्राकृतिक	ठिकै	०	७०	०	७०	२२१	२२४	४४५	
११५	सल्लाघारी सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ४	२०६६/०८/१२	२०६६/०८/१२	१०२.३१	प्राकृतिक	ठिकै	८	१११	०	११९	४०९	४२१	८३२	
११६	लेकाली सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ४	२०६७/०८/१६	२०६७/०८/१६	१७७.४०	प्राकृतिक	ठिकै	०	९४	०	९४	१०१	११२	२१७	
११७	पञ्चकालीका सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ४	२०७०/०८/१६	२०७०/०८/१६	१८०.४१	प्राकृतिक	ठिकै	७	११७	८१	२२९	१९३	६८१	११७९	
११८	परिवर्तन सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ४	२०७०/०८/१२	२०७०/०८/१२	२०६.३९	प्राकृतिक	ठिकै	०	१२१	०	१२६	४७१	४८७	९५८	
११९	कालीका सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ४	२०६६/०८/२९	२०६६/०८/२९	१९.७४	प्राकृतिक	ठिकै	०	१४	०	१४	१०८	११२	२४०	
१२०	जनएकता सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ५	२०६९/०८/१२	२०६९/०८/१२	१८१.७२	प्राकृतिक	राम्रो	१७	११०	०	१२७	४०४	३९४	७९८	
१२१	दोभानकालीका सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ६	२०६९/०८/०७	२०६९/०८/०७	१७७.८३	प्राकृतिक	ठिकै	०	४२	०	४२	१६४	१६२	३१९	
१२२	कालीश्यानी सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ६	२०६६/०८/१९	२०६६/०८/१९	२२६.१८	प्राकृतिक	ठिकै	१७	१४३	३९	१९८	१११	१०९	१०२२	
१२३	कुसुन्दीदेवी सा.ब.	रावडीराङ गा.पा. ६	२०६७/०८/१७	२०६७/०८/१७	१९७.८३	प्राकृतिक	ठिकै	१	२१	९४	८९	२९०	३१०	६२०	

सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिक तह	समूह र्हा मिति	स.ब. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको बरस	प्रत्युष्टी				जनसंख्या		
									रसित	जनशक्ती	अन्य	जम्मा	भरिता	पुरुष	जम्मा
									डिकै	४०	०	४०	११०	१२१	२३१
१२४	चुनदेवी सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०६७/२०७७	२०६७/२०७७	१९६.७९		प्राकृतिक	डिकै	०	४०	०	४०	११०	१२१	२३१
१२५	डन्टार सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०६७/२०७७	२०६७/२०७७	१४७.४९		प्राकृतिक	डिकै	०	१७	८	२५	४४	६०	१०४
१२६	बज्रकाली सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०६७/२०७७	२०६७/२०७७	१९९.१२		प्राकृतिक	डिकै	०	३	२७	३०	४४	६०	१०४
१२७	सुकैल सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०६७/२०७७	२०६७/२०७७	१९९.१९		प्राकृतिक	डिकै	०	३३	२	३७	१०२	११३	२१५
१२८	डलडाडा सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०६७/२०७७	२०६७/२०७७	१८९.३२		प्राकृतिक	डिकै	०	३३	२	३७	१०६	१०४	२१०
१२९	इन्द्रेणी सा.ब., रावडसीराड ९	रावडसीराड गा.पा. ९	२०७७/०९	२०७७/०९	२२७.१९		प्राकृतिक	डिकै	१	१७७	१३	१९३	३७८	६०२	११८०
१३०	देउराली सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०७७/०९	२०७७/०९	२२२.४४		प्राकृतिक	डिकै	२	६०	३८	१४३	४३०	४०६	८३६
१३१	चौराड सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ९	२०७७/०९	२०७७/०९	२१९.२४		प्राकृतिक	डिकै	२	१०७	१	११०	२९०	३४०	६३०
१३२	भयाङकाली सा.ब.	रावडसीराड गा.पा. ३	२०७७/०९	२०७७/०९	१२९.२१	साछ, अरना, चिलाउने, चाप	प्राकृतिक	डिकै	११	१२७	३९	१७७	३५४	३३२	१११६
१३३	कालीदेवी	धाहा न.पा. २	२०७१/०१/११	२०७१/०१/११	११०.७८	गोब्रे सल्ला उतिस	प्राकृतिक	राम्रो	०	०	३२	३२	९४	९२	१८६
१३४	सोल्टु	धाहा न.पा. २	२०७४/११/१४	२०७४/११/१८	७९.७९	गोब्रे सल्ला वाँफ	प्राकृतिक	डिकै	०	०	१३३	१३३	६०३	३३०	११३३
१३५	पातलेश्वर	धाहा न.पा. २	२०७४/०५/१६	२०७४/०५/१६	४९.२४	गोब्रे सल्ला उतिस, वाँफ	प्राकृतिक	डिकै	०	०	४०	४०	१४४	१३२	२७६
१३६	चुनीदेवी	धाहा न.पा. २	२०७७/०१/१९	२०७७/०१/१९	२१	गोब्रे सल्ला वाँफ	प्राकृतिक	डिकै	०	२१	३४	५५	२१९	१९३	४१२
१३७	शंकरदिप	धाहा न.पा. २	२०७८/०३/०३	२०७८/०३/०३	०.३२	गोब्रे सल्ला गुराँस वाँफ	मिश्रित	कमसल	०	०	१४	१४	३९	४९	१०३
१३८	नयाँपोखरी	धाहा न.पा. २	२०७८/०३/११	२०७८/०३/१३	१०६.४	गोब्रे सल्ला उतिस	मिश्रित	राम्रो	०	३९	१८	५७	१३८	१३८	२९६
१३९	हिमचुली	धाहा न.पा. २	२०७१/११/०१	२०७१/११/०१	१३२.२९	खसु, वाँफ, गोब्रे सल्ला	मिश्रित	डिकै	७	१८६	१०३	२९९	८३६	८३०	१६६६

सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिक तह	समुह स्तरा मिति	स.व. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको बरस्त	प्रचुरी				जनसंख्या		
									रक्षित	जनशक्ती	अन्य	जम्मा	भरिता	पुरुष	जम्मा
									रक्षित	जनशक्ती	अन्य	जम्मा	भरिता	पुरुष	जम्मा
१४०	बागेश्वरी	थाहा न.पा. ३	२०२३/०३/२९	२०२३/०३/२९	२१८	गोबे सल्ला, गुराँस, कटुस, अमोरी	प्राकृतिक	राम्रो	३१	१८	११३	१८२	९३१	९११	१२४२
१४१	भैरबकाली	थाहा न.पा. ३	२०२३/०३/२७	२०२३/०३/२७	३१९.११	गोबे सल्ला, गुराँस, कटुस, अमोरी	प्राकृतिक	राम्रो	०	१४	१२६	१३९	३२९	३१२	७१८
१४२	कालीवज्जार	थाहा न.पा. ३	२०२४/०१/२९	२०२४/०१/२९	३२४	गोबे सल्ला, गुराँस, खसु, उतिस	प्राकृतिक	ठिकै	०	८०	१४०	२२०	१०६	६९६	१२००
१४३	त्रिपुरेश्वर	थाहा न.पा. ३	२०२४/०३/२१	२०२४/०३/२१	४७९.२९	गोबे सल्ला, गुराँस, वाँफन, खसु, कटुस	प्राकृतिक	राम्रो	३६	२०८	१९४	४१७	११९६	११६८	२३३४
१४४	महाकाल	थाहा न.पा. ३, ४	२०२६/०७/१८	२०२६/०७/१८	१०९.७१	गोबे सल्ला, वाँफन, गुराँस	प्राकृतिक	ठिकै	०	१८३	२९	२०९	६२१	६१४	१२३६
१४५	करुणाभूमी	थाहा न.पा. ३, ४, ५	२०२६/०९/०६	२०२६/०७/१९	९८८	गोबे सल्ला, गुराँस, वाँफन, खसु, कटुस	प्राकृतिक	ठिकै	१९	२७२	२९१	६४९	१८९२	१८११	३७०३
१४६	सिंहकाली	थाहा न.पा. ४	२०२६/०३/२१	२०२६/०३/२१	८७.२	गोबे सल्ला, गुराँस, खसु, वाँफन	प्राकृतिक	राम्रो	८	३८	२४४	२९०	७८१	८३२	१९१३
१४७	घलेपाखा	थाहा न.पा. ७	२०२३/०३/०५	२०२३/०३/०५	७४.३	चिलाउने, उतिस, खसु, गुराँस	मिश्रित	राम्रो	०	११६	०	११६	३३७	३३३	९७०
१४८	त्रिपुरेश्वर	थाहा न.पा. ८	२०२६/०३/२०	२०२६/०३/२०	९.४४	चिलाउने, उतिस, कटुस	प्राकृतिक	ठिकै	०	३१	०	३१	१०९	९८	२०४
१४९	पञ्चकालीका	थाहा न.पा. ८	२०२६/०३/१०	२०२६/०३/०७	१९८.८३	खोटे सल्ला, काफल, चिलाउने, गुराँस	प्राकृतिक	ठिकै	१४	९३	१३९	२०३	९९९	९३४	१३३०
१५०	पञ्चकन्या	थाहा न.पा. ८	२०६८/०३/१७	२०६८/०३/१७	३९.४४	खोटे सल्ला, गुराँस, वाँफन, खसु	प्राकृतिक	ठिकै	०	१२०	२	१२२	३७२	४०६	७७७
१५१	फुर्के बसन्त	थाहा न.पा. ५	२०२१/०१/११	२०२१/०१/११	३६.१	गोबे सल्ला, चिलाउने, गुराँस, फलाँट, वाँफन	प्राकृतिक	राम्रो	०	६०	३२	८२	२४३	२२८	४७१
१५२	खाल्जुईपाखा	थाहा न.पा. ५	२०२६/०३/०३	२०२६/०३/०३	१.८	गोबे सल्ला, पाल्ले सल्ला, उतिस	मिश्रित	कमसल	०	९७	०	९७	३६२	३६४	७१९

समुदायिक वन व्यवस्थापन कार्यवेदन अनुसार															
सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय तह	समुह दर्ता मिति	स.व. हस्तान्तरण मिति	क्षेत्रफल हे	मुख्य प्रजाति	वनको किसिम	वनको वनस्था	प्रचुरी				जनसंख्या		
									रक्षित	जनवती	अन्य	चम्पा	महिला	पुरुष	जम्मा
१५३	नगोपाखा	धाला न.पा. ५	२०५१/०७/१५	२०५१/०७/१५	२.८३	गोब्रे सल्ला, चिलाउने, कटुस	प्राकृतिक	डिकै	०	१७	०	१७	१४	११	११७
१५४	सुन्दरीदेवी	धाला न.पा. ५	२०५१/०७/१५	२०५१/०७/१५	३०.९	गोब्रे सल्ला, चिलाउने, कटुस, फलोट, वाफ	प्राकृतिक	डिकै	०	१११	०	१११	३३१	३३१	७२२
१५५	कालीदेवी	धाला न.पा. ५	२०५१/०७/१५	२०५१/०७/१५	११.९९	गोब्रे सल्ला, गुराँस, अंगेरी	प्राकृतिक	डिकै	४	१९१	३१	२२९	१९४	१९१	११११
१५६	देवीघाट	धाला न.पा. ५	२०७०/०१/१०	२०७०/०१/१०	३३.२२	गोब्रे सल्ला, चिलाउने, कटुस	प्राकृतिक	डिकै	२	११३	१०	१२७	३८३	४०९	७९१
१५७	संगारेडाँडा	धाला न.पा. ५	२०५८/०१/०३	२०५८/०१/०३	७.५	गोब्रे सल्ला, पातले सल्ला, उतिस	मिश्रित	कमस ल	०	९७	०	९७	३९२	३९४	७९९
१५८	एकतारे	हतौडा १	२०५१/०१/११	२०५१/०१/११	५८.५५	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै				१७९			११४९
१५९	कालिका हरियाली	हतौडा १९	२०५१/०१/१४	२०५१/०१/१४	३८.५८१	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै	१९	२१८	१७	२३५	७७९	७९९	११२८
१६०	चक्रदेवी	हतौडा ३	२०५१/०१/१७	२०५१/०१/१७	१५.५२०	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै	४	७०	११३	२२९	३००	३२७	१२२७
१६१	चनौटा	हतौडा १९	२०५१/०१/०३	२०५१/०१/०३	१४.७१६	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै	२२	२४८	१४४	४१४	९८०	१०१४	१९९४
१६२	डाङडूडे	हतौडा १९	२०५१/०१/११	२०५१/०१/११	१७.७००	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै				२९९			११०६
१६३	धाकल डाडा	हतौडा १	२०५१/०१/१०	२०५१/०१/१०	१९.५७	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै	१	४८	२९	८२	१९८	२०१	४०१
१६४	देउराली	हतौडा १९	२०५८/०७/१६	२०५८/०७/१६	२०.१००	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै		१२७		१२७	१२९	१२४	२५०
१६५	नवलपूर सरस्वती बसामाडी	हतौडा १९	२०५१/०१/११	२०५१/०१/११	१८.००	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै				८०४			३१०७
१६६	बसामाडी	हतौडा ३	२०५१/१०/०६	२०५१/१०/०६	१४.५५८	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै	४१	२८७	१४४	४८९	११९९	११४४	२९९१
१६७	भैरवडाडा	हतौडा १	२०५१/०१/१०	२०५१/०१/१०	३५.११	साल,असना,कर्मा चिलाउने	प्राकृतिक	डिकै				४७			२४८

सि.नं	सामुदायिक वनको नाम	स्वामिय तह	समुह दर्ता मिति	ख.वा. हस्तान्तरण मिति	लेखकता हे	मुख्य प्रकृति	वनको किसिम	वनको वनस्था	प्रचुरी				जनसंख्या		
									यसित	जनवारी	अन्य	चम्प	महिला	पुरुष	जम्मा
१६८	महाकाली	हटौडा १	२०२८/०९/१९	२०२८/०९/१९	१९३८५	साल,असना,कर्मा चिलछने	प्राकृतिक	छिकै	९४	१०१	७४	९४	३०१	३११	६१२
१६९	लालभाडी	हटौडा १	२०२३/०१/१७	२०२३/०३/२७	१९३८३	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	१	१०१	७४	१०९	३०९	३१७	६२६
१७०	लेपट	हटौडा ३	२०२४/०१/१७	२०२४/०१/१७	१९३४३	साल,असना,कर्मा चिलछने	प्राकृतिक	छिकै				१०४	३४७	३५१	६९८
१७१	सल्ले मछिन्द	इन्द्रसरोवर २	२०७७/०३/३१	२०७७/०३/३१	१११८०	मिश्रित	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	३९	-	-	३९
१७२	वाघढुङ्गा	कैलाश १०	२०७७/०३/३०	२०७७/०३/३०	३००३३	मिश्रित	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	१९९	-	-	१९९
१७३	लामचौर	भिमफेदी ९	२०७७/०३/३४	२०७७/०३/३४	१९३३३	मिश्रित	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	११०	२४९	२५९	३६९
१७४	जुगेखोला	थाहा नं.१	२०७७/०३/३९	२०७७/०३/३९	३३३३३	मिश्रित कोणधारी चौडा पाते	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	९४	२४४	२५८	३५२
१७५	महिन्द	इन्द्रसरोवर ४	२०७७/०३/३१	२०७७/०३/३१	३३३३३	मिश्रित	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	११०	-	-	११०
१७६	नमोविद्ध	कैलाश ६	२०७७/०३/३१	२०७७/०३/३१	३३३३३	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	१३३	-	-	१३३
१७७	हरियाली	मनहरी ९	२०७७/०३/३५	२०७७/०३/३५	४८८३३	साल,असना,कर्मा चिलछने	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	४६६	-	-	४६६
१७८	ज्याभरे कालिका	मनहरी ९	२०७७/०३/३५	२०७७/०३/३५	५३३	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	५३०	-	-	५३०
१७९	सिमपानी देवकोट	मनहरी ८	२०७७/०३/३३	२०७७/०३/३३	४५१११	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	५९२	१६०९	१६६९	३२९९
१८०	जनहित	हेटौडा ३	२०२३/०३/१७	२०२३/०३/१७	३६३३३	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	५९२	१६०९	१६६९	३२९९
१८१	कालिकादेवी	हेटौडा ३	२०२३/०३/१७	२०२३/०३/१७	३६३३३	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	५९२	१६०९	१६६९	३२९९
१८२	कालिका किसेडी	भिमफेदी १	२०२३/०३/३३	२०२३/०३/३३	४८८३३	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	२५०	७५३	७६३	१०१३
१८३	शुभलक्ष्मी	हेटौडा ३	२०२३/०३/१४	२०२३/०३/१४	२०५११	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	१२७	३४२	३५२	६९४
१८४	कुवापानी	हेटौडा १९	२०२३/०३/१४	२०२३/०३/१४	६८८३३	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	१४२	४९२	५०२	६४४
१८५	जलेश्वर	हेटौडा १९	२०२८/०३/१४	२०२८/०३/१४	३३६	साल,असना,कर्मा	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	१४१	४९३	५०३	६४४
१८६	सिलिङ्गे	राक्सिराङ ६	२०२८/०३/१९	२०२८/०३/१९	३३०३३	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	३३१	-	-	३३१
१८७	चिराङ	राक्सिराङ ७	२०२९/०३/३१	२०२९/०३/३१	५०७०७	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	९७	३१२	३२२	६३४
१८८	डोली भज्याङ्ग	कैलाश ९	२०२०/०३/३१	२०२०/०३/३१	६४३३३	मिश्रित कोणधारी चौडा पाते	प्राकृतिक	छिकै	-	-	-	१३०	-	-	१३०

सिने	सामुदायिक वनको नाम	स्थानिय तह	समुह दर्ता मिति	संयोजक हस्तान्तरण मिति	संयोजक हे	मुख्य प्रकृति	वनको किसिम	वनको अवस्था	प्रचुरी					अन्य	
									रसित	वनको ती	अन्य	अन्य	अन्य	अन्य	अन्य
१९०	मनकायना	मनहरी ७	२०११/१०/२७	२०११/१०/२७	१४ ३८७	साल, असना, कर्म	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	६३४	१६६९	१८०२	३४७१
१९१	पशुपति	मनहरी ७	२०१७/१/१९	२०१७/१/१९	२८६३	साल, असना, कर्म	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	३८४	-	-	१५७१
१९२	बालीकन्या	कैलाश ६	२०१२/०३/१०	२०१२/०३/१०	१२९७६	मिश्रित कोणधारी चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१८२	-	-	-
१९३	सल्लघरी हरियाली	भिमफेदी ५, ६	२०१३/०७/३	२०१३/०७/३	२२८	मिश्रित कोणधारी चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	११५	-	-	-
१९४	फूलदेवी	कैलाश १	२०११/०८/२२	२०११/०८/२२	१६९, ५४	मिश्रित कोणधारी चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	८१	२७०	२८३	५५३
१९५	पंचकन्या	धाता ८	२०१८/३/१७	२०१८/३/१७	३५४	मिश्रित कोणधारी चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१२२	३७२	४०५	७७७
१९६	डिपाड	मनहरी ६	२०१३/१२/२०	२०१३/१२/२०	१६८	साल, असना, कर्म	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	३७२	१३००	१२००	२५००
१९७	सुनाचुरी	मनहरी ६	२०१३/११/२९	२०१३/११/२९	२६८	साल, असना, कर्म	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	७२६	१३२०	१२५०	२५७०
१९८	सिस्नेरीपासा	मनहरी ६	२०१२/०८/१३	२०१२/०८/१३	१३९१२	साल, असना, कर्म	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१०७	२६४	२४१	५०५
१९९	सुन्दर	मनहरी ६	२०१२/०७/२९	२०१२/०७/२९	३१३१४	साल, असना, कर्म	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१६२	४३८	४२९	८६७
२००	जनजाति	रक्सिराङ ८	२०१९/१२/१९	२०१९/१२/१९	३०४, ५	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१८७	५६८	६५२	१२२०
२०१	मंगलेधर	धाता १	२०१७/०१/२	२०१७/०१/२	१८९	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१५४	-	-	-
२०२	कोसे	भिमफेदी ६	२०१९/०१/२३	२०१९/०१/२३	२५०, ४९	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१७२	५३८	५३२	१०७०
२०३	जनकल्याण देवीटार	रक्सिराङ ६	२०१९/०१/२३	२०१९/०१/२३	२३४५६	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	-	-	३४९	५५१
२०४	दागाड चिउरी	रक्सिराङ ७	२०२०/३/३०	२०२०/३/३०	२९९, ८६	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	७५	२२०	२६८	४८८
२०५	कालिदेवी	रक्सिराङ ६	२०१९/०२/०९	२०१९/०२/०९	१५ ८३५	मिश्रित चौडा पाते	प्राकृतिक	छिके	-	-	-	१३७	-	-	६६६
	जम्मा				३४, ५२५, ६२										

बनुसूची-२
आ.व. ०८२/०८३ सम्मको हस्तान्तरित कबुलियती वन उपभोक्ता समूहको विवरण

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	कोड नं.	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम						सामग्रीको नाम	
									सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम	सामग्रीको नाम
१	नमोडाडा	आपा ५	आपा नगा ७	MAKIO1011L1	२०८०/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,३०	०	७	७	०	७	१९	१४	३०
२	शुम्कोडाडा	आपा ६	आपा नगा ७	MAKIO1011L2	२०८०/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,८४	०	३	३	०	३	८	११	१९
३	कसीशुम्कोडाडा	आपा ५	आपा नगा ७	MAKIO1011L3	२०८०/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	४,१३	१	३	३	०	३	१२	१०	२२
४	हिलेभञ्ज्याङ	आपा ६	आपा नगा ८	MAKIO1011L4	२०८१/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,३०	०	३	३	०	३	२३	२३	४०
५	बुढेचौर	आपा ६	आपा नगा ८	MAKIO1011L5	२०८१/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,३३	३	३	३	०	३	८	१४	२२
६	जुरेशुम्को	आपा ६	आपा नगा ८	MAKIO1011L6	२०८१/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,५८	३	३	३	०	३	११	१४	२३
७	पोखरी डाडा(का)	आपा ६	आपा नगा ८	MAKIO1011L7	२०८१/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,७३	३	३	७	०	७	२१	१९	३०
८	सुनकलीडाडा	आपा ६	आपा नगा ८	MAKIO1011L8	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,५४	०	३	३	०	३	२१	२३	४९
९	गोठभञ्ज्याङ	आपा ६	आपा नगा ८	MAKIO1011L9	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,५०	०	३	३	०	३	१३	१३	२६
१०	फिरीफेडाडा	विनाश ४	आपा नगा ९	MAKIO1011L1	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	१,५०	०	३	३	०	३	२०	१९	३९
११	कुशेचौर (का)	विनाश ४	आपा नगा ९	MAKIO1011L2	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	२०	३,३१	३	१	९	०	९	१२	१३	२७
१२	कुशेचौर (खा)	विनाश ४	आपा नगा ९	MAKIO1011L3	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	२०	३,१३	३	३	७	०	७	२०	२१	४१
१३	विकास माफदमार	समान १	जम्मा नगा	MAKIO1011L4	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	३,२४	१	४	३	०	४	९	१०	१९
१४	खुलो दुधडाडा खोली	समान ८	जम्मा नगा	MAKIO1011L5	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,७५	१	४	३	०	३	१३	१०	२३
१५	बैसी काटने डाडा	समान ९	जम्मा नगा	MAKIO1011L6	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,७८	१	४	३	०	३	१२	१३	२४
१६	मोरेडाडा जुक्खोला	दिशुन ४	आपा नगा १३	MAKIO1011L7	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	४,७८	१	३	९	०	९	१९	१९	३२
१७	खो	दिशुन ४	आपा नगा १३	MAKIO1011L8	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	४,७८	०	९	९	०	९	२०	१४	३४
१८	रत्नकली	दिशुन ६	आपा नगा १३	MAKIO1011L9	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,३८	९	०	९	०	९	१२	१३	२७
१९	विस्वाडाडा	दिशुन ६	आपा नगा १३	MAKIO1011L10	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,३७	३	०	३	०	३	१९	१३	३१
२०	अखत दुंगापोखरी, भञ्ज्याङ	दिशुन ६	आपा नगा १३	MAKIO1011L11	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	४,३९	०	९	९	०	९	१३	१३	२७
२१	लप्सीको कोट, चौतारीपाखा	दिशुन ६	आपा नगा १३	MAKIO1011L12	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,३३	३	०	३	०	३	१२	१३	२९
२२	साउनीभर पाखा	दिशुन ६	आपा नगा १३	MAKIO1011L13	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	४,३०	३	३	३	०	३	१३	११	२४
२३	त्रिभुवन राजपथ, कमरोडाडा	दिशुन ६	आपा नगा १३	MAKIO1011L14	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	४,९३	९	०	९	०	९	१४	१३	२९
२४	गल्ली डाडा	गोर्ने ७	कैलाश गापा ६	MAKIO1011L15	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	२३	४,८७	०	३	३	०	३	१७	१३	३०
२५	पोखरी भञ्ज्याङ	गोर्ने ७	कैलाश गापा ६	MAKIO1011L16	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,०८	४	१	३	०	३	१८	१३	३०
२६	आरगचौर	गोर्ने ६	कैलाश गापा ५	MAKIO1011L17	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,३३	०	३	३	०	३	१०	१९	२९
२७	न्यानाडाडा	गोर्ने ६	कैलाश गापा ५	MAKIO1011L18	२०८२/०८/२९	२०७९/०३/२९	४०	३,३०	०	३	३	०	३	१३	१३	२९

क्र.सं.	कर्मिस्वामी वन उपरोक्त कर्मिस्वामी नाम	सामुदायिक वन	सामुदायिक वनको नाम	सामुदायिक वनको नाम	कोड नं.	प्रस्तावित नाम	कार्यक्रमको प्रारम्भ हुने मिति	कर्मिस्वामी वनको क्षेत्रफल	सामुदायिक वनको					सामुदायिक वनको नाम	
									पुरुष	स्त्री	कुल	समस्या	समाधान	विवरण	समाधान
१२५	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10124	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८०	१	०	१	०	१	१०
१२६	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10125	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१२७	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10126	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१२८	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10127	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१२९	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10128	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३०	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10129	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३१	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10130	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३२	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10131	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३३	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10132	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३४	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10133	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३५	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10134	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३६	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10135	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३७	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10136	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३८	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10137	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
१३९	सुनील (सा)	सुनील	सुनील	सुनील	MAKIC H10138	२०८२/०८३	०८३/३ मसान्त	४०	३८४	१	०	१	०	१	१०
								१२५,२५५	१२५	१२५	१२५	१२५	१२५	१२५	१२५

अनुसूची-३

छिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरी अन्तर्गत आ.व.२०८२/०८३ सम्म हस्तान्तरित धार्मिक वन सम्बन्धि विवरण

क्र.स	नाम, ठेगाना	क्षेत्रफल (हेक्टर)	वन हस्तान्तरण निर्णय मिति	हस्तान्तरित वनको किसिम	प्रमाणपत्र दिने अधिकारीको नाम, वर्जा	कैफियत
१	श्री पाण्डुकेश्वर धार्मिक वन उपभोक्ता समूह, पालुङ, -४	३.७५ हे	३/२/२०६२	प्राकृतिक	बाबुराम भण्डारी जि.व.अ	
२	श्री बुद्ध दर्शन धार्मिक वन उपभोक्ता समूह इन्द्रसरोवर ५ मकवानपुर ।	१.३० हे	२२/०३/२०६७	प्राकृतिक	राज देव प्रसाद यादव जि.व.अ	
३	श्री पुण्यक्षेत्र धार्मिक वन उपभोक्ता समूह नवलपुर ११, मकवानपुर	३.४३	३/३१/२०५३	प्राकृतिक वन क्षेत्र	इमामुद्दिन अन्सारी जि.व.अ	
४	पाथीभारा मन्दिर धार्मिक वन समूह	४.१६	५/१०/२०८०	प्राकृतिक वन क्षेत्र	विष्णु प्र आचार्य	

**पन्थजनले बताउँछौं । नैतिक विविधता जोड्छौं । पर्या-पर्यटनको विकास गर्छौं र मावी सन्ततिहरू सन्तुलित
माथि प्रदान गर्छौं ।**

डिभिजन वन कार्यालय मनहरी, राप्ती अन्तर्गत आ.व.२०८२/०८३ सम्म दर्ता रहेका निजी वन सम्बन्धि विवरण :

जम्मा निजी वन दर्ता संख्या	निजी वन दर्ता रहेको जग्गाको क्षेत्रफल	निजी वनको रूपमा दर्ता रहेको मुख्य मुख्य प्रजातीहरूको नाम	कैफियत
१००	४३.४ हे	मसला, जामुन, शिसौ, साल, शीरीस, हर्रो, बर्रो, चिलाउने, असना, कटहर, आँप, खयर, सिमल, बडहर, टिक, बकाइनो, लप्सी, ओखर, टाँकी, टुनी, हपिल हपिल, खनायो, फलेदो, चाँप, सतिसाल, सल्ला, अमला, भलायो आदि ।	

पन्यजस्तु बचाऔ । नैतिक विविधता जोगाऔ । पर्या-पर्यटनको विकास गर्दै
र भावी सन्ततिलाई समुन्नत भविष्य प्रदान गर्दै ।

अनुसूची-५

डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, मनहरीमा कार्यरत रहेका कर्मचारीहरुको सम्पर्क नम्बर सहितको विवरण

सि न	कर्मचारीको नाम थर	पद/तह	कर्मचारीसंकेत नम्बर	मोबाईल नम्बर
१	हेम बहादुर थापा	डिभिजनल वन अधिकृत	१४३०६७	९८५५०१९६७८
२	दामोदर पाण्डे	वरिष्ठ वन अधिकृत	१९९८४१	९८५५०६६६८४
३	कमल कान्त खरेल	वन अधिकृत	२००३४६	९८४१४९६६६०
४	समुन्द्र खनाल	वन अधिकृत	२५२०८१	९८४५९५०७२०
५	गुणराज राई	लेखा अधिकृत	१९५५५०	९८५१२१५९७७
६	खेमलाल लामा	शाखा अधिकृत	२५४५६०	९८६९००८५९२
७	जीवन पोख्रेल	नायब सुब्बा	२५४१६८	९८५७५६७१८६
८	सर्मिला भण्डारी	रेन्जर	२५३७७०	९८६३४८२२६७
९	अनिशा अधिकारी	रेन्जर	२५३८८२	९८४३९००८६८
१०	सुशान श्रेष्ठ	रेन्जर	२५६०५१	९८६०३४७६६३
११	धिरज भट्टराई	रेन्जर	२५५०७६	९८४४७७६८३४
१२	रक्षा अधिकारी	वन प्राविधिक सहायक		९८४५३१५७७८
१३	सामना तिमल्सिना	डिभिजन सुपरभाईजर		९८१५७१९९१९
१४	अमृता सिलवाल	वन रक्षक	२०७४२१	९८४५७३३७९५
१५	रामकुमारी पन्त	का.स. प्रथम		९८०७२९१४४२
१६	रमेश न्यौपाने	का.स. प्रथम		९७४१६८२६४३
१७	कल्पना ओझा	का.स. प्रथम		९८६५१३३९८६
१८	कान्ता माया रुम्बा	का.स. प्रथम		९८६३८६३९६५
१९	जोगेन्द्र बहादुर राई	ह.चा.स.		९८४०८०५२३५
२०	ज्ञान बहादुर श्रेष्ठ	ह.चा.स.		९८४४५७८३६७८
२१	मधुसुदन देवकोटा	जमदार		९८४५०३१६१४
२२	विरसिं बोहरा	स.र.व.		९८४८८४११७७
२३	मान बहादुर पाण्डे	स.र.व.		९८१६२२६९०७
२४	श्याम थापा	स.र.व.		९८४५२९०५०३
२५	हरिराम धमला	स.र.व.		९८११२७७७५०
२६	प्रकाश चन्द्र परियार	स.र.व.		९८०३८८०६२३
२७	ज्ञान बहादुर बल	स.र.व.		९८४९४९५६२१

सि न	कर्मचारीको नाम थर	पद/तह	कर्मचारीसंकेत नम्बर	मोबाईल नम्बर
२८	रुद्र बहादुर बुढामगर	स.र.व.		९८४८०४७११३
२९	स्वस्तिका पौडेल	नर्सरी नाइके		९८६५५१०७३८
३०	राजन पौडेल	चौकिदार		९८०७२४४१५६
३१	कौशिला सुवेदी	माली		९७६९७५३९०८
सब- डिभिजन वन कार्यालय, मनहरीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	डटेन्द्र कुमार गोले	वन अधिकृत	१८१५८२	९८४५२९७१९५
२	रूपक कुमार ब्लोन	सहायक वन अधिकृत	२१६२७३	९८४५५३८६३२
३	मनोज पौडेल	रेन्जर	२५३८५५	९८६०२८०२९०
४	सञ्जय पन्थी	रेन्जर		९८६३१८८३११
५	दिपक थापा	वन रक्षक	१६२२०१	९८४५०३०६३९
६	हरि लम्साल	वन रक्षक (पाचौं)	१३९३५७	९८४५०७७३०५
७	देवलाल मुखिया विन	वन रक्षक (पाचौं)	१७४५०२	९८४५०७६३४३
सब- डिभिजन वन कार्यालय, राक्सीराङ्गमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	मनिर अन्सारी	वरिष्ठ वन अधिकृत	१८०७८३	९८५५०६९०७४
२	सन्तोष चौधरी	रेन्जर	२२८८५०	९८६९६६९०८७
३	सन्दिप बस्याल	रेन्जर	२५४३०५	९८६७२०६७५३
४	दिपेन्द्र कुमार राई	वन रक्षक (पाचौं)	१५१५६५	९८५५०७०४७९
५	हरि बहादुर पराजुली	वन रक्षक (पाचौं)	१५६४८६	९८४५०२७५१८
सब- डिभिजन वन कार्यालय, बसामाडीमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	रोहित खतिवडा	वन अधिकृत	२१९५८४	९८५५०८८७६०
२	ज्ञान कुमार रिजाल	रेन्जर	१८३७९१	९८५५०६९४१३
३	परशुराम देवकोटा	रेन्जर	२०७३४६	९८४५०२९४७४
४	सरस्वती संजेल	रेन्जर	२२८८८३	९८४५२३४६९३
५	विक्रम लामा	अपरेटर	२३३३५७	९८६५४१२८०७
६	अमृत थिङ्ग तामाङ्ग	वन रक्षक	१६५०५१८	९८४५०३१००३
७	ज्ञानेश्वर राना	वन रक्षक	१७०४१४	९८४५०५७३५९
सब- डिभिजन वन कार्यालय, भैसेमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	मिजन राज रेग्मी	वरिष्ठ वन अधिकृत	२०१३९३	९८४५११०६४३
२	बबिता घिमिरे	रेन्जर	२२३२५४	९७४४३८७१७३

सि न	कर्मचारीको नाम थर	पद/तह	कर्मचारीसंकेत नम्बर	मोबाईल नम्बर
३	सलिना राई	रेन्जर	२२३९२०	९८४५९०३६२२
४	प्रतिक्षा अर्याल	रेन्जर	२५३८२९	९८६४२७०८३८
५	जून सापकोटा	रेन्जर	२५३७५९	९७६३४८२७६७
६	टान बहादुर क्षेत्री	वन रक्षक (पाचौं)	१६२२३०	९८५५०६७७०४
सब- डिभिजन वन कार्यालय, इन्द्रसरोवरमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	प्रवेश पाण्डेय	वन अधिकृत	२५३७६२	९८६६३६९६८०
२	आशिष डुम्रे	रेन्जर	२५३८३०	९८४६८१३८९३
३	सञ्जय मरासिनी	रेन्जर	२५५२८०	९८६७४७५६७५
सब- डिभिजन वन कार्यालय, चित्लाङमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	सक्षम सिग्देल	वन अधिकृत	२५४७३४	९७४६६२५९५२
२	दिनेश जैसी	रेन्जर	२५२३४०	९८४०६६५१४५
३	शक्ती पौडेल	रेन्जर	२५३९०२	९८४०८५५८८३
४	भिमा कु भुजेल	रेन्जर	२२९१७२	९८४२८७७५१०
सब- डिभिजन वन कार्यालय, पालुङमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	सागर प्रसाद जैसी	वन अधिकृत	२५२०८४	९८६७३९७८६६
२	सन्देश खनाल	रेन्जर	२५३७४५	९८६७१६२२९१
३	भुपेन्द्र ओली	रेन्जर	२५३८४१	९८६९७६०१९४
४	सोमनाथ सापकोटा	वन रक्षक	१५३७१४	९८४९७९५४५४
५	श्याम सुन्दर बलामी	वन रक्षक (पाचौं)	१४४६१९	९८४५१०४७८९
सब- डिभिजन वन कार्यालय, कैलाशमा कार्यरत कर्मचारीहरूको विवरण				
१	वीर बहादुर भोम्जन	वन अधिकृत	२०४१७६	९८४५२८६६४४
२	रामेश्वर बर्तौला	रेन्जर	१८०८९७	९८५५०८०२१५
३	नितेस राई	रेन्जर	२५३८७९	९८६१५६२९३५
४	निर्मल चौधरी	रेन्जर	२५३९१९	९८६९९८५५११

अनुसूची-६
डिभिजन वन कार्यालय राप्तीको आ व २०८२/८३ को वस्तुगत प्रगति विवरण

सि.नं	विवरण			गत आ.व. को प्रगति	आ.व. २०८२/८३ को प्रगति
१	काष्ठ बाउरा उत्पादन(२०८२/८३ मा)	काष्ठ उत्पादन (क्यू फिट)	सामुदायिक वन	२४५१६.६	८८०३२.९७
			सरकारद्वारा व्यवस्थित वन		२६१७.९
			नीजि वन	४७०८८.८	५०४६०.०३
			काष्ठ मौज्दात		
		बाउरा (चट्टा)	सामुदायिक वन	४६.२५	२०८.२५
			सरकारद्वारा व्यवस्थित वन	०	
			नीजि वन	७०.६	९.३४
२	जडिवुटी उत्पादन(२०८२/८३ मा)	के.जी	खोटो संकलन के.जी.		१३८६२२
			अन्य		१४५२९
३	नर्सरीनिर्माण तथा मर्मत (संख्या)(२०८२/८३ मा)	फलफूल	नर्सरीनिर्माण		
			नर्सरी मर्मत		
		काष्ठजन्य / जडिवुटी	नर्सरीनिर्माण		
			नर्सरी मर्मत		२.०
४	विरुवा उत्पादन (संख्या)(२०८२/८३ मा)	फलफूल विरुवा		५६२४.०	९९०.०
		काष्ठ जन्य		१००००.०	६३४१.०
		जडिवुटीका विरुवा		५८३५.०	९१८५.०
		अन्य		२०९२३.०	१४२४०.०
५	विरुवा खरिद (संख्या)(२०८२/८३ मा)	फलफूल विरुवा		८६६०.०	८११०.०
		काष्ठ जन्य		२०००.०	२२५०.०
		जडिवुटीका विरुवा		१४४००.०	२६०२७.०
		अन्य		१४४००.०	१८३००.०
६	विरुवा वितरण (संख्या)(२०८२/८३ मा)	फलफूल विरुवा		८६६०.०	८११०.०
		काष्ठ जन्य		२०००.०	२२५०.०
		जडिवुटीका विरुवा		१४४००.०	२६०२७.०
		अन्य		१२०००.०	१८३००.०
७	वृक्षारोपण (हेक्टर) (२०८२/८३ मा)	फलफूल विरुवा			१३.०
		काष्ठ जन्य			३.२

सि.नं	विवरण		गत मा.व. को प्रगति	मा.व. २०८२/८३ को प्रगति
		जडिवुटीका विरुवा		१०.४
		अन्य		१८.३
८	सिमेसार क्षेत्र व्यवस्थापन (संख्या)(२०८२/८३ मा)			
९	Thinning (२०८२/८३ मा)	Thinning Plan	१०.०	११.०
		हेक्टर	१००.०	१२६.५
		थिनिङ वाट उत्पादन (Cft)		५४१.०२ क्यू फिट काठ, ३५.३०२ चडा दाउरा तथा ४० थान वरुलावन्ती
१०	वृक्षारोपण सहित/हरित उद्यान निर्माण तथा विकास (संख्या)(२०८२/८३ मा)		८.०	३.०
११	वन नविकरण (संख्या)(२०८२/८३ मा)	सामुदायिक वन	११.०	४९.०
		कबुलियती वन	२०.०	३०.०
		धार्मिक वन		
१२	वन गठन तथा हस्तान्तरण	सामुदायिक वन समुह गठन (संख्या)		२०२.०
		सामुदायिक वन क्षेत्र हस्तान्तरण (हेक्टर)		३४०७७.०
		कबुलियती वन समुह गठन (संख्या)		२६२.०
		कबुलियती वन क्षेत्र हस्तान्तरण (हेक्टर)		१२५१.२
		धार्मिक वन समुह गठन (संख्या)		४
		धार्मिक वन क्षेत्र हस्तान्तरण (हेक्टर)		१६.६४
१३	निजी वन	वर्ती(संख्या)		१००.०
		क्षेत्रफल(हे.)		१७.५
१४	सामुदायिक वनमा पर्याप्यटन प्रवर्धन (संख्या)(२०८२/८३ मा)			२० वटा (हाल सम्मको)
१५	वेरुजु	जम्मा वेरुजु		१,५७,०४,२९०
		मा.व २०८२/८३ मा फछ्यौट भहेको		१५,०६,५७८.६
		अध्यावधिक वेरुजु		१,५२,०९,३५०
		यस मा.व.२०८२/०८३ मा गरेको	असुल गर्नुपर्ने	२७१२०.०
		लेखापरिक्षणको वेरुजु	नियमित गर्नुपर्ने	१,०४,९९९
			पेशकी वेरुजु	
१६	राजस्व संकलन(२०८२/८३)	वन पैदावार शुल्क		

सि.नं	विवरण	गत मा.व. को प्रगति	मा.व. २०८२/८३ को प्रगति
	मा)		
	वन क्षेत्रको अन्य आय	१५५८२८.५३	३७५४२७१
	वन क्षेत्रको रोयल्टी	२९६३४३१.८५	२८३५०७
	वन पैदावर-प्रदेश सेवा शुल्क		
	वन पैदावार- स्थानिय सेवा शुल्क		
	पर्याप्यटन		
	सरकारी सम्पत्तीको बहालबाट प्राप्त आय		
	सरकारी सम्पत्तीको विक्रीबाट प्राप्त रकम		
	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	८३२१४	६५०८०
	व्यावसाय रजिष्ट्रेशन दस्तुर	७२२००	
	न्यायिक दण्ड,जरिवाना र जफत		
	प्रशासनिक दण्ड,जरिवाना र जफत	१०००	
	अन्य राजस्व	३००	१५०९८९
	मू.अ. कर रकम		१,५२,१६,३८९.७१
१७	उत्पादित काठ विक्री(२०८२/८३ मा)		
	सामुदायिक वनबाट(क्यू.फि.)	२४५१६.६	८८०३२.९७
	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन बाट		२६१७.९
	निजि वन/ निजि आवादी बाट (क्यू.फि.)	४७०८८.८	५०४६०.०३
	गैरकाठ वन पैदावार बाट(क्यू.फि.)		
	अन्य बाट(क्यू.फि.)		
१८	उत्पादित दाउरा विक्री(२०८२/८३ मा)		
	सामुदायिक वनबाट(चट्टा)	४६.२५	२०८.२५
	सरकारद्वारा व्यवस्थित वन बाट	०	
	निजि वन/ निजि आवादी बाट (चट्टा)	७०.६	९.३४
	गैरकाठ वन पैदावार बाट(चट्टा)		
	अन्य बाट(चट्टा)		
१९	जडिबुटी विक्री (२०८२/८३ मा)		
	खोटो संझलन के.जी.		१३८६२२
	अन्य		१४५२९
२०	दिगो वन व्यवस्थापन कार्यविधि २०७९ अनुसार स्वीकृत भएका सामुदायिक वनको कार्ययोजना (२०८२/८३ मा मात्र नभई हालसम्म)	संख्या	
		१७	२६

सि.नं	विवरण	गत मा.व. को प्रगति	मा.व. २०८२/८३ को प्रगति
२१	दिगो वन व्यवस्थापन कार्यविधि २०७९ अनुसार स्वीकृत भएका सामुदायिक वनको क्षेत्रफल(२०८२/८३ मा मात्र नभई हालसम्म)	हेक्टर	५७९१.५७
२२	अतिक्रमित क्षेत्रफल(हालसम्म)	हेक्टर	१२९.३८
२३	अतिक्रमण नियन्त्रण गरिएको क्षेत्रफल(२०८२/८३ मा)	हेक्टर	३१.११७
२४	वनसंग सम्बन्धित मुद्दा (२०८२/८३ मा)	संख्या	०
		प्रतिवादी संख्या	०
२५	वन्यजन्तुसंग सम्बन्धित मुद्दा (२०८२/८३ मा)	संख्या	०
		प्रतिवादी संख्या	०
२६	वन डहेलो सम्बन्धि मुद्दा(२०८२/८३ मा)	संख्या	०
		प्रतिवादी संख्या	०
२७	वन्यजन्तु उद्धार तथा व्यवस्थापन		
क	घाईते (२०८२/८३ मा)	संख्या	७
ख	मृत(२०८२/८३ मा)	संख्या	३
२८	अग्निरेखा निर्माण(२०८२/८३ मा)	लम्बाई=मि	५०००
२९	घाँसेमैदान व्यवस्थापन(२०८२/८३ मा)	क्षेत्रफल	२१८३६
३०	थप पानी मूहान पोखरी संरक्षण र सिमसार क्षेत्र व्यवस्थापन(२०८२/८३ मा)	संख्या	५२
३१	गल्छी खहरे पहिरो नियन्त्रण तथा रोकथाम(२०८२/८३मा)	संख्या	१८
३२	वायु प्रदूषणको औषत मात्रा ppm २.५(२०८२/८३ मा)	माईक्रोग्राम प्रति घ. मि.	
३३	रोजगारी श्रृजना(२०८२/८३ मा)	कार्यदिन (हजारमा)	२०.८९
३४	पूजिगत खर्च (२०८२/८३मा)	प्रतिशत	८०.८५
३५	गुनासो व्यवस्थापन (२०८२/८३ मा)	प्रतिशत	१००%

सि.नं	विवरण		गत आ.व. को प्रगति	आ.व. २०८२/८३ को प्रगति
३६	वनमा आधारित उद्यम विकास (संख्या)			
क	सम्मिल	संख्या	१०	१०
ख	फर्निचर	संख्या	१६	१६
ग	जडिबुटी प्रशोधन/उद्यम	संख्या	५	५
घ	भेनियर/प्लाईवोर्ड	संख्या		
ड	अन्य	संख्या	१	१

डिभिजन वन कार्यालय राप्ती, तनहरीको सार्वजनिक अनुरोध
वन ऐन २०७६ र वन नियमावली २०७९ ले सामुदायिक वनमा निषिद्ध गरेका
देखायका कार्यहरू नगर्नु नगराउनु हुन सतर्कबोधित सबैमा अनुरोध छ ।

- ❖ वन मास्ने, सामुदायिक वनले चर्चेको जग्गा धितोबन्धक राख्ने वा अरु कुनै किसिमले हक हस्तान्तरण गर्ने,
- ❖ खोरिया फडानी गर्ने,
- ❖ घर छाप्रो बनाउने,
- ❖ भू-क्षय हुने कुनै काम गर्ने,
- ❖ प्रचलित कानून विपरित वन्यजन्तु पक्रन वा मार्ने,
- ❖ चट्टान, माटो ढुङ्गा, गिद्दी, बालुवा आदि निकाल्न वा ओसारपसार गर्ने,
- ❖ स्वीकृत विधान र कार्ययोजनाले तोके बाहेकका कार्यहरू गर्ने,
- ❖ सामुदायिक वनको जग्गा भित्र कार्ययोजना विपरित मन्दिर, धाम, ध्यानकेन्द्र, मनोरञ्जन पार्क, रेष्टुरेन्ट, धर्मशाला, कुलगोत्रीय भवन वा यस्तै प्रकृतिका कुनै पनि किसिमका स्थायी संरचना निर्माण गर्न ।

यी सबै कार्य वन ऐन २०७६ वमोजिम दण्डनिय अपराध हुन् । कोही कसैले यस्तो कार्य गरेको देखेमा वा फेला पारेमा नजिकको प्रहरी वा वन कार्यालयमा खबर गरौं ।

खाली जग्गामा वृक्षरोपण गरौं, रोपिएका विरुवाको संरक्षण गरौं, उत्पादनमूलक वनको कार्ययोजनाको अवधि सकिएमा पुनरावलोकनको लागि अबिलम्ब नजिकको सबै डिभिजन वन कार्यालयमा सम्पर्क गरौं । म्याद अवधि सकिएका वनमा वनपैदावार संकलन नगरौं । वैज्ञानिक व्यवस्थापन गरौं र भावी पुस्ताको लागि सुरक्षित भविष्य प्रदान गरौं ।

अनुसूची-७ वार्षिक लक्ष्य र प्रगति विवरण

बागमती प्रदेश सरकार
कृषि, पशुपन्छी, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय
डिभिजन वनकार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर
आ. व. २०८२/८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्रगति विवरण

आ.व. : २०८२/०८३
बजेट उपशिर्षक नं. : ३२९९११२६४
मन्त्रालय : वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेश
कार्यक्रमको नाम : **वातावरण विभाग सँग (सँग राख्ने)**

रु सारण

क्र.सं.	कार्यक्रम/कृयाकलापहरू	एकाइ	आयोजना अवधिभरको लक्ष्य (बहुवर्षीय आयोजनाको हकमा)		वार्षिक लक्ष्य		यस अवधि सम्मको लक्ष्य		वार्षिक प्रगति (भौतिक)		यस ...अवधि सम्मको भौतिक प्रगति (बहुवर्षीय आयोजनाको हकमा)		यस अवधि सम्मको खर्च	कैफियत
			परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	भार	वजेट	परिमाण	रकम रु	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
६	पूर्वगत वर्ष अन्तर्गत कार्यक्रमहरू													
८	वन तथा वातावरण मन्त्रालय													
११,१२,१३,१४,१५	शान्ती पार्क निर्माण बालदम र हेर्दैडा १२ र दहि दह हरियाली पार्क हेर्दैडा १९ मकवानपुर	पटक	१	१००	२५	१	१००	२५	०.०	०.०	०.०	०.०	०	कार्यक्रम ढिलो आएको तथा नाम तथा स्थानमा लाभग्राही उपभोक्ता छनोट गर्ने नसकिएको
कुल	पूर्वगत वर्ष कार्यक्रमको सम्म:		१.०	१००.०	२५.०	१.०	१००.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.००	०
कुल सम्म			१.०	१००.०	२५.००	१.०	१००.०	२५.०	०.०	०.०	०.०	०.०	०.००	

प्रगति प्रतिशत
भौतिक प्रगति (६)
वित्तीय प्रगति (६)

पूर्वगत
०.०
०.००

चर्चु
०.०
०.००

कुल सम्म
०.००
०.००

बागमती प्रदेश सरकार
कृषि पशुपन्छी वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर

आ. व. २०८२।८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्राप्ति विवरण

आ. व. : २०८२/२०८३
बजेट उपवर्गिक नं.: ३२९०१०१२
मन्त्रालय: वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेश
कार्यक्रमको नाम : डिभिजन वन कार्यालयहरू

र सार

क्र.सं.	कार्यक्रम/प्रयोजन/कार्यक्रमहरू	एकक	आयोजना कार्यक्रमको लक्ष्य (पहुर्ने मानकको हकमा)			वार्षिक लक्ष्य			यस वर्षी लक्ष्यको लक्ष्य			वार्षिक प्राप्ति (प्रतिशत)			यस ... उपलब्धताको प्रगति (पहुर्ने मानकको हकमा)			यस वर्षी सम्पन्नो रूप		संयोजक
			परिष्कार	कार	कोट	परिष्कार	कार	कोट	परिष्कार	कार	कोट	परिष्कार	कार	कोट	परिष्कार	कार	कोट	रकम	प्रतिशत	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
११.१.२.८.८	सम डिभिजन भवन निर्माण	वटा	१		१७५.००	१	२०.१५	१७५	१	२०.१५	१७५	१	२०.१५	१००.००				११२.२२	७५.८८	
११.१.२.८.८	हुर्दै पनो सवारी	संख्या				१	०.४०	१.४	१	०.४	१.४	१	०.४०	१००.००				१.४८	९९.४४	
११.१.२.८.८	समानाभेदक वाईक तथा	संख्या				१	०.४०	१.४	१	०.४	१.४	१	०.४०	१००.००				१.४८	९९.४४	
११.१.२.८.८	स्फुटली खरिद	स्फुटली				२	०.०८	०.७	२	०.०८	०.७	२	०.०८	१००.००				०.७०	१००.००	
११.१.२.८.८	तल्लिम स्लाम ४८ खडान	खरिद				१	०.१५	१.४	१	०.१५	१.४	१	०.१५	१००.००				१.४०	१००.००	
११.१.२.८.८	सि सि टिभी, ग्यास	संख्या				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	खरिद तथा खडान	संख्या				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	सूचना अधिकारीको लागि	संख्या				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	मोबाईल सेट खरिद	संख्या				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	सम डिभिजन वन	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	कार्यालयहरूको सुदृढीकरण	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	डिभिजन वन कार्यालय	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	भवन निर्माण सम्पन्न	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	कार्यालयको लागि फर्निचर	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	फिजिकली/मन्त्रालय/निर्देशन	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	लाभ/डिभिजन/सम-डिभिजन	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	सम डिभिजनको लागि	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	फर्निचर फिजिकली	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	कार्यालय परिसरमा गार्डन	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	निर्माण/फर्निचर/मोबाईल/सम-डिभिजन	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
११.१.२.८.८	फूल रोपण समेत	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	
२	सम डिभिजन वन कार्यालय	प्रयोजन				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१	०.०२	१००.००				०.१४	१००.००	

क्र.सं.	कार्यक्रम/कृषकताह्व	एकक	अयोग्य खर्चहरूको लाग्य (पहुर्नसुनिय बायोलाजको लाग्य)				वार्षिक लाग्य				यस अन्ति सम्झौत लाग्य				वार्षिक प्रति (भौतिक)				यस खर्चहरूको भौतिक प्रति (पहुर्नसुनिय बायोलाजको लाग्य)				कैलिय
			परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१			
२.२.२.१.१	सम-डिभिजन वन वार्गल सुखन	लीटर				६७२	०.११	१.१४	६७२	०.११	१.१४	६७०.०	०.११	१.१४				१.१४		१००.००			
२.२.२.२	पेट्रोल- दुई पइरो	लीटर				४०४	०.१०	०.८६	४०४	०.१	०.८६	४००.०	०.१०	०.८६				०.८६		९९.६१			
२.२.२.३	डिजेल	लीटर				२६१६	०.४८	४.१९	२६१६	०.४८	४.१९	२६००.०	०.४८	४.१९				४.१९		९९.८९			
२.२.२.२	गर्भस	सेन्टा				१	०.०२	०.१४	१	०.०२	०.१४	१.०	०.०२	०.१४				०.०२		६२.३६			
१.२.४.१	समितिजो बैठक भत्ता	पटक				१	०.०६	०.४	१	०.०६	०.४	०.४	०.०६	०.४				०.१८		१६.००			
१.२.८.१	प्रमोती सुखतर भत्ता	जन				१	०.०१	०.१	१	०.०१	०.१	०.०	०.००	०.००				०.००		०.००			
१.२.१०.१	पले पला भत्ता	जन				१	०.०१	०.४	१	०.०१	०.४	१.०	०.०१	०.४				०.४		१००.००			
१.१.१.१	निजमाती कर्मचारीहरूको पेन्शन	जन				६१	०.७२	६.१	६१	०.७१	६.१	६१.०	०.६४	६.१०				६.१०		८७१.०			
२.२.१.२	लागुन सवारी साधन मर्मत खर्च	वटा				२	०.४९	४.१	२	०.३२	४.१	२.०	०.३२	४.१०				४.३२		९८.४६			
२.१.१.१	दुई पइरो सवारी साधन मर्मत खर्च	वटा				६	०.१९	१.१३	६	०.०७	१.१३	६.०	०.०६	६.११				०.८६		४४.४६			
२.१.१.४	सम-डिभिजन वन वार्गलको मोटर बाइक मर्मत समारम्भित समिति	वटा				८	०.१६	१.४	८	०.१६	१.४	८.०	०.१६	१.४०				१.४०		१०९.४१			
२.१.२.१	कम्प्युटर/ल्यम्पटण मर्मत खर्च	वटा				४	०.२१	१.८४	४	०.०४	१.८४	१.०	०.०१	४.००				१.४७		८४.०१			
२.१.२.२	पेट्रोल/स्वयन्त्र मर्मत खर्च	वटा				१	०.०२	०.१८	१	०.०२	०.१८	०.०	०.००	०.००				०.००		०.००			
२.१.२.४	सम-डिभिजन वन वार्गलको कम्प्युटर/मिन्टर/पेट्रोल पीमर्मत	वटा				७	०.१०	०.८४	७	०.१	०.८४	७.०	०.१०	१.००				०.४४		२९.७०			
२.१.२.१	भवन/सालन तथा मर्मत सोभर	वटा				१	०.४०	१.४	१	०.४	१.४	१.०	०.४०	१.००				१.१६		११.१६			
२.४.१.१	वार्गल मसलान्ड समन खर्च वार्गल समन तथा सेवा	वटा				१	०.२४	२.१	१	०.२४	२.१	१.०	०.२४	१.००				२.१०		१००.००			
२.४.१.२	सम-डिभिजन वार्गलको लागि मसलान्ड	वटा				१	०.१९	१.८८	१	०.१९	१.८८	१.०	०.१९	१.८८				१.८८		१००.००			

क्र.सं.	कार्यक्रम/कृषकसहकार	प्रकार	अद्योक्त बजेटको लाग्य (मुहाना लाग्यको हकमा)				वर्षिक लाग्य				यस बढी सम्को लाग्य				वर्षिक प्रति (वर्षिक)				यस बढी सम्को पौतिक प्रति (मुहाना लाग्यको हकमा)				यस बढी सम्को सर्व		कैफियत
			परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार	कोट	परिमाण	भार
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१					
१.४.२१	निजमती/बाघती	जन				५१	२.०१	४१.७	५१	२.०१	४१.७	५१.०	२.०१	१००.००				१७.८२	८२.१८						
१.४.२.४	लिमसाम सेका मुनको सीय सर्व	जन				१	०.१२	१	१	०.१२	१	०.०	०.००	०.००				०.००	०.००						
२.४.२.२१	खार्ड सर्वाकार्यलय समन तथा सेवा	खार्ड				१	०.०४	०.३४	१	०.०४	०.३४	१.०	०.०४	१००.००				०.१५	१०२.८५						
	पत्रिका तथा पुस्तिका कार्यलय समन तथा सेवा	पत्रा				१	०.०४	०.३४	१	०.०४	०.३४	१.०	०.०४	१००.००				०.३४	१००.००						
२.४.१४.१	विज्ञापन तथा सुचना प्रकाशनाकार्यलय समन तथा सेवा	पत्रा				१	०.०४	०.३४	१	०.०४	०.३४	१.०	०.०४	१००.००				०.१५	१०२.८५						
२.४.१४.१	सुचना सवारी चलक चौकियर	जन				१	१.२४	१०.७७	१	१.२४	१०.७७	१.०	१.२४	१००.००				८.२४	८०.२२						
२.४.१४.१	कार्यलय सलोगी	जन				४	१.४८	१२.८४	४	१.४८	१२.८४	४.०	१.४८	१००.००				११.८४	९२.१६						
२.४.१४.१	सर्व सेवाको कार्यकारीको लगाइ चढवाड सर्व	जन				८	०.२४	२.०८	८	०.२४	२.०८	८.०	०.२४	१००.००				२.०८	९८.९२						
२.४.१४.१	सर्व सेवाको कार्यकारीको लगाइ पेशाक सर्व	जन				८	०.०४	०.८	८	०.०४	०.८	८.०	०.०४	८०.४०				०.८०	८०.६०						
२.४.१४.१	सर्व सेवाको कार्यकारीको लगाइ भरी भरा	जन				५	०.४४	४.८	५	०.४४	४.८	५.०	०.४४	१००.००				४.४०	९५.६०						
१.४.२.१	योगदानमा आधारित निवृत्तरण तथा उपस्थन कोष सर्व	जन				१	१.२७	११	१	१.२७	११	१.०	१.२७	१००.००				१.०८	९८.७२						
१.४.२.१	स्वायी कार्यकारीको योगदानमा आधारित बीच	महिन				५१	०.३४	१.०१	५१	०.३४	१.०१	५१.०	०.३४	१.४८				२.४०	९८.६०						
२.४.२.१.१	टिम बिल्डिङ कोसप	प्राकेट				१	०.१५	१.४	१	०.१५	१.४	१.०	०.१५	१००.००				१.४०	१००.००						
२.४.२.१.१	अनुमान मुल्याङ्कन तथा कार्यक्रम कार्यन्वयन प्रमाण सर्व अनुमान, मुल्याङ्कन २ भाग १	प्राकेट				१	०.०४	०.३४	१	०.०४	०.३४	१.०	०.०४	१००.००				०.३४	१००.००						
२.४.२.१.१	कार्यकारी सलब भाग सर्व	प्राकेट				१	०.०४	०.३४	१	०.०४	०.३४	१.०	०.०४	१००.००				०.१७	९९.८३						
२.४.२.१	सर्व सर्व सलब नविकरण	पत्रा				१	०.१७	१.४	१	०.१७	१.४	१.०	०.१७	१००.००				०.८५	९९.१५						
२.४.२.२	दुईपक्षी सलब सर्व नविकरण	पत्रा				१४	०.११	१.१२	१४	०.११	१.१२	१४.०	०.११	१००.००				०.९५	८९.०५						

क्र.सं.	कार्यक्रम/प्रयोजन/कार्य	एकक	आयोजना अवधि/समय (प्रयोजन/कार्यको अवधि)				वर्षिक समय				यस अवधि समयको समय				वर्षिक प्रगति (प्रतिशत)				यस अवधि समयको प्रगति (प्रयोजन/कार्यको प्रगति)				वैकल्पिक
			परिणाम	कार	स्रोत	परिणाम	कार	स्रोत	परिणाम	कार	स्रोत	परिणाम	कार	स्रोत	परिणाम	कार	स्रोत	परिणाम	कार	स्रोत			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१			
२,९,८,९	विमान अतिरिक्त	मिति				१	०.०४	०.४२	१	०.०४	०.४२	१.०	०.०४	१००.००				०.४२	१००.००				
२,९,८,९	स्वागत तथा अतिरिक्त सञ्चार (अतिरिक्त)	पटक				१	०.०४	०.४२	१	०.०४	०.४२	१.०	०.०४	१००.००				०.४२	१००.००				
२	समावेशी वन कार्यक्रम																						
२,९,८,९	अतिरिक्त स्वागत तथा सञ्चार सञ्चार अतिरिक्तको लागि	पटक				१	०.०४	१.१७	१	०.०४	१.१७	१.०	०.०४	१००.००				१.१७	१००.००				
कुल कार्यक्रमको समय:			४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	
कुल समय वर्ष			४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	९९८.८	४२०८	७९.००	

प्रगति प्रतिशत
वर्षिक प्रगति (५)
वित्तीय प्रगति (५)

कुल सम्म
९९.९९
७९.७२

वर्षिक
९९.९९
७९.७२

बागमती प्रदेश सरकार
कृषि पशुपन्छी वनतथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनालय
डिभिजन वन कार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर
आ. व. २०८२/८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्राप्ति विवरण

आ. व. : २०८२/०८३
बजेट उपविधिक नं. : ३९००१०१
मन्त्रालय : वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेश
कार्यक्रमको नाम : वातावरण संरक्षण तथा राप्ती वन कार्यक्रम

रु लाखमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/प्रमुखतापद	समाप्त	सामान्य बजेटको लक्ष्य (पुर्णवर्ष खर्चको अनुमान)			वर्षिक लक्ष्य			समाप्त बजेटको लक्ष्य			वर्षिक प्राप्ति (प्राप्ति)			समाप्त बजेटको लक्ष्य			वैशेष्य
			परिमाण	वार	कोट	परिमाण	वार	कोट	परिमाण	वार	कोट	परिमाण	वार	कोट	परिमाण	वार	कोट	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
१	सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार कार्यक्रम																	
१	सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार																	
११,३,१३,०३	प्रदेशिक सल मन्त्रालय उपकरण खरीद तथा वर्षिक योजना	रकम				१	३,९०	७	१	४,०९	७	१	४,०९	१००,०				२९८
११,३,२३,२	समाप्त बजेटको लक्ष्य तथा प्राप्ति खरीद	प्राप्ति				१	१,६०	३,४	१	२,०१	३,४	१	२,०१	१००,०				३,४९
११,३,२३,१११	समाप्त बजेटको लक्ष्य तथा प्राप्ति खरीद	प्राप्ति				१	१,६०	३,४	१	२,०१	३,४	१	२,०१	१००,०				३,४९
११,४,१०,१०९	समाप्त बजेटको लक्ष्य तथा प्राप्ति खरीद	प्राप्ति				१	२,४७	४	१	२,९	४	१	२,९	१००,०				४,९०
११,४,१०,२९१९	समाप्त बजेटको लक्ष्य तथा प्राप्ति खरीद	प्राप्ति				१	२,४७	४	१	२,९	४	१	२,९	१००,०				४,९०
	समाप्त बजेटको लक्ष्य तथा प्राप्ति खरीद	प्राप्ति																
११,४,१०,२९१०	समाप्त बजेटको लक्ष्य तथा प्राप्ति खरीद	प्राप्ति				१	०,९२	१,२	२	४,२२	१,२	१	४,२२	४०,०				०,११

क्र.सं.	अवधीकरण/प्रकल्पना	प्रकार	अवधीकरण		अर्थिक लागू		अर्थिक लागू		अर्थिक लागू		अर्थिक लागू		अर्थिक लागू		अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
			अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू				
११.४.१०.४१९०	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४१९८	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४१९९	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२००	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२०१	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.१	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.२	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.३	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.४	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.५	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.६	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू
११.४.१०.४२.७	अवधीकरण	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू	अर्थिक लागू

बागमती प्रदेश सरकार
कृषि, पशुपन्धरी, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनलय
डिभिजन वन कार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर
आ. व. २०८२/८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्राप्ति विवरण

आ. व. : २०८२/०८३
बजेट उपवर्गिक नं. : ३२९००१०२
मन्त्रालय : वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेश
कार्यक्रमको नाम : **सुदूर पन संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम**

रु लक्ष्य

क्र.सं.	कार्यक्रम/प्रयोजन/कार्यकर्ता	एकक	वर्षोत्तर लक्ष्य (सुदूर पन संरक्षण)				वार्षिक लक्ष्य				वस्तुतः प्राप्त लक्ष्य				वार्षिक प्राप्ति (प्रतिशत)				वस्तुतः प्राप्त लक्ष्य (सुदूर पन संरक्षण)		टिप्पणी
			परिमाण	वार	कोट	प्रतिशत	परिमाण	वार	कोट	प्रतिशत	परिमाण	वार	कोट	प्रतिशत	परिमाण	वार	कोट	प्रतिशत	लक्ष्य	प्राप्ति	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	
ब	पूर्वोक्त कार्य कार्यक्रमको																				
१	कर्मचारीको																				
११.४.१७.१०८	सामुदायिक वन निर्माण कार्यको लगाइ सहयोग	हेक्टर				३०	१.२२	३	३०	१.२२	३	३०.०	१.२	१००.०				३	१००		
११.४.१७.१०८.१.४	वनमा रहेको पतनित वन संरक्षण गरी प्रकृतिपारिक माता वनाउत्तरी लगाइ तालिम तथा भेडिग सहित समेत	एकरोप	२		२		४,८७	२	२	४,८७	२	२.०	४.२	१००.०				८.२२	१००		
११.४.१७.१०८.१.५	डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रको जेडिआइएस समाप्ति	एकरोप	१		१		०.४४	१	१	०.४४	१	१.०	०.४	१००.०				०.२२	१००		
११.४.१७.१०८.२.१०	सुदूर/सामुदायिक वनमा रहेको सुदूर वनमा वन वृद्धि समाप्ति	एकरोप	१		१		४,८७	२	१	४,८७	२	१.०	४.२	१००.०				८.२२	१००		
११.४.१७.१०८.१.१७	निवि जग्गाको फलफूलको विवरण सहित तथा वितरण	एकरोप	१		१		२.७१	२	१	२.७१	२	१.०	२.७	१००.०				४.२	१००		
११.४.१७.१०८.१.१८	वन उपयुक्त संरक्षण / प्रोत्साहन तथा प्रविष्टि संयोजन गरी वनमा अभिवृद्धि	एकरोप	२		२		४,८७	२	२	४,८७	२	१.०	२.७	१००.०				८.२	१००		
११.४.१७.१०८.१.१९	सुदूर/सामुदायिक वन, कृषि/वनमा वन संरक्षण क्षेत्र अभिवृद्धि गरी वनमा वन/नदि विनियोजन विवरण सहित सुदूर वनमा वन विवरण, वन तथा अन्य प्रकृति संयोजन	एकरोप	१		१		२.७१	२	१	२.७१	२	१.०	२.७	१००.०				४.२१	१००		

क्र.सं.	कार्यक्रम/कृष्यवसायकार	एकक	आयोजना बजेटमाथको समय (सहस्रवर्षीय आयोजनाको हिसाब)				वार्षिक लागत				समय बजेटमाथको लागत				वार्षिक प्रगति (प्रतिशत)				समय बजेटमाथको लागत			टिप्पणी
			परिमित	भार	बजेट	परिमित	भार	बजेट	परिमित	भार	बजेट	परिमित	भार	बजेट	परिमित	भार	बजेट	परिमित	भार	बजेट		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१		
११.४.१७.४४८९	विश्राम भएर कृष्यवसायको पुनर्बोध गर्ने योजना तथा संरचनाको निर्माण	प्याकेज				१	२.७१	४	१	२.७१	४	१.०	२.७	१००.०				४.४१८	२०	२१		
११.४.१७.४४८९	महरी खानेपानी क्षेत्रको जोड्ने योजनाको माहौल तयार सहितको फलफूल बोन देना	प्याकेज				१	७.८४	१४.४	१	७.८४	१४.४	०.०	०.०	०.०				०.०	०		महरी खानेपानी जोड्ने योजनाको माहौल तयार सहितको फलफूल बोन देना	
११.४.२२.११	बिलाको वन क्षेत्रको फावर्षि/रुपनिधिक योजना तयारी	प्याकेज				१	२.७१	४	१	२.७१	४	१.०	२.७	१००.०				४.८	२२			
११.४.२२.१४	बिलाको वन क्षेत्रको फावर्षि/रुपनिधिक योजनाको वित्तवर्षीय अध्ययन	प्याकेज				१	१.०८	२	१	१.०८	२	१.०	१.१	१००.०				१.९	२२			
११.४.१४.०	वित्तवर्षीय अध्ययन तथा पुनर्बोध कार्यक्रम तयार गर्नु	प्याकेज				१	०.२७	०.४	१	०.२७	०.४	०.००	०.०	०.०				०.०	०			
२	३																					
११.४.१७.४४८२	विश्राम भएर कृष्यवसायको पुनर्बोध गर्ने योजना तथा संरचनाको निर्माण	प्याकेज				१	०.४४	१	१	०.४४	१	१.००	०.४	१००.०				०.४७	२७			
३	४																					
११.४.१७.१२०८	समुदायिक काम निर्माण तयारी सहयोग	हेक्टर				१००	४.८७	९	१००	४.८७	९	१००.०००	४.९	१००.०				८.७७	२७			
११.४.१७.२२४१	समुदायिक काम कार्यक्रम पुनर्बोध	बरा				१४	२.४१	४.४	१४	२.४१	४.४	१२.००	१.९	८०.०				१.९	२७		२ बरा का जोड्ने योजनाको माहौल तयार सहितको फलफूल बोन देना	
११.४.१७.४१००	सा व को शिरो का सम्बन्ध प्रणालीमा आधारित शिरो का व्यवस्थापन कार्यक्रम तयारी तथा कार्यक्रम	प्याकेज				१	२.७१	४	१	२.७१	४	०.०	०.०	०.०				०.०	०			
११.४.१७.२१४	हेक्टर निर्माण पुनर्बोध प्रवर्द्धन तथा संरचना	हेक्टर				४	४.३१	८	४	४.३१	८	४.००	४.३	१००.०				७.८	२७			

क्र.सं.	कार्यक्रम/कृष्यवसायकार	एकक	आयोजना बजेटसम्मको लाग्य (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)				वार्षिक लाग्य				समावृत्ति सम्मको लाग्य				वार्षिक प्रगति (प्रतिशत)				समावृत्ति सम्मको लाग्य (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)				समावृत्ति सम्मको कार्य		वैतिथ्य
			परिमण	भार	बजेट	परिमण	भार	बजेट	परिमण	भार	बजेट	परिमण	भार	बजेट	परिमण	भार	प्रतिशत	प्रतिशत	परिमण	भार	बजेट	परिमण	भार	प्रतिशत	प्रतिशत
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१					
४	कनुलिगढी का विकास कार्यक्रम						०.००																		
११.४.१७.२४४	कनुलिगढी का समूहको विधान तथा कार्यक्रमको पुनःसंशोधन (विश्वविद्यालय सुधार योजना समितिको अध्यक्षको अध्यक्षतामा समितिको अध्यक्षको अध्यक्षतामा)	बज	१०	१.५२	३				१०	१.५२	३	१०.००	१.५	१००.०				१०	१००						
११.४.१७.२४१०	कनुलिगढी का समूहको विधान तथा अन्य पालनको प्रगति (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)	प्रयोग	१	२.७१	४				१	२.७१	४	१.००	२.७	१००.०				४.४	५९						
११.४.१७.२४१८	कनुलिगढी का समूहको विधान तथा अन्य पालनको प्रगति (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)	प्रयोग	१	०.२७	०.४				१	०.२७	०.४	१.००	०.३	१००.०				०.४	१००						
५	वैश्व विविधता संरक्षण तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम						०.००																		
११.४.१७.१२२	पुनर्नवीकरण कार्यक्रम (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)	संरक्षण	१	०.२७	०.४				१	०.२७	०.४	१.००	०.३	१००.०				०.४	१००						
११.४.१७.२४१८	पुनर्नवीकरण कार्यक्रम (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)	प्रयोग	१	०.८१	१.४				१	०.८१	१.४	१.००	०.८	१००.०				१.४	१००						
११.४.१७.२४१९	संरक्षणको व्यवस्थापन संरक्षण र विकास	प्रयोग	१	२.७१	४				१	२.७१	४	१.००	२.७	१००.०				४.०	१००						
७	वैश्व विविधता संरक्षण तथा पुनर्नवीकरण कार्यक्रम						०.००																		
११.४.१७.२४२९	फोटो शेकावत कार्यक्रम (सहस्ररुपैयाँ बायोजनाको लाग्य)	प्रयोग	१	२.७१	४				१	२.७१	४	१.००	२.७	१००.०				४.०	१००						
८	पुनर्नवीकरण कार्यक्रम																								

क्र.सं.	कार्यक/कृष्यव्यवहार	एकक	वर्षोत्तर समीक्षण			वार्षिक लागत			समावेश्य लागत			वार्षिक प्रगति (प्रतिशत)			समावेश्य प्रगति (प्रतिशत)			कैलिया
			परिमाण	प्रकार	कोट	परिमाण	प्रकार	कोट	परिमाण	प्रकार	कोट	परिमाण	प्रकार	कोट	परिमाण	प्रकार	कोट	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
	मुल्याङ्कन र प्रमाण																	२१
२	समावेश्य व्यवस्थापन र विकास तथा व्यवस्थापन कार्यक्रम						०.००											
२.७.२१.२४	अनुसन्धान अधिकृतता लागि मुद्रा अनुसन्धान/तहविलगत तथा द्वितीय सर्व प्रतिमुद्रा तहविल र १० तहविल	संख्या	७	०.२७	०.४९	७	०.२७	०.४९	७	०.२७	०.४९	०.००	०.०	०.०	०.०	०.०	०	
२.७.२१.२४	वन तथा वन्यजन्तु संरक्षण र अतिक्रमण नियन्त्रणको लागि डिजिटलबाट गल्ली परिवर्तन गोठ गति समेत	प्रयोग	१	१.८९	३.४	१	१.८९	३.४	१	१.८९	३.४	१.००	१.९	१००.०			२८.१७४	८०.४
२.७.२२.७९	बकमी वन पैदावर तथा मालसुको हुवाको कार्य डिभिजनस्तरी	प्रयोग	१	०.३८	०.७	१	०.३८	०.७	१	०.३८	०.७	०.००	०.०	०.०			०.०	०
२.७.२२.२००	वृद्धिप्राप्त प्लान्ट स्थापन तथा समाधान	प्रयोग	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१.००	०.२	१००.०			०.३४	१००
२.७.२२.१०४	बकमि वनको लागि अग्रतलम तहविल हुने व्यक्तिगत लागि अग्रतलसम्म अर्को जेठो तथा खन खन	संख्या	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	०.००	०.०	०.०			०.०	०
३	समुदायिक वन विकास कार्यक्रम						०.००											
२.७.२२.२९०	किलास्तरीय समुदायिक वन पुरस्कार वितरण	प्रयोग	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१.००	०.२	१००.०			०.३४	९४.१
४	कृषिप्रगति वन विकास कार्यक्रम						०.००											
२.४.७.२७	कृषिप्रगती वनको लागि समावेश्य परिवर्तन सुपरिमाण डिभिजन सुपरिमाण	जमा	१	२.१४	३.९६	१	२.१४	३.९६	१	२.१४	३.९६	१.००	२.१	१००.०			३.९६	९९.७
२.४.७.२८	कृषिप्रगती वनको निर्माण बँटा तथा पेट फरोसमा लागि समावेश्य परिवर्तन सेवा (समुह परिवर्तनको अनुदान समेत)प्रति वित्ता ८ जन, कार्य सम्पन्नको अध्याय भसिक प्रगति अनुदान	जमा	८	८.८१	१९.३२	८	८.८१	१९.३२	८	८.८१	१९.३२	८.००	८.८	१००.०			१९.००१८	९८.१
२.७.२२.१०४	कृषिप्रगती वन उत्पन्न समुह पुरस्कार (उत्पन्न १ समुहलाई मार्ग	प्रयोग	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१	०.१९	०.३४	१.००	०.२	१००.०			०.३	०

बागमती प्रदेश सरकार
कृषि, मधुपनद्धी, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनलय
डिभिजन वन कार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर
आ. व. २०८२/८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्राप्ति विवरण

आ. व. : २०८२/०८३

बजेट उपसर्गिक नं. : ३२९९११२०

मन्त्रालय : वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेश

कार्यक्रमको नाम : डिभिजन वन कार्यालयहरू (वन सुरक्षा रैनिक समेत) (संव राप्ती)

र सङ्कलन

क्र.सं.	कार्यक्रम/कृषकताहरू	एकक	वाग्वन समितिले लक्ष्य (मूल्यमा आधारित)			वार्षिक लक्ष्य			यस वर्षी समको लक्ष्य			वार्षिक प्राप्ति (वैधिका)			यस वर्षी समको प्राप्त			वैधिका
			परिमाण	घाट	कोट	परिमाण	घाट	कोट	परिमाण	घाट	कोट	परिमाण	घाट	कोट	परिमाण	घाट	कोट	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
क	वाग्वन कार्यक्रमहरू																	२१
ख	वन तथा वाग्वन मन्त्रालय																	
१.१.१.१२७	संघीय दलान्दीम र्ही प्रदेश अन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालयहरूमा कार्यरत सशस्त्र वन सुरक्षाहरूको तालिम (साथी)	पृष्ठक	१	१७.९६	६.८९	१	१७.९६	६.८९	१	१७.९६	६.८९	१.००	१६.९६	१.००,००				१६.९६
१.१.१.१२८	संघीय दलान्दीम र्ही प्रदेश अन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालयहरूमा कार्यरत सशस्त्र वन सुरक्षाहरूको तालिम (कन्वर्)	पृष्ठक	७	६१.८९	२१.७६	७	६१.९९	२१.७६	७	६१.९९	२१.७६	७.००	६१.९९	१.००,००				२१.७६
१.२.२.१४	संघीय दलान्दीम र्ही प्रदेश अन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालयहरूमा कार्यरत सशस्त्र वन सुरक्षाहरूको पठांगी भर्ता	पृष्ठक	८	१.४९	०.९	८	१.४९	०.९	८	१.४९	०.९	८.००	०.९६	१.००,००				०.९६
१.४.२.१८	संघीय दलान्दीम र्ही प्रदेश अन्तर्गत डिभिजन वन कार्यालयहरूमा कार्यरत सशस्त्र वन सुरक्षाहरूको वन	पृष्ठक	८	१८.२९	७.१३	८	१८.२९	७.१३	८	१८.२९	७.१३	८.००	१८.२९	१.००,००				१८.२९
			२४.००	१००.००	३८.३६	२४.००	१००.००	३८.३६	२४.००	१००.००	३८.३६	२४.००	१००.००	१.००,००				१८.२९

प्रति प्रतिमा
वैधिका प्राप्ति (४)
वैधिका प्राप्ति (५)

पूर्वगत
-
-

कुल वन
१००.०
१९.९९

बागमती प्रदेश सरकार
कृषि, पशुपन्ध्री, वन तथा वातावरण मन्त्रालय
वन निर्देशनलय
क्षितिजन वन कार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर
आ. व. २०८२।८३ को वार्षिक लक्ष्य र प्राप्ति विवरण

आ. व. : २०८२/०८३
बजेट उपवर्गिक नं. : ३२९९११२४
मन्त्रालय : वन तथा वातावरण मन्त्रालय, बागमती प्रदेश
कार्यक्रमको नाम : **चिडिचुडी निस्कास कार्यक्रम (संघ सारणी)**

रु. लाखमा

क्र.सं.	कार्यक्रम/प्रकार/विवरण	एकक	वातावरण बर्दीगरको लक्ष्य (पशुपन्ध्री कार्यक्रमको प्रस्ताव)			वर्षिक लक्ष्य			आ. व.को प्रस्तावित लक्ष्य			वर्षिक प्राप्ति (प्रतिशत)			वर्षिक प्राप्ति (प्रतिशत)			वर्षिक प्राप्ति (प्रतिशत)		
			परिमाण	मूल्य	कमेट	परिमाण	मूल्य	कमेट	परिमाण	मूल्य	कमेट	परिमाण	मूल्य	कमेट	परिमाण	मूल्य	कमेट	परिमाण	मूल्य	कमेट
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
१४	पुर्णकाली वन विकास कार्यक्रम	प्रकृति																		
	वन तथा वातावरण बर्दीगर																			
	कृषि वन फार्मली फार्मल कार्यक्रम (सामुदायिक तथा कृषि/पशुपन्ध्री वनमा फलफूल तथा वनस्पति विनिमय रोपण तथा संरक्षण)	प्रकृति																		
१५,४७०,९०९	गैह्वर न. पोखरा तथा चिडिचुडी फार्मल तथा संरक्षण तथा वातावरण मकवानपुर	प्रकृति	०	०	०	१	१४,८१	४	१	१४,८१९	४	१	१४,८१					१५,४०		
१५,४७०,९०९	पशुपन्ध्री चिडिचुडी संरक्षण तथा वन विकास। सबै जिल्ला तथा उपभोक्ता पनिवारण - निरीक्षणमा समेत	प्रकृति				१	१४,११	३	१	१४,१११	३	१	१४,११					१४,०९		
१५,४७०,९०९	पर्वत क्षेत्रमा चिडिचुडी संरक्षण। सबै जिल्ला तथा उपभोक्ता पनिवारण	प्रकृति				१	०,४१	३	१	०,४००४	३	१	०,४१					१,५०		
१५,४७०,९०९	कृषि/पशुपन्ध्री न. फार्मल तथा वातावरण कार्यक्रम	प्रकृति				१	१४,११	३	१	१४,१११	३	१	१४,११					१५,००		
कुल लक्ष्य	पुर्णकाली वन विकास कार्यक्रम					३	१००,००	२७	५	१००,०	२७	५,०	५४					१५,५००		
			३	१००,००	२७	५	१००,००	२७	५	१००,०	२७	५,०	५४					१५,५००		

प्रति प्रतिशत
वैयक्तिक प्राप्ति (प्र.१)
वैयक्तिक प्राप्ति (प्र.२)

कुल लक्ष्य
५०.००
४२.९१

वर्षिक
०.०
०.०

अनुसूची ८

वैज्ञानिक/दिगो वन व्यवस्थापन कार्यक्रम लागु गरिएको सा.वन क्षेत्रको विवरण (आ.व. ०७२/०७३ देखि आ.व. ०८२/०८३ सम्म)

सि.नं.	सामुदायिक वनको नाम	ठेगाना	क्षेत्रफल (हे.)
१	डिपाड	मनहरी- ६	१७०.८९
२	मनकामना	मनहरी- ७	१९५.२५
३	पशुपति	मनहरी- ७	२८८.२२
४	सिम्पानी देवकोट	मनहरी -८	४५१.९१
५	ज्यामिरे कालिका	मनहरी- ९	४९३.२७
६	सुनाचुरी	मनहरी- ६	२६९.९०
७	हरियाली	मनहरी-९	४८८.२२
८	सिस्नेरी पाखा	मनहरी- ६	२९५.८३
९	सुन्दर	मनहरी- ६	३१५.१४
१०	कालिका किसेडी फेदिगाँउ	भीमफेदी १	५११.१
११	ओखे	भीमफेदी १	२७७.४८
१२	कालिका देवी	हेटौडा १९	१९९.७९
१३	कुवापानी	हेटौडा १९	६९७.५६
१४	चनौटा	हेटौडा १९	३२९.३६
१५	जनहित	हेटौडा १९	४०७.६२
१६	डाडडुडे	हेटौडा ११	१९४.९३
१७	शुभलक्ष्मी	हेटौडा १	२०५.११
१८	दक्षिणकाली	राक्सिराङ ५	२००
१९	जनकल्याण	राक्सिराङ ८	२१९.८३
२०	जनजागृति	राक्सिराङ ८	३५०.९४
२१	नवलपुर	हेटौडा ११	२९४.२३
२२	कालिका हरियाली	हेटौडा १९	४१८.२५
२३	मेन्दोलिङ्ग	राक्सिराङ ३	६०४.४३
२४	सिद्धार्थ हरियाली	राक्सिराङ ३	३५१.५८
२५	लेवट	हेटौडा ३	५४९.४९
२६	जलेधर	हेटौडा १	२७१.२४
कुल जम्मा			९०५१.५७

अनुसूची-९

श्री डिभिजन वन कार्यालय राप्तीको कार्यक्षेत्रका उदाहरणिय कार्यहरु

१. वन संरक्षण तथा व्यवस्थापन

- मनहरी वसामाडी र भैसे सब डिभिजन वन कार्यालयको कार्यक्षेत्रमा दिगो वन व्यवस्थापन कार्यान्वयन ।
- सुनाचुरी सामुदायिक वन मनहरी ६ मा घाटगद्दी व्यवस्थापन ।
- डिपाट सामुदायिक वन मनहरी ६ तथा पशुपति सामुदायिक वन मनहरी ७ मा वृद्धि मापन प्लट स्थापना ।
- जंगलमा ज्वलनशिल पदार्थको रुपमा रहेको पत्करलाइ संकलन गरि व्यवस्थापन (डिपाट सामुदायिक वन मनहरी ६ तथा सिम्पानी देवकोट सामुदायिक वन मनहरी ८) ।
- श्री मनकामना सामुदायिक वन मनहरी ७ मकवानपुरको निम रोपण ।
- जनहित सामुदायिक वन हेटौडा १९ मा सतिसाल तथा विजयसाल नमुना प्लट स्थापना ।
- वन क्षेत्रभित्र रिचार्ज पोखरी निर्माण ।
- श्री अघोर महाभिर सामुदायिक वन भिमफेदी ९ मा लालिगुरासको वन बाटिका निर्माण ।
- सुनाचुरी सामुदायिक वन , डिपाट सामुदायिक वन तथा पशुपति सामुदायिक वन मनहरी ६ मा हाइटेन्सन लाइन मुनी सर्पगन्धा, कुरिलो, कागति तथा तेजपात लगायतका प्रजाती रोपण ।
- श्री चनौटा सामुदायिक वन हेटौडा १९ मा सालक संरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन ।

२. वन उद्यम निर्माण तथा सञ्चालन

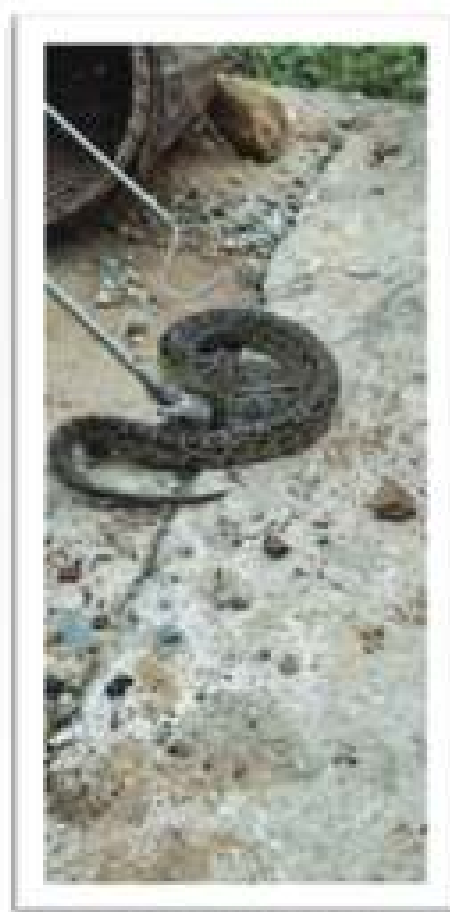
- कैलाश गाउँपालिका वडा नम्बर २, ४ र ७ मा श्री वैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन कार्यक्रम अन्तरगत रहेका कबुलियती वन उपभोक्ता समूहका उपभोक्ताहरुलाई Green way Jumbo Stove वितरण ।
- श्री डिपाट सामुदायिक वन मनहरी ६, सिम्पानी देवकोट सामुदायिक वन मनहरी ८ मा प्राङ्गरिक मल बनाउने उपकरण खरिद तथा कार्य संचालन कार्यान्वयन ।
- वन उद्यम सञ्चालन / प्रोत्साहन तथा प्रविधि सहयोग गरि रोजगारी अभिवृद्धि अन्तरगत अल्लो उत्पादन प्रशोधनको लागी प्रविधि हस्तान्तरण थाहा नगरपालिका ४

३. हरित पार्क निर्माण तथा व्यवस्थापन

- सिम्पानी देवकोटमा रहेको आमाघरमा काठको घर निर्माण
- शान्ति टोल बाल उद्यान निर्माण, मनहरी ३ भुन्द्रुङ्ग, मकवानपुर
- श्री बाल जिवन ज्योति माविमा बाल उद्यान निर्माण, मनहरी १ मकरी
- सिद्धार्थ हरियाली सामुदायिक वनमा पर्यापर्यटन कार्यक्रम राक्सिराङ्ग ३ मकवानपुर

उल्लेख्य/उत्कृष्ट कार्यक्रमका तस्विरहरु

१. वन्यजन्तु उद्धार र व्यवस्थापन

२. वन व्यवस्थापन कृयाकलापहरु

डिपाड सामुदायिक वन मनहरी ६ मा दिगो वन व्यवस्थापन कार्य गर्दा र दिगो वन व्यवस्थापन पश्चातको पुनरुत्पादन

मनकामना सामुदायिक वन मनहरी ७ मा दिगो वन व्यवस्थापन कार्य गर्दा र दिगो वन व्यवस्थापन पश्चातको पुनरुत्पादन

३. सचेतना कार्यक्रमहरु

थाहा न.पा वडा नं २ मा रहेको हिमचुली सा.वनमा समुहको लागत सहभागीतामा स्थानीय श्रम प्रयोग गरि अग्निरेखा निर्माण

वन डटेलो न्युनिकरण सचेतना कार्यक्रम

४. अतिक्रमण नियन्त्रणका प्रयासहरु

ज्यामिरे कालिका सामुदायिक वन मनहरी ७ को राजमार्ग नजिक अतिक्रमण गरि सञ्चालनमा रहेका होटेलहरु हटाइएको

स्थानीय तह अनुसार सब डिभिजन वन कार्यालयहरूको कार्यक्षेत्र
डिभिजन वन कार्यालय, राप्ती
मनहरी, मकवानपुर

